

terra lliure

Non destiné
à la vente.

Butlletí interior de la Regional
Catalana C. N. T. (3ª època)

Nº 35
París, Gener 1977

BARCELONA

Vaga exemplar a Radiadors Roca de Gavà

A l'hora que escrivim això fa deu setmanes que dura, amb possibilitats que duri més, 4.400 persones en atur, voluntari, no pas per motius simplement econòmics, sinó de solidaritat i trencament de les normes oficials sindicalistes.

La casa, reunida en assemblea extraoficial, nomenà 43 delegats de seccions sense coacció de cap mena, lliurement. Voluntat expressa dels treballadors que, pràcticament, deixà anul·lada la representació oficial de l'Organització Sindical de l'Estat, i:

Veient la representació del Vertical que la direcció del personal assalariat se li escapava de les mans, conxivà amb la direcció de l'Empresa perquè no reconegués les 43 delegacions.

Veient les CC. OO., sucursal del Partit Comunista, o P.S.U.C., que l'esperit d'independència dels obrers i empleats de la casa Roca no era adient per a convertir-los en xais del P. C., retiraren del conjunt dels delegats populars els quants que hi tenien, fent, per aquest fet, causa comú amb el Vertical, els capitalistes Roca, i les autoritats, que impediren, aquestes, en varies ocasions, que el personal de la casa es reunís, per voluntat expressa, a l'interior de la factoria, ocasionant batutes i aixecaments i desfetes de barricades, contusos i presoners.

Situació actual del conflicte de Radiadors Roca: Que solament C.N.T., llibertaris i U.G.T. defensen decididament els vaguistes, que si bé beneficien de la simpatia de l'obrerisme en general, han de lluitar contra l'Empresa, la campanya de mentides del P.S.U.C., les CC. OO. el Vertical coincidents, a més del silenci de la premsa burgesa, afavoridors, contra el proletariat de la casa Roca, de la insolència feixista d'una empresa, i la xotreria política del Partit Comunista, el verticalisme, el comissionisme i les empreses periodístiques sempre enemics del poble que treballa.

A Barcelona, Catalunya i arreu d'Espanya els vaguistes de la casa Roca meixen tota la nostra simplicitat.

¿Internacionalisme o imperialisme?

No ens cansarem de repetir-ho: els catalans no ens podem permetre la facilitat de les etiquetes esquemàtiques que, en el terreny polític o social, satisfan generalment als que no pertanyen a una ètnia vertebrada, un poble ben definit, integrat a un territori amb el que s'identifica des de temps immemorials.

Ens considerem el que ens considerem, des del punt de vista de les ideologies, no podem deixar de fer entrar, dins dels conceptes generals que alimenten el nostre pensament, el concepte particular de la catalanitat.

L'internacionalista català, sembla que no pot fer-se comprendre dels internacionalistes no catalans sense lliurar-se a un permanent treball de clarificació de les idees, d'una explicació incansable de la seva posició en tant que internacionalista, però al mateix temps en tant que català. I de les realitats polítiques, històriques i humanes en que es recolza.

Se'ns sol dir, amb una «lògica» primària, que els catalans ens contredim quan afirmem d'un costat el nostre internacionalisme i, de l'altre, reivindicuem amb tenacitat el dret a l'afirmació de la nostra personalitat catalana. Dret que deriva de l'existència d'una milenària comunitat catalana indiscutible i indiscutida.

Des del moment en què se'ns oposa aquesta falsa contradicció, ens veiem obligats a clarificar les coses, i les pròpies idees del nostre interlocutor, demostrant que no solament no hi ha cap incompatibilitat entre els dos postulats, sino que la nostra exigència del respecte dels drets naturals de la nostra ètnia (com de les altres) és l'única base possible d'un internacionalisme que no ho sigui només de paraules.

No serviria de gaire gran cosa, per al progrés humà, que s'abolís l'explotació de l'home per l'home, si aquesta hagués de ser substituïda per l'explotació d'uns pobles per altres pobles, si les ètnies més nombroses pretenguessin continuar dominant i humiliant les que ho són menys. En aquest cas, els xinesos podrien imposar a tot el món de parlar xinès i menjar arroz amb «palillos».

Que els partidaris de la «solidaritat» estatal, àdhuc quan aquests la justifi-

quen, paradoxalment, per la necessitat de la seva prosecució i la realització d'un ideal anti-estatal, ens dispensin, però no podem oblidar que la delimitació dels territoris dels Estats és únicament el resultat d'una llarga història d'agressions, de pillatges, d'invasions, de tractes de lladres o d'afabulacions d'arcova, de cops de sabre o de cops de natges. En tot això, els pobles no han tingut mai ni vot ni veu. No s'han tingut mai en compte llurs necessitats, desitjos o afinitats. Si parlem de la 'unitat' de l'Estat espanyol, en detriment de Catalunya, encara menys. Des d'un punt de vista humanista, moral i natural, no es pot per consegüent, i amb cap pretexte, defensar la legitimitat ni el dret a la continuïtat de cap, o gairebé cap, de les fronteres existents. La persistència de les divisions en Estats és arbitrària, absurda, inhumana i injustificable.

Però això no vol pas dir que no existeixin, entre les comunitats humanes — tant respectables les unes com les altres —, diferències naturals, de vegades molt pregones. Diem diferències, el que és molt diferent de dir «oposicions». Adhuc esborrant totes les fronteres, constituïnt la desitjable comunitat de tots els homes, és indubtable que substirien, sortosament, els particularismes que defineixen i caracteritzen cada família humana per comparació a les altres. Per sort, els homes encara no es poden fabricar amb un motllo, com els testos. L'home ve al món en un àmbit determinat, en el si d'una geografia, d'una tradició i d'una cultura que l'impregnen i el formen: segons l'heretatge d'innombrables generacions, que li donen la seva personalitat, el seu esperit, les seves formes d'expressió.

Respectar aquestes diversitats — i lluitar per que siguin respectades per tot hom — és l'única manera de treballar per la constitució d'una justa comunitat federativa internacional. Considerar-les com a accessorïes, condicionar-les o intentar desvirtuar-les, en nom de concepcions simplistes tendint a reduir els homes a una impossible uniformitat, és tot el contrari de l'internacionalisme; és, en realitat, l'expressió d'un esperit imperialista que s'ignora, o que no gosa dir el seu nom.

ESPECTADOR

4. P. 12112

TABAL I BARREJA

COM fou anunciat, el pas del 1976 al 1977 fou celebrat a la sala gran del Centre Confederal de París amb una festa fraternal, no excessivament concorreguda, però si ben reexida. Monòlegs, cants, acudits, conversacions alegres i animades i manduca a desdir. Durà fins a l'hora del Metro, amb un resultat de satisfaccions personals i familiars i, pagades despeses, 1.000 francs nous per els vaguistes de Radiadors Roca de Gavà i un grapat de xavalla per a TERRA LLIURE.

ES PREVEU una festa de varietats al mateix Centre, favorable a la compromesa economia del nostre Butlletí. Caldrà que tothom hi faci cap.

«VAL MES dos ocells volant que un a la mà.»

PER A PROPAGAR la causa dels vaguistes de Roca de Gavà, en una setmana hi hagué a París conferència de premsa al Centre Confederal, miting al Palau de la Mutualitat i assemblea de companys per a decidir un ajut efectiu, tot això amb una representació directe de Barcelona i amb el concurs de "O.C.L.", y altres llibertaris francesos, i individuals de diversos països. La representació barcelonina sortí de París cap al lloc d'origen plenament satisfeta.

SENTIM la mort del company asturià José M. Villanueva, home sempre somrient i servidor que d'ençà dels successos de Vera de Bidasoa residia a França... tret dels anys de la guerra d'Espanya. Quan a París s'encarregà de Solidaritat Internacional Antifeixista, SIA donaba roba i altres efectes a dojo. Ara som tots nosaltres els qui devem (o deuriem) «vestir» a SIA.

TAMPOC no ens ha agradat el traspàs de Josep Pallach, amic nostre malgrat les seves opinions catalano-marxistes. Segur que Pallach ha pagat amb la vida la seva dèria d'arribar a cap de partit polític en la punyetera Espanya d'ara que, segons l'encertat criteri de Ferran Valera, no s'inspira en Hitler ni en Marx, sinó en Frégoli.

De «CATALUNYA» de Barcelona hem vist el n° 2, ben presentat, pensat i acuradament redactat. Que en endavant aquest colega es recordi de nosaltres.

REBUDA la revista «Vida Nova», que redacta el nostre amic M. Guinart a Montpeller. Es tracta del n° 68, que conté plena informació dels Jocs Florals de la Llengua Catalana haguts l'any passat a Lausana (Suïssa) i altres textos d'interès. A qui «Vida Nova» interressi pot demanar-la a M. Guinart, Av. Villeneuve d'Angouleme, Mas Devron J4, 34 Montpeller.

ELS JOCS FLORALS de l'any present tindran lloc a Munic (Alemanya) en una data que serà oportunament anunciada.

AMIC Joan Estivill de Barcelona: El miting cenetista del 30 d'octubre va tenir lloc a Mataró i no a Barcelona, i la

dona que presidí l'acte no era la vidua de Peiró, sinó una de les filles del matrimoni, Guillermina. Les coses tal com siguin.

EL REGIM DESGLAÇA. Per disposició oficial els retrats de Franco i de J. A. Primo de Rivera i també l'escut del jou i les sagetes han d'ésser retirats de les seus dels Sindicats. Aviat també les làpides i rètols «movimentales» aniran per terra. Aviat sigui.

EL SINDICAT de la Construcció, CNT, de Barcelona, està treballant en la confecció de l'història del propi organisme a partir de l'antigor i fins ara.

TAMBE els anarquistes cubans residents a Miami (USA) redacten un memorial de la vida del company Marcel Salinas, mort a 87 anys, després d'una activitat llibertària i literària de tota la vida. Era Premi Nacional de teatre al seu país, Cuba.

REGISTREM amb satisfacció l'alliberament a Espanya del company Ferran Carballo després d'una intensa campanya de la C.N.T. feta a l'interior i a França.

LA SEU de la C.N.T. mataronina ha sigut restituïda per les autoritats als seus legítims propietaris, els obrers cenetistes.

CONVE donar un cop de mà als companys de Barcelona perquè puguin disposar de centres obrers en previsió de l'allau de treballadors que es disposen a ingressar a la C.N.T. Per aquest importantíssim afer, relacionar, a l'exili, amb la Regional Catalana C.N.T., o amb TERRA LLIURE.

ELS QUI cremaven llibreries ara maten persones, i en nom de Crist, per més pega.

TABALER

L'home i la màquina

Cap màquina — s'ha dit — no pot ésser més intel·ligent que els seus constructors, els homes que l'han planejat i programat. Pot realitzar una operació un milió de vegades més de pressa. Però això no demostra res. Tot allò que un cervell electrònic pot fer, ha d'ésser també dins les possibilitats d'un cervell humà, si tingués prou temps i paciència. A més, cap màquina no pot mostrar originalitat o poder creador.

Però s'ha dit també: les màquines poden ultrapassar i ultrapassen les limitacions imposades per llurs constructors. És molt possible que, en principi, no podem fer cap màquina els elements de la qual no poguem comprendre tot seguit o més endavant. Però això no significa que estarem capacitats per tal de comprendre-la en menys de temps del que tarda la màquina a realitzar les seves operacions, ni tan sols dins un cert nombre d'anys o de generacions. Fins i tot les màquines menys intel·ligents que els homes, podrien escapar del nostre control per l'enorme velocitat de llurs operacions. Hi han moltes raons per creure que les màquines arribaran a ésser no solament més ràpides, sinó més intel·ligents que llurs constructors.

Pot construir-se una màquina pensant? ¿Es possible que cap ser humà no pugui mai explicar com es construeix una màquina pensant? Però si pot indicar-se la sèrie de fets que ens portaran de l' *homo sapiens* a la *Màquina sapiens*. Existeixen en la actualitat màquines que poden aprendre per experiència aprofitant-se de llurs equivocacions i — al contrari del que passa amb els homes — no tornar-les a repetir. S'han construït màquines que no tenen de romandre passivament parades esperant instruccions,

sinó que exploren el món a llur entorn d'una manera que podríem dir inquisitiva. Altres cerquen les proves de teoremes de lògica o de matemàtiques i de vegades donen solucions sorprenents que mai no s'haurien acudit als constructors.

La màquina intel·ligent creixerà i es posarà més enllà dels límits del pensament humà, tan aviat com aparegui la segona generació que serà dissenyada no pels homes, sinó per altres computadores quasi intel·ligents. I no solament dissenyades, sinó també construïdes.

Els éssers de carn i ossos com nosaltres poden explorar l'espai i aconseguir el control sobre fraccions infinitesimals d'ell. Però solament els éssers de metall i plàstic podran conquerir-lo, com ja han començat a fer-ho. Els petits cervells dels nostres «Rangers» i «Prospectors» que han viatjat a la Lluna i a Març, s'assemblen molt poc a les intel·ligències mecàniques que un dia seran enviades al firmament.

I encara es diu: Que el computador protoplàsmic de l'interior del nostre crani comenci a acceptar la idea que les màquines poden ésser més intel·ligents que els homes, i que això pot passar en un futur molt pròxim. És només qüestió de temps afrontar la pregunta: — En quin lloc queda l'home?

Això és el que diuen els qui hi entenen. I si és així, serà lícit de preguntar si això no és el fracàs de tota una cultura i una civilització, des dels temps primaris fins a la Era industrial i el Capitalisme i la societat de consum. ¿No vol dir que les estructures de la societat estan podrides per un excés de tècnica? Massa tècnica i poc humanisme; aquesta és la qüestió.

A. C.

ELS CORBS

Mor el dia,
l'aire calla;
ja no sona
la batalla.

(Hi ha en el camp, ajaguts,
vencedors i vençuts.)

Monta un núvol
sangonent
per la serra
de ponent.

¿Qui cap glòria
se n'ha dut?
Uns i altres
han perdut.

Sense fressa
ni destorbs,
els qui guanyen
són els corbs.

Josep Carner

SANS I BONS

De Sans (Barcelona) ara en diuen Sants, santificant el nom de la barriada. Segons munió de veïns, Sans vé de sa, de saludable, de sa i bo, i no de la romanceria catòlica. ¿Quan i com un joc de sants aterritzà a la riera de Magòria?

La mania de santificar viles i carrers procedeix dels anys de la picor bruticera, de quan la pell humana estava renyida amb l'aigua. Concretament, de l'Edat Mitja. Santa Maria de Corcó, Sant Martí de Sesaigües, Sant Feliu del Racó, d'Avall, d'Amunt, de Gairot. Carrers de Sant Josep, de Sant Pau, de Sant Pascassí de les Olles, de Sant Simplicí, que en una ciutat de més amunt de Capellades resulta de Sant Ximplici. Santa Perpètua Moguda, Sant Procopi de la Boixera, la Puríssima Concepció no necessitada de llevadores; i altres andròmines santoralistes.

Estrany sembla ser-ho que escriptors d'esquerra catalanista s'hagin adaptat gojosament a la santificació de Sans, potser la barriada més iconoclasta de Barcelona. Sembla estrany, però no ho és ni gota. Un cop proclamada la República del 1931, Macià dedicà una missa a Alcalá Zamora al mateix palau generalici; i la Verge de Montserrat, per ser catalana, també ho és, de celebrada, per gent d'esquerra adretanada i esquena torçada.

Recordem que el 20 de juliol del 36, els republicans d'Odena tractaren de defensar la imatge protectora del poble perquè aquell sant de clerical no ho era...

A contracorrent, doncs, nosaltres seguirem dient Sans en lloc de Sants. Perquè millor sans i bons que malalts i fustada corçada.

ROVELLAT

També hem conegut Andreu Nin

Ara la gent de lletres se n'ocupa, de Nin, i fa bé. Aquest Andreu era interessant, i matar-lo com van fer els del P.S.U.C. fou una barbaritat innegable. Un crim semblant al comès contra el pensador Camil Berneri, també per la mateixa gent.

Nin debutà en política de molt jove. Li recordem una conferència donada en un centre republicà l'any 1912. Com Layret, era partidari dels recalços socials aplicats al seu poble pel governant Lloyd George. El monàrquic espanyol, Eduard Dato, aquell temps calçà idèntica sabata «ideològica», ço que no vol dir que Layret i Nin tinguessin res a veure amb el subjecte que patrocinà els crims del general Martínez Anido. Concretament, Andreu Nin procedeix del Partit d'Unió Federal Nacionalista Republicana encapçalat per l'advocat Vallès i Ribot.

Al moviment cenetista no el recordem, a Nin, abans de la primària del 1918. El 17 rodava per Barcelona l'individualista Victor Serge le Rétif (Kibalxitxe), sempre al costat de Manuel Costa Iscar, també individualista, i mai en companyia de Nin.

Sens dubte la inclinació sindicalista de Nin li fou inspirada per la puixança del corrent anarco-sindicalista de l'època. Mai no es digui, seriosament, que aquell intel·ligent xicot fós inspirador de la Confederació Nacional del Treball, sinó un actor tardà d'ella. En un miting o'oret on actuaren ell i Salvador Seguí, aquest confessà que amb el discurs «integral» del seu company de tribuna, ell, s'havia vist obligat a canviar de tema perquè el que tenia preparat Nin l'havia esgotat totalment.

Que durant la repressió Anido-Arlegui el nostre comentat fou secretari general de la C.N.T., cal anar-hi a pams. Degut a la malesa de llavors els segells podien caure a mans de quasevol actuant. I encara això: quan l'assassinat del company Josep Canela, al Bar Ciclista del carrer de Tallers, dramàtic succés en el qual es treballava Nin en companyia del sacrificat, Andreu no restà a Barcelona, o almenys no s'hi veu entre els heroics que plantaven cara diàriament a les bandes del «lluire», la policia d'Arlegui, i el sòmetent de Miró i Trepal.

La «Conferència de Lleida» (feta a Barcelona) fou una falòrnia. Dels set elements reunits quatre eren ja comunistes manifestos i delegats auto-escolllits: Maurin, Ibáñez, Arlandis i Nin. Els altres, Artur Parera (l'afusellat pel franquisme) i dos més. Res de sindicalment seriós. Doncs d'aquesta Conferència sortí nomenada la suposada delegació de la C.N.T. «al Congrés de la III Internacional celebrat l'any 1923» a Moscu, Galo Díaz descobrí aquesta trama marxista comprometedora de la C.N.T.

Al propi Congrés tercerista la delegació C.G.T. francesa i Brú Lladó de Sabadell, hagueren d'intervenir en favor

del company Francesc Duran i Escrivus perseguit «per indocumentat» per la policia de Trotski. Dels quatre delegats «cenetistes», solament Nin es preocupà una mica perquè a Duran no li passés res de mal.

Cert que en la susdita delegació hi havia un cinquè delegat: l'anarquista Gastó Leval. Aquest, que no assistí a la comediada Conferència de Lleida, fou convidat per tal de dissimular la trampa marxista al sí de la C.N.T. Fou així, sense que dubtem de la honestedat de Leval.

Els fets ulteriors no ens interessen ni gens ni gaire. Unicament que veiem poc factible l'entesa total entre Nin i Maurin, l'un de personalitat intel·lectual acusada, i l'altre, també intel·ligent, però amb aires de cabdill absolut.

Quan la guerra, trobem Nin en una oficina d'Economia de la Generalitat. Necessitant un lliurament d'extracte de *quebratxo* per a la indústria de curtiits, férem, prop de Nin, la gestió necessària. Mes el nostre porta-veu féu un preludi tan llarg que obligà Nin a demanar-li concissió, «car tots tenim el temps mesurat». El nostre company convingué, amb un segon preludi, «perquè a més estic afònic», provocant la rèplica de Nin que consistí en una dita mordaça: «Així, quan no esteu enrogallat deveu ser terrible!»

El sacrifici brutal de Nin vam sentir-lo tant com el de Berneri, de D. Ascaso, d'Alfred Martínez i tants d'altres.

¿I pensar que maldàvem a mort contra una dictadura totalitària per entronitzar-ne una altra?

Joan FERRER

AL CENTRE

Al centre de l'Infinit l'Univers
amb el Tot i el no Res de la Matèria
i l'Energia.

Al centre del Sistema Planetari el Sol
radiant i lluminós
hòstia flamejant vida i sacrificis
joc religiós i mitològic
dels temps més reculats.

Al centre de la Terra el Foc
fornal gegantina i infatigable
on l'àtom enjogassat i terrible
juga i juga innocent i maliciós
de lleis inexorables.

Al centre de l'Home i de la Dona
l'Amor rient i burlant
cantant i plorant, gosant i patint
al centre de la Vida i de la Mort
florint i marcint-se.

Impulsant generacions
amb sa força creadora
per tal que la Humanitat
no resti al Centre del No-Res
de la Matèria.

Roc LLOP

PER UNA CONFEDERACIO DE POBLES

Els problemes que es plantegen arreu degut a la manca de llibertats dites col·lectives, o sigui dels grups ètnics, no es poden resoldre a través les estructures estatals i capitalistes.

Pel que es veu, el postfranquisme, per assegurar la seva continuïtat al poder compta, per aconseguir-ho, falsificar els anhels dels pobles que constitueixen el mosaic ibèric, i fa concessions a les burgesies catalana i basca perquè es proclamïn «defensores» de les llibertats dels pobles respectius.

Es parla d'oficialitzar els idiomes català i basc, de tolerar banderes i l'ús dels idiomes autòctons en els centres de l'Estat Central.

Hem de recordar una vegada més que les burgesies catalana i basca sempre han significat llurs diferències de tipus econòmic amb l'Estat central, o sigui amb els latifundistes, que sempre han disposat dels ministeris. El nacionalisme reaccionari dels capitalistes catalans i bascos es xifrava solament en un problema d'aranzels que és el que els separava dels grans terratinents andalusos, extremanys i castellans. Es tracta d'una qüestió de caràcter econòmic que no té res a veure amb els anhels de llibertat.

Ara bé, Espanya s'ha industrialitzat a través del colonialisme, o sigui de la penetració massiva del capitalisme internacional. Les burgesies catalana i basca en són responsables, car eren elles les que havien d'industrialitzar Espanya, però per a aconseguir-ho es veien obligades a destruir el latifundisme. Hi hagueren ocasions propícies en els anys 1917, 1919 i 1931, però sempre feren marxa enrera per por a la combativitat dels proletariats respectius, i optaren per alliar-se amb el latifundisme. D'ací parteix llur complicitat amb la dictadura de Primo de Rivera i amb la «Cruzada de Liberación Nacional».

Tot això referent al passat. Els treballadors catalans i bascos n'hem de treure les deduccions que tenen per espill l'experiència viscuda. No és a través del capitalisme que reviurà la llibertat a casa nostra. Això seria com voler agermanar l'aigua i el foc.

Solament mitjançant la Revolució Social podrem aconseguir la llibertat dels pobles i dels individus. Llavors, com a treballadors catalans ens hem d'agermanar amb els treballadors de tota la península que professen els mateixos anhels de llibertat que catalans i bascos. No es tracta, doncs, d'autonomies concedides per l'Estat Central ço que és en litigi. Es tracta de la llibertat de tots, de tots i de cadascú i de tots junts amb les mans ben apretades com en la sardana i així crearem un nou món ibèric que tindrà com a fonament la llibertat, i com a fita, la solidaritat humana i econòmica, que és tant com proclamar l'engendrament de la Confederació de pobles ibèrics on també tindrà cabuda Portugal, per anar de cara a la Confederació latina i Europea.

JAUME BALIUS

A cavall d'una roca

A Barcelona va morir l'any passat el sociòlec de sagristia Joan Baptista Roca i Caball. El nostre condol a la família. Fou home d'una política incoherent «per bé que honrada», i que M. Coll i Alentorn ens dispensi. Ens agrada la girada de Roca i Caball anant del carlisme esquiroler a la democràcia antifeixista, seguida d'una actuació naturalment inconformista referent a la política sagnant de Franco. Però quant a la seva militància a Acció Social Popular, organisme ultrareaccionari destinat al suport de la burgesia catalana, aferrissadament oposada a les reivindicacions obreres, fa pena parlar-ne. Ningú que conegui l'actualitat social dels anys 10 al 20 no podrà negar que l'A.S.P. fou el fonament de la conxorxa d'assassins coneguda per «Sindicat lliure». El Roca i Caball de llavors era molt diferent, moralment, del Roca i Caball del temps de la II República espanyola. Heus ací la incoherència assenyalada. Per més referència, el propi glossador de Roca i Caball, M. Coll i Alentorn, deixa entreveure en el número 166 d'«Oriflama» que el seu elogiat i Ramon Sales Amenós, capdavanter dels pistolers del «lliure», es coneixien.

De tota evidència, l'Acció Social Obrera era un organisme «obrerista», no obrer, subvencionat pel Foment del Treball Nacional i beatificat per la Defensa Social resum de les sagristies barcelonines que ja a l'any 1909 havien fet afusellar Francesc Ferrer i Guàrdia. El portaveu d'A.S.O., retolat «El Social», que era servit de franc a totes les biblioteques i barberies que li permetien l'entrada, s'ocupava cada setmana de denigrar els militants de les societats obreres autèntiques i de condemnar les «exigències» dels treballadors o treballadores que, com al Fabril i Tèxtil, treballaven, fins al 1913, seixanta hores setmanals per una mitjana d'onze pessetes. En aquell temps per la fam, el mal allotjament i els miasmes fabrils, la tisi feia estralls a les llars proletàries.

«El Social» no oblidava mai tractar d'estafadors i terroristes els companys que més es distingien en les lluites obreres, i estimulava les autoritats per què exercissin contra la gent generosa sempre disposada a la defensa d'ideals de justícia humana. Un dibuixant d'«El Social» creà un personatge, «Sociolisto», devorador de quotes obreres i creador de malestars i desordres públics.

L'entitat patrocinadora d'aquest periòdic, l'A.S.O., reclutava esquirols per reventar vagues reivindicatives, creava societats dites professionals per a oficialitzar la traïció d'obrers contra llurs companys d'esclavatge (i consti que aquest mot llavors no era massa fort) i estimulava la delació imitant el «Delateu!» de Defensa Social publicat l'any 1909 a «La Veu de Catalunya» després dels successos antimilitaristes i anticlericals del 25 al 31 de juliol del mateix any.

Si arran d'una posició anticatalanista

Roca i Caball abandonà el carlisme, quan aquesta comunió política s'enfangà fins el coll en la matança d'obrers en la qual participaren requetés i assassins a sou, el propi Roca ja tingué motiu moral per a abandonar aital cova d'escorpins i no va fer-ho, éssent per això que quan es parla de la coherència política de l'home val la pena de disculpar les incoherències que contradiuen la seva existència, que podia ser més dreturera.

No obstant, consti el nostre reconeixement envers l'home que en la segona part de la seva vida sabé fer una rectificació de conducta.

JOAN DEL PI

COM ESTA LA BOSSA

Ballesta, Sarregamines, 20; Francisco, Thiais, 10; Laborda, Paris, 20; Yoldi, Reims, 10; Escreix Festa Nit Blanca, Paris, 70; Roldan, Drancy, 10; Hernández, Paris, 10; Ferrer, id, 10; Tarragó, id, 10; Fuentes, Thiais, 3; Comissió Regional Catalana exterior, 250; Germi i Frederica, Toulouse, 100; Serrat de Gràcia, 20; Belles, Perpinyà, 20; Bagés, Stains, 30; Oliveras, Pontault, 10; Remei, Clohars-Camoet, 20; Rovellat, Paris, 100; T. M., id, 13; F. F., id, 50; Sobrevia, id, 5; Adell, Charleval, 10; D. Flos, id, 10; Parra, id, 10; V. López, Brive, 30; Paulette et Marti, Andorra, 30; Zaragoza, Mandelieu, 100; Jové M., Six Fours, 10; Renée Lamberet, Brunoy, 20; Noi de Limoges, 50; E. Martínez, Athis Mons, 10; Mas-Roig, Bagés, 10; Cabré, Drancy, 10; V. Montaner, Garges, 10; Pere Bertran, Anglet, 44; Marin E., Bézons, 10; Josep Llop, Igny, 25; Pallejà, Lyon 20; J. Doménech, Montreuil, 50; Una Noia de Gelida, 20; Armengou, Paris, 50; J. Bruguès, Mane, 25; Marin F., St.-Pryvé, 20; Ripoll, Villambard, 200; V. Montferrer, Auvillar, 10; Castellvi, Choisy-le-Roi, 120; Messaguer, Les Cabanes, 100 F.

Total		1 795 00
Despeses:		
Impressió nº 34	708 00	
Expedicció	183 60	891 60
		903 40
Menys déficit del nº 34		54 15
Escreix		849 25
Resta a pagar el present número.		

EL BOSSER

Imprimerie des Gondoles
4 et 6, rue Chevreul, 94-Choisy-le-Roi.

Le Directeur de la Publication :
Maurici CUATRECASAS

Girs a Roc Llop
C.C.P. 9 232 33 V Paris
33, rue des Vignoles, Paris (20).

terra lliure

Non destiné
à la vente.

Butlletí interior de la Regional
Catalana C. N. T. (3ª època)

Nº 36
París, Febrer 1977

L'anarquisme, heus ací l'enemic

L'any 1936 la reacció espanyola fingí declarar la guerra al comunisme. En realitat, la guerra la va fer contra el poble influenciat per l'acratisme. La Internacional bakuninista, els moviments socials de Catalunya i Andalusia el segle XIX, la revolució antimilitarista del 1909 a Barcelona, la represa de l'anarco-sindicalisme el 1910 arreu de Catalunya i Espanya, la puixança del Sindicat Unic al 1918-19-20 i la ressurrecció de la C.N.T. després de la Dictadura del general Primo de Rivera i la possibilitat d'un comunisme llibertari a la península després del Congrés cenetista de Saragossa, impulsà la Banca, l'Exèrcit i el Clero a declarar la guerra al Poble. El comunisme, la mort de Calvo Sotelo, la conducta anticlerical del govern de la República, falòrnies, res més que falòrnies. Del 1936 al 1945 la gent més afusellada fou la cenetista i anarquista.

Avui, passada la terrible marfuga franquista, tot deu té dret a reunions «no legals», però tolerades. A la C.N.T. se l'ha tolerat amb el nas arrufat a Barcelona, Mataró, La Felguera i altres indrets del mapa hispànic. Però ha vingut un dia que l'anarquisme organitzat, la F.A.I., ha tractat de reunir-se per a lligar caps, i la policia ha copat la petita assemblea. Resultat, quaranta sis homes i dones al Comissariat de Policia de Barcelona, amb amenaces, pallisses i àdhuc tortures, per ganes de trobar armes terrorífiques que a les llars dels 46 represaliats no existien. Un paquet de màstic descobert en un dels domicilis afectats, l'autoritat, delerosa de sensacionalismes, l'interpreta plàstic. La planxa fou grossa, però el periodisme ordenat no en feu esment sisquera.

¿Per què aquesta cerralla del suposat lliberalisme monàrquic contra l'acratisme? Primer, per la tradició antilibertària de la reacció espanyola (Jereç de la Frontera, Montjuïc, Ferrer i Guàrdia, Anido-Arlegui, Casas Viejas, capità Rojas, més que República Espanyola). I segon: per la marca anarquista de la derrota del feixisme espanyol els 19 i 20 de juliol del 36 a Barcelona, on el comunisme pràcticament no hi va ser, fet gloriós eminentment popular, del qual va sortir la resistència espanyola contra la subversió dretista. L'avversió de les auto-

ritats postfranquistes contra la F.A.I. sembla, doncs, motivada i el papus del comunisme espanyol esdevé esvaït com déu mana pel «realisme polític» del president Suárez. De la detenció de propaganda del líder Carrillo se'n derivà una popularitat internacional en favor d'aquest home que ha renegat de son pare, que blasfema a la tribuna i escup públicament per l'uiat. Cinc dies de retenció — no de detenció — bastaren perquè tot el món s'ocupés d'aquest llogat de Moscu, mentre que a la detenció de 48 «anars» per mor d'una simple entrevista, no trobà altre ressò que el volenterós

d'Amnesty International. L'autoritat pretengué embolicar la F.A.I. en l'activitat terrorista d'Espanya visiblement provocada per l'ultradretisme, i en no aconseguir-ho deixà anar els nostres 46 afectats, deu d'entre ells més bons per a l'hospital que per a reintegrar-se a llur domicili.

I encara es va dient que Espanya es liberalitza. Doncs per a nosaltres no ho sembla. Els comunistes, sí, aquests poden prendre-s'ho d'una altra manera. Una ambaixada rusa a Madrid compte més del que sembla.

QUELUS

Tabal i Barreja

«CATALUNYA», publicació confederal editada per companys a Barcelona, tindrà un número extraordinari de seixanta pàgines. Els companys que el vulguin adquirir que ens el demanin a nosaltres.

I ARA que parlem de «Catalunya» cal que avancem, per a coneixement dels nostres lectors, que s'està en tractes per a fusionar TERRA LLIURE i l'esmentada revista barcelonina. A l'efecte, un redactor de «Catalunya» es traslladà a París per a conferènciar amb nosaltres, i encara que res no s'hagués determinat, el propòsit consisteix a cobrir amb «Catalunya» les subscripcions de TERRA LLIURE a França i Europa, a canvi de col.laboracions escrites i de butxacó d'armilla nostres. El Comitè Regional (de Perpinyà) està en antecedents del propòsit i tant ell com nosaltres estem pendents de la decisió dels companys «catalunyencs» de Barcelona. De totes maneres, els amics de TERRA LLIURE poden opinar al respecte.

FENT RECENSIO de la premsa llibertària a l'exili, un company que no ens ajuda assegura a «Soli» de Barcelona que «Entre los boletines impresos el más correo a morir es tal vez «Terra Lliure», escrito en idioma catalán.»

Doncs «T. Ll.» assegura a aquest company, que té corretja per a viure molt, malgrat les ensoltes que li voldrien can-

tar els imperialistes de la «lengua oficial española».

AMIC Jordi Arquer, quan et tornis a ocupar de poetes anarquistes catalans no oblidis Felip Cortiella, ni Joan Uson (Joanonus).

HONORABLE Albert Manent, el poeta àcrata Roc Llop no fa poesia a mossegades, car té intimitat harmònica, estri, i daler de vida. El que ell marca és el rosec sofert d'una societat pitjor que maldrastra. — J. F.

AMIC Albert, cert que no són «cronològic», però hi havia temps sobrer, assegut a les sorres d'Argelers, reflexionar sobre coses viscudes «del 1915 al 1942». En bon anarquista tant fujo de la cronologia com de la necrologia pròpies.—J.F.

L'ENCICLOPEDIA ANARQUISTA està a punt de treure el segon volum. Qui el vulgui o vulgui els dos, pot demanar-ho a Eugeni Valdenebro, 6, rue Marie Louise, 93 Drancy, França.

QUAN la llibertat sindical s'estableixi a Espanya els comitès confederals de l'interior preveuen un allau obrer favorable a la Confederació, i a l'efecte, de cara a Barcelona, la Regional Catalana de l'exterior inicia una subscripció per ajudar a l'establiment de permanències al centre i a les barriades de la gran

(A la plana 2)

4. P. 20112

TABAL I BARREJA

(Vé de la primera plana)

ciutat. Cal pensar que milers i milers de treballadors pro cenetistes ignoren encara on adreçar-se per a fer constar llur adhesió.

CONSONANT amb ço que deixem dit, el Sindicat d'Espectacles barceloní ha adquirit en propietat una planta baixa i un pis prop del Passeig Colom.

COMPANYS de «Catalunya», «Soli Nacional» se serveix d'una rotativa propietat de «Catalunya» diari. El Comitè Regional interior podria reclamar-la.

LA MARE de Salvador Puig Antic, morta un any abans que el seu fill, és recordada amb molta estima a Igualada, on exercí de professora a l'Ateneu d'aquella localitat. Se la retreu amb el nom joveç de senyoreta Antic.

BONA DIADA al Centre Confederal de Paris, el 20 de febrer d'enguany amb conferència del company Miquel Celma i projecció del Miting de Mataró i diapositives sobre la guerra i les col·lectivitzacions d'Espanya.

«EL COMBATE SINDICALISTA» prepara l'acostumada Tómbola pro necessitats de la Confederació i el Comitè Zona Nord organitza la Diada Confederal per al 17 d'abril proper amb Miting important, el matí, i Espectacle benèfic la tarda.

BON ACTE organitzat pels «anars» francesos a la Mutualité de Paris denunciant la mala conducta de la policia envers els 46 companys detinguts per aquesta a Barcelona.

ARA RESULTA segons el capellà Duran, que Crist era comunista llibertari; adhesió que compta. Però que els carlins siguin «autogestionaris», o sigui col·lectivistes, ens sembla una pesseta falsa.

PENA per la mort del company Francesc Isgleas escaiguda a Barcelona. Gran orador de la C.N.T. fou també un president de mèrit dominador de situacions difícils. Inaugurà el Congrès de Saragossa, en maig del 1936 i esclatada la guerra tingué el càrrec de Conseller de Defensa de la Generalitat. Un gran company i un bon amic que hem perdut, i un fidel lector de TERRA LLIURE. El nostre condol a la seva família.

TAMBE hem tingut la pena de perdre els companys Joan Casals, de Combs-la-Ville i Angel Jové, anarco-sindicalistes de primera fila. Els d'època que restem no tenim altre remei que redoblar esforços.

BONA NOVA. L'Ateneu Igualadí de la Classe Obrera ha deixat d'ésser «Centro Nacional» falangista. Per tant, la Comissió Reorganitzadora prega als antics — i als nous — socis de trametre llur adhesió a la Comissió esmentada, carrer de Sant Pau, Igualada (Barcelona).

L'Oncle Josep

RECORDANÇA

L'oncle Josep no era un home molt significat dintre de l'organització cenetista local. La Mare m'havia dit qu'èrem encara parents llunyans, però no era per això que jo el cridava Oncle, en lloc de dir-li vós o senyor com es deu a tot home d'una certa edat. Era, en tot cas, un pagès que vivia de la seva terra, treballant-la ell mateix sense explotar ningú, però com molts dels homes de la comarca tenia aspiracions socials, de progrés. Des de molts anys pertanyia a la Unió Obrera adicta a la Confederació Nacional del Treball. Sabia treballar, era honrat, alegre, àdhuc bromista, sense que aquest tarannà el distregués del treball ni de les obligacions.

La terra que treballava és bona quan plou, sovint àrida i forta per la sequera, i per a llaurar no admetia cavalls, car a aquestes nobles bèsties els cal un menjar fresc. Mules i «matxos» són més resistents i s'adapten millor a la terra. L'Oncle en tenia una, de mula, ni gran ni petita, però molt maca, un xic nerviosa, però que creia bé al qui de costum li donava les garrofes.

Aquells homes sentien, per aspiració com per intuïció, que la vida s'ha de millorar sempre i per tal que això sigui un fet, tot se n'ha de beneficiar éssent per això que el 1936, en constituir-se la Col·lectivitat de pagesos el vàrem anomenar delegat de la «Devesa», càrrec que consistia a coordinar el treball del grup i la relació amb els altres, però sobretot, també, a predicar amb l'exemple; i si calia treballar més que els altres, l'Oncle ho sabia fer.

L'exèrcit feixista, que avançava amb ajut d'alemanys i italians ens obligà a fugir, i més tard fou l'exili, que per alguns encara dura.

Vora la frontera, l'Oncle Josep, amb la confusió de gent i el desesper que hi havia, va perdre el fill petit, que éssent jove net i trobar-se desemparat i perdut, se n'entornà al poble, i més cap ençà es negà a l'Ebre, el riu estimat de tots els riberenys.

A França l'Oncle passà pels camps de concentració fins que arribà la guerra gran. Comprés en companyies de treball, quan els alemanys ocuparen la meitat de la França, caigué presoner i dut a un camp d'extermini.

La cançonetista Teresa Rebull interpreta tant bé el poema i cançó de les sabates d'en Jaumet, que es quedaren a la Serra Pandols, els peus ficats en elles però esmicolats... Cal dir que la Serra de Pandols i Caballs es una eminència de muntanyes que dominen varis pobles de la ribera, que en aquells moments de guerra foren escenari d'horror, eminència de terra cremada.

Oncle Josep no havia de sortir dels camps ni viu ni mort, en aguantant tants sofriments i martiris. Segur que va mo-

rir sense sabates, sense llum, envoltat de tenebres.

L'altre fill que li quedava morí també quan el desembarcament alià a la Normandia, pensem que continuant la lluita contra l'opressió encetada a Espanya.

Recordar l'Oncle Josep no és per a fer-ne un heroi, i si perquè simbolitza a molta gent anònima que eren de bona fe i tenien una consciència que van pagar cara defensant-la. L'amor que l'Oncle tenia a la terra, si visques avui li faria mal veure-la abandonada, car malgrat els tractors que llauen, ja no es rentable, ni la distribució equitativa. Segur que ja no es veuran collites tan grans com la de l'any 1938, que si fou esplèndida va ser perquè a la terra s'hi esmerçava fem, suor i voluntat a dojo.

Cal dir també que els espanyols tenim un defecte: ens sembla que tot el de fora és millor que les coses de casa. Observant-ho bé, a tot arreu hi ha coses bones i dolentes. Caldria revaloritzar el bé nostre guardant-nos de l'efecte contrari. Si la humanitat pogués heure per intercanvis tot el bo del món, podria ser feliç i evitaria les moltes tragèdies de què es víctima en deixar-se enverinar per l'odi, sempre dolent.

Recordem els homes, els companys, i tota la gent que van morir durant la guerra per una raó; els qui van ésser afusellats sense cap respecte humà; els qui moriren als camps de concentració i d'extermini, a les presons; els mutilats, i tota la gent que va patir molt a Espanya i a l'exili, mentre que d'altres, aprofitant la situació, estaven contents i anaven tips. Es per això que enraonar de reconciliació es una barbaritat, una cosa sense sentit comú. No seria la primera vegada que una víctima a l'hora de morir demanés clemència per salvar la vida, com ho feien els gladiadors vençuts al circ romà, gràcia que gairabé mai no obtenien. Fora la primera vegada que les víctimes, els atropellats, demanessin reconciliació i gràcia als botxins. Això ho havien d'haver fet, els pidolaires d'ara, un cop acabada la guerra que va guanyar l'enemic. Ara és massa tard. Una nova generació està dempeus, i es aquesta la que ha de demostrar i saber analitzar amb més sentiments, més seny i més concrecions. Em sembla que els oncles Josep aprovarien el no traïcionar la memòria dels caiguts en la lluita. Cert que una traïció semblant nosaltres no la farem mai.

GESBA

Debat polític i problemes econòmics

Mentre a Espanya el joc de tira i afliu-xa polític continua ocupant les columnes de la premsa i absorbint tota l'atenció de l'opinió pública, es desenvolupa i s'agrava la crisi que afecta dràsticament tot el món. El d'economia liberal i, també, el d'economia estatal. Però aquest darrer posseeix els mitjans autoritaris de dissimular-la. Aquesta crisi posa brutalment en evidència la fragilitat d'una expansió que semblava destinada a continuar sense limit. Com una cosa que cau pel seu pes, quan en realitat es tracta d'un fenomen episòdic. De tota manera, l'expansió s'ha d'encallar forçosament quan els mercats interiors i exteriors es troben saturats. Sense que, a la llarga, pugui fer-hi res la creació incessant de necessitats noves, la promoció del superflu — i àdhuc de l'inútil — a la categoria d'indispensable; malgrat l'estímul del crèdit i de la inflació, i malgrat la lluita aferrissada per a la conquesta de mercats, que l'extensió de la industrialització fa cada dia més difícil i més aleatòria.

Les exigències actuals dels Estats que es troben en possessió de reserves energètiques i de primeres matèries contribueixen a comprometre les perspectives dels països industrialitzats que no tenen matèries de base pròpies, o que en tenen en quantitat molt insuficient. Aquest és, malauradament, el cas de Catalunya i d'Espanya, que importen molt i exporten poc.

Pel moment, sembla que a Espanya es viu encara en la il·lusió de la persistència o de la represa d'un fenomen de creixença relativa que en realitat s'ha esgotat. El fals «miracle espanyol» no podia resistir a la crisi general, car no es tractava d'altra cosa que d'una conseqüència secundària de l'expansió a Europa. Les estructures agràries feudals segueixen en peu, paralitzant tot progrés veritable. Els jaciments miners s'empobreixen. La indústria nova prové de capitals estrangers i es troba, entre mans estrangeres, Espanya només ven a l'estranger un terç del que hi compra.

En aquestes condicions, és difícil de concebre que Catalunya pugui, a l'hora en què s'acaba a Europa un quart de segle de prosperitat, compensar el seu retard i situar-se en bona posició competitiva en les rengleres dels països exportadors. Les il·lusions que fa néixer en certs medis la perspectiva tan rabejada de l'entrada d'Espanya al Mercat Comú poden dissortadament acabar amb una gran decepció. La Comunitat Econòmica Europea coneix en aquests moments, a l'igual de cada un dels seus components, una crisi difícil que posa àdhuc en perill la seva existència. Essencialment, i d'una manera esquemàtica, es pot considerar que a l'origen de les greus dificultats a què l'Europa dels banquers ha de fer front es troba la diferència considerable entre la situació dels

diversos participants, i la dificultat conseqüent de conciliar interessos contradictoris. Davant d'una recessió generalitzada, la comunitat es troba amenaçada per tendències proteccionistes cada dia més evidents.

En lloc de la maina celestial que se'ns vol fer creure que representa, l'entrada d'Espanya al Mercat Comú, en la situació de crisi actual, podria revelar-se com un remei pitjor que la malaltia per a la indústria espanyola, i, en particular, per a la de Catalunya. Aquesta, en efecte, risca de veure's suplantada en el mercat espanyol, fins ara protegit, sense possibilitat de compensar aquesta pèrdua per un augment correlatiu de les seves exportacions cap als mercats estrangers. Les previsions optimistes de fa deu anys ja no tenen cap valor, davant del col·lapse europeu. Una part dels grossos industrials implantats a Catalunya compten sens dubte amb massives devaluacions de la moneda nacional i amb el manteniment d'un baix nivell de salaris, així com amb el joc de crèdits i de subvencions de la C.E.E. Hipòtesi de realització problemàtica i que, en tot cas, no es pot considerar com una solució a llarg terme.

El cas és que la densitat enorme, desproporcionada, de les seves zones industrials no permet a Catalunya de provar de passar-se d'un volum considerable d'importacions de matèries de base, sense que això es tradueixi per una greu ruptura de l'activitat. I el volum demencial que ha assolit la seva població urbana, particularment en la zona barcelonina, no li deixa tampoc cap possibilitat de recessió sense que d'aquesta en surti un atur forçós massiu i dramàtic. Només hem de pensar que la població de la capital catalana, que era de 250.000 habitants fa només un segle, passa ara dels 2 milions. L'índex de natalitat no para d'augmentar, des dels anys 50, en proporcions alarmants, i es pronostica que la població de Barcelona, l'any 2000 (és a dir, dintre d'una vintena d'anys) serà de 6 milions! ¿Si a Barcelona, ja avui, és gairebé impossible viure-hi humanament, que serà aleshores si es deixa que aquest pronòstic es realitzi?

La crisi afecta també les zones litorals. I totes les previsions posen de relleu la probabilitat d'una forta agravació de la recessió ja constatada de la indústria turística, una de les fonts més importants de divises. Per al futur immediat, la situació econòmica desastrosa d'Anglaterra, i la possibilitat d'un canvi d'orientacions de la política francesa, traduint-se per un desequilibri, almenys momentani, d'una economia molt delicada — malgrat les aparences — poden repercutir-se d'una manera fatal sobre el turisme a Catalunya, creant noves zones de buit en «benefici» del monstre barceloní, gegant trontollant sobre els seus peus d'argila.

Durant els darrers quinze anys del seu regne, Franco havia beneficiat de les repercussions insospitadament favorables de la prosperitat d'Europa Occidental. La nova situació política, al contrari, es troba en el moment del que els francesos anomenen «de creux de la vague». La República del 31 també havia tingut la mala sort de néixer a l'hora en què es repercutien sobre d'Espanya els efectes de la crisi mundial dels anys 30. Una analogia econòmica es tradueix sovint per una analogia política, i és probable que la reacció espanyola, la que enyora el «caudillo», no deixa de pensar-hi.

En canvi, sembla que les classe polítiques espanyoles — les que es troben, i desitgem continuar, a la direcció de l'Estat, i també les que aspiren a arribar-hi, gràcies a l'extensió del procés de liberalització — obliden la densitat dramàtica dels núvols que s'acumulen en el cel econòmic del país. Els uns i els altres semblen refugir-se en la tranquil·la filosofia del «mañana, mañana...»

Per què no? Després de tot, no hi ha sempre el poble que treballa per a fer-li pagar les negligències i els plats trencats? El que obliden és que aquest, que no tindrà cap responsabilitat en el desgavell econòmic que s'atansa, potser no es resignarà fàcilment a pagar la factura. — E.

GENT DE SUBURBI

M'estimo l'horta escanyolida
que de la fàbrica es ressent,
i em plau voltar la meua vida
d'aquest paisatge indiferent.

I em plau l'estona virolada:
gent d'amanida i berenar;
una donzella espiatjada
i una cançó que fa plorar.

I l'home humil que a l'aire ensenya
un front valent i un ull que plau,
i va amb la gorra i l'espardenya
i el farcellet i el vestit blau.

Aquí jo veig que el món se m'obre
fred i terrible com la mort.
I és tan mesquina i és tan pobra
la campaneta del meu cor!

Del, llagosters fuig la corrua
i en el meu rostre no hi ha vel
i em puc mirar l'ànima nua
sense cap mica de recel.

Estimo l'hora desolada,
el presseguer ensopegat que es mor,
i l'arengada platejada,
porró de sang, tomàquet d'or.

Jo vaig seguint la vostre dèria
homes estranys de bones dents,
que direu mal de la misèria
una miqueta més contents!

Josep M. de Segarra

A Eivissa s'ha post el Sol

Per dir-ho d'alguna manera, perquè, en realitat, qui ha desaparegut allí és Sol Ferrer, filla petita de Ferrer i Guàrdia. Des de l'Amèrica del Nord hi va acudir per malalta, de malaltia que no pogué superar. Llàstima.

Vam conèixer personalment Sol al seu domicili de París, els darreres del qual donaven al circ romà de Lutècia. Era encara dona de bon regent, i la nostra amistat resultà agradable. La meua condició d'ex-alumne de l'Escola Moderna i el meu cognom ferrerista, li augmentaren la simpatia.

La conversa amb ella la sosteníem amb un got de vi d'Alella a la mà, procedent del Mas Germinal, que havia estat propietat del seu pare, regentant-lo ara un cosí fill de Josep Ferrer i Guàrdia.

GANDULADES

Un jorn vaig fer llogar a l'encarregat Real un suposat company Cantó, «Real: Es anarquista?» Jo: «Una mica.» Cantó al tall anava de cantó, i, per mandra, el pic se li aixecava travessar en lloc de punta. Real: «Veus? El teu anarquista ens ha resultat catòlic. Confon el pic amb una creu.»

Esdevingut del «sindicat lliure», mandros Cantó em denuncià al jutjat per motius suposats. Jutge a mi: «Què m'hi dieu?» Jo, al jutge: «Que el denunciant és un fals que preté perjudicar-me.» Jutge: «Amb quin propòsit?» Jo: «Per venjança. L'he fet treballar i això cap gandulàs no ho perdona.»

Mandros Comes es vantava que no el faria ajupir ni el recollir una pesseta en plata. Una pesseta cau a terra — trinc!! — i Comes se la mirà sense doblegar cama ni treure mà de butxaca. Però observava la «blanca» amb una curiositat tota tristoia...

El nostre enyorat Antoni Loredo era un barber que no treballava per boicot a la burgesia. Nos: «Podries afaitar comanys al Centre Obrer.» Ell: No em pagarien.» Conseqüent amb aquest criteri, Loredo no afaitava ni a ell mateix.

Burgès Ton del Jaume: «Sóc tan mandros que no puc suportar ganduls a la fàbrica. No vull que ningú em passi la mà per la cara!»

Al jardí d'una Residència uns residenciats blasraven la mala qualitat de la teca que els servien, i company A, arribat als 65 quasibè inèdit, també hi digué la seva. «Tu també? — li observà company B — Si amb tal de no treballar endraparies fregalls d'aiguera!» Company A hi convingué amb una rialleta sincera.

I prou, companys lectors. Tombé vosaltres en coneixeu de facècies d'aquestes.

ROVELLAT

Explicat per Sol, quan els seus pare i mare renyiren, ella, la menuda de tres germanes, tenia quatre anys. Ajuntada la mare — Teresa — amb un personatge de la noblesa russa, Sol feu cap amb la nova parella als dominis del Zar Nicolau II, on rebé educació aristocràtica i casà amb un ric que resultà represaliat en escaure's la revolució del 1917; ocorreguent tot seguit, el cas xocant d'un revolucionari més il·lustrat que els altres, que en veure en un saló el retrat de Francesc Ferrer i Guàrdia, preguntà a la mestressa de la casa, Sol, si aquella imatge la tenia exposada per mofa; però en assegurar-li la dona que es tractava del seu pare, tant ella com sa filla Olga s'estalviaren un mal moment, amb la continuïtat d'un exili vers la França.

De Sol hem conegut sa germana gran, Trinitat, que anà de propaganda per la C.N.T. en diversos indrets de Catalunya. Tenia, Trini, un fill que li van matar els comunistes durant la setmana de maig de 1937 a Barcelona. No va ser dona de sort, Trinitat.

La germana mitjana es deia Pau (de Paz) i decantà per la professió de ballarina, i es féu cèlebre a Brusel·les per haver tractat, cara a cara, d'assassinar el rei Alfons XIII, que estava a la capital de Bèlgica de visita.

Sol Ferrer dedica un veritable culte a la personalitat de son pare. Li dedicà dues remarcables biografies: «Le véritable Francisco Ferrer» (1) i «La vie et l'œuvre de Francisco Ferrer, un martyr au XXe siècle» (2).

Un dels mèrits de Sol fou l'haver recollit quantitat de records referents al seu progenitor, i a més la biblioteca sencera de l'Escola Moderna, on figuren, particularment, «La Gran Revolució» de Kropotkin i «L'Home i la Terra» de Reclus; i llibres de text escolar signats Odó de Buen, Enric de Llúria, Vargas, Grave, Mañato, Maeterlink, Lorenzo, Pi i Arsuaga, etc. També hi ha, en aquest important recull, les col·leccions de les revistes «L'école renouée» i «Boletín de la Escuela Moderna». Document curiós: la postal reproduint el temple dedicat a Ferrer i Guàrdia a Praga durant el govern de Benes, després destruït pels comunistes quan s'empararen del poder a Txecoslovàquia. Celebrariem fins a l'infinit que la xamosa Olga P. Ferrer, filla de Sol, guardés amb l'estima que mereix la biblioteca ferrerista que amb tanta dedicació muntà la seva mare.

I per dir-ho tot, afegirem que Olga és bona coneixedora de l'idioma català, a l'extrem d'haver participat, molt honorablement, als Jocs Florals de 1947 celebrats a París.

Ens dol la desaparició de la darrera filla de Ferrer i Guàrdia que restava dempeus. Però ens alegra que l'obra de l'Escola Moderna no hagi estat dispersada malgrat el maurisme, el vaticanis-

me i el franquisme coincidents. La reacció universal pot matar homes. El que no pot fer desaparèixer són les idees dels abnegats que ha conduït i segueix conduint al calvari.

Joan FERRER

(1) Edició «Les Deux Sirènes», Paris 1947.

(2) Editat per «Librairie Fischbacher», 1962, obra que posseïm dedicada per l'autora.

COM ESTA LA BOSSA

Escreix del nº 35: 849,25 F.
 Ripoll, Villamblard, 200; Enriqueta, Paris, 15; Amela, id, 11,50; Laborda, id, 10; Barba, id, 10; Pedraforca, id, 10; Berna, id, 2; Sánchez, Perpinyà, 10; Mateo, Lyon, 60; Pozo, id, 10; Uno de Riego, id, 20; Pérez, id, 10; Arteaga, id, 15; Militant 24970, R. F. A., 70; Quert, La Rochelle, 50; Un d'Athis Mons, 10; Ferrer, Paris, 20; Roldan, Drancy, 10; Hernández, Paris, 10; S. Rosell, Pamiers, 20; Gironella, id, 20; Rondós, Thuir, 20; G. Morata, Valreas, 30; Cortés, Beaucaire, 50; Puyo, Pamiers, 15; Adell, Charleval, 10; D. Flos, id, 15; Parra, id, 10; V. Guitart, Lourdes, 15; R. Torrent, Clairà, 30; Canillas, Lamotte-Beuvron, 20; M. Rodríguez, Labastide, 20; Gir sense nom ni poble, data 29 gener 77, 20; Mateu, Cordes, 20; Floristán, Royan, 30; J. Banus, Clairvivre, 30; J. Romera, Ottmarsheim, 20; Hernández, Tarascó, 25; Josep Falguera, Houilles, 20; Alonso López, Foix, 10; Masseguer, Les Cabanes, 50; Pueyo R., La Ferté Macé, 30; D. L. A., Hérault, 30; Soteras, Brienne-le-Château, 20; Lacosta, Vierzon, 50; Agrupació Local de Lyon, 106; Cabré, Fleury, 30; Rodon, Le Boulou, 20; A. Jurado, Labruguière, 60; Joan i Berta, Suïssa, 104; Rafanell, Toluges, 50; J. Gené, Mèxic, 10; Pujadó R., Le Havre, 10; Terré, Villemeur, 20; Bagès, Stains, 20; Criach, Champigny, 20; Folch J., Montignac, 10; Gràcia, Amsterdam, 65; Solà, Fresnes, 10; Espluga, Menton, 100; Francitorra J., Bernay, 20; Brugués J., Mane, 25; Baruta, Marsella, 15; Strigotti Carmen, Argenteuil, 10; Serarols R., Villeneuve la Gne., 10; Armengou F., Paris, 50 F.

Entrades	2 797 75	
Despeses:		
Impressió del nº 35	693 84	
Expedició	189 80	883 64
Escreix		1 914 11

Imprimerie des Gondoles
 4 et 6, rue Chevreul, 94-Choisy-le-Roi.
 Le Directeur de la Publication :
 Maurici CUATRECASAS

terra lliure

Non destiné
à la vente.

Butlletí interior de la Regional
Catalana C. N. T. (3ª època)

Nº 37
París, Mars 1977

Síntesi anarquista

L'home-natura resulta una força evolucionable.

Per dots de pensament, l'home primitiu pogué emancipar-se del bestialisme, racionalitzar-se.

Però topà amb la necessitat peremptòria, inevitable, d'alimentarse en una Naturalesa esquerra.

D'on nasqué la llei del més fort.

La força bruta és el principi original de l'autoritarisme i de la propietat.

La terra madrastra donà lloc a la injustícia humana i quan s'inventà el treball multiplicador de recursos, el fort abusà declarant-se amo de tot i esclavitzant el feble. La llei de l'home actual encara és aquesta.

Els sistemes dictatorials moderns (bolxevic, mussoliní, hitlerià, franquista, etc.) donen continuïtat a la llei ancestral.

Lenin obrà en marxista, Mussolini estava empapat de marxisme, Hitler, alemanyista com Karl Marx, copià i superà el Duce, i Franco, seguint la línia opressiva de Benet i Adolf, cau d'acord — en la pràctica — amb Stalin.

De tant combatre el comunisme espanyol — més simbòlic que existent — el Caudillo ha donat carta de ciutadania al P.C.E. La propaganda franquista ha ignorat, sistemàticament, l'anarquisme, el socialisme i el republicanisme.

Essent, l'anarquisme, el recobriment de l'home, de la persona integrada a la societat verament humanitzada.

L'anarquista és una individualitat social, és l'home íntimament definit, gelós de l'autonomia pròpia i respectuós del dret autònom d'altri. L'existència humana, o comporta la solidaritat de tota la gent o no gaudirà mai d'harmonia. Sense germanor i dret igualitari, les lluites fraticides esdevindrien inestroncables.

L'anarquista diu:

NI DEU NI AMO. Déu és nascut de la ignorància i de la por de l'home primari, i l'Amo-institució, de la vara de freixa del dominador ancestral.

L'HOME LLIURE SOBRE LA TERRA LLIURE. Per un viure comú harmoniós, per una existència a escoliar en plena felicitat.

NI RICS NI POBRES: TOTS IGUALS. Sense diners no hi ha rics ni pobres ni lladres. La millor riquesa, el benestar; la millor policia, el dret de tothom respectat a tota amplada.

UNA SOLA PATRIA: EL MON. Però, amb afecte al lloc nadiu i sense necessitat de fronteres. Aquestes, generadores de guerres, són del domini dels Estats, siguin autòcrates, militaristes, democràtics, socialistes o comunistes.

L'ESTAT, COM A ENEMIC DE L'HOME. L'Estat concreta, modernament, la vigència de la llei de l'estaca implantada pel gorilisme de l'Edat Primitiva. Les maneres poden ser més fines; els comportaments, civilitzats (?); ço que no impideix l'existència de llocs d'extermini com els del Camp de la Bota i similars, de fossars horribles com els de Kattin, Buchenvald, etc., i matances gegantines com les de Verdun, Normandia, Hiroshima, i que el lector hi posi la resta.

NI SANCIONS NI OBLIGACIONS. Igualtat establerta i obrar tots per acord popular lliure.

NI MESSIES NI LIDERS NI GENERALS. Ni religions ni oficients d'Estat ni escorxadors de pobles. Tots ciutadans del Món i pa i treball compartit per tots. Cabdills, partits, milícies, democràcies, dictadures, comunismes dirigits i altres andròmines de la societat vella que sofrim, tot a les escombraries. De cara a la Societat Nova, o la humanitat està perduda. Amb manaires civils, militars i religiosos, la fam, les guerres, les injustícies de tota mena no tindrien fi, i han de tenir-ne.

Una bona justificació de la presència anarquista al planeta Terra.

Encara que els esquiladors del ramat humà ens diguin somiatruites.

Tabal i barreja

PER impossibilitats de darrera — i primera hora — la festa TERRA LLIURE que hi havia proposada a París no tindrà lloc. Un altre dia serà.

EL COMPANYY Cruz, de Beziers, ha tingut l'amabilitat d'oferir-nos una cinta contenint un discurs de Frederica Montseny i un altre de Francesc Isgleas, el company mort fa poc temps a Barcelona. Segur que aquesta peça oral del recordat Cisco de Guixols és l'única impressa en veu viva.

A BARCELONA, Múrcia i Màlaga segueix la repressió desfermada per la policia, tot mantenint empresonats i encausats — per no res — una divuitena de companys. Fa poc que «El Combaté Sindicalista» ha publicat una referència dels turments que sofrí al commissariat de Policia de Barcelona el nostre company i amic Miquel Piñero. Després les autoritats parlaran d'excessos anarquistes.

C.N.T. Zona Nord i Normandia, prepara la Diada Confederal que tindrà efecte el 17 d'abril d'aquest any a la Mutualité de París. Al miting hi parlaran Joan Gómez Casas, secretari del comitè nacional de la C.N.T., el professor Garcia Rúa, Ferran Carballo (molt content de la campanya que per alliberar-lo li hem fet a França) i Frederica Montseny. A l'espectacle de la tarda per ara hi ha anunciats Paco Ibáñez, el Quartet argentí Cedron, Jehan Jonas, Carles Andreu, Xavier Ribalta i d'altres que s'està esperant la confirmació. Sembla que de diversos indrets de França i Espanya vindran una colla d'autocars plens de companys i companyes.

L'ADMINISTRACIO del «C. S.» avisa els companys en general que segueix el despatx de localitats a la Mutualité i de números de la Tómbola Pro-Espanya i necessitats de la C.N.T. a l'exili. Adreçar-se a Roc Llop, 33, rue des Vignoles, 75020 París, Tél. 370 46-86.

SOLIDARIDAD OBRERA de Barcelona ha millorat en contigut i «CNT» de Madrid surt ben escrit i amb la novetat de sortir imprès a la manera clàssica. Diuen que aviat sortirà setmanalment. Tant de bo.

EL NOSTRE AMIC J. S. professa a Barcelona un curs de sociologia anarquista dedicat al jovent que es manifesta sense gaire formació ideològica.

4. P. No 112

TABAL I BARREJA

EL «COL·LECTIU S.P.A.» afanyós de treure un film dedicat a la Revolució Espanyola i a la seva obra realitzada, ens fa saber que està a punt d'assolir el seu propòsit. Coneixedors del gran esforç i de la capacitat creadora dels companys i companyes del Col·lectiu, no dubtem a assegurar que aconseguiran un document filmat de gran importància, tant per la C.N.T. com per a l'acratisme.

Condicció per la qual hom preveu forta discussió en els clubs universitaris, i més puntualitzant-se, en la pel·lícula, la veritable causa de la setmana de maig del 1937 a Barcelona i comarca.

PER ACORD de Zona Nord i Normandia escaigut en un ple cenetista, s'està estudiant la possibilitat de l'edició del llibre «Congresos Anarcosindicalistas en España, del 1870 al 1936». Constarà d'un mínim de 200 pàgines i uns milers de volums haurien de fer cap a Espanya. Obra verament important per marcar la trajectòria del sindicalisme espanyol llibertari començada ja fa CENT SET ANYS, ço que desmenteix que la Unió General de Treballadors, nascuda el 1888 com un número més de l'Exposició Universal de Barcelona, és la sindical més vella existent a la Península. El número de comicis relatats en aquesta obra és de catorze.

ENS ha fet gràcia que en una fulla de propaganda comunista corresponent a Montreuil, en una acumulació de 260 signatures de gent del P.C.F. i acòlits, no hi figuri cap obrer, tret de 21 «responsables sindicals», per a dir-ho clar, caporals cegetistes. El P.O.F. no disposa de treballadors, o els considera «la raille».

SEQUEIX creixent l'èxit de l'Exposició «Espanya 1936». Per ara ha recorregut una vintena de poblacions franceses importants i està a punt de ser exhibida a Alemanya, Itàlia i Bèlgica, i hom preveu que anirà seguint a d'altres països d'Europa. Es de pensar que aquesta demostració punyent del que fou la Revolució de Juliol del 1936 no trigarà a penetrar a la Península Ibèrica tota entera.

A «TIERRA Y LIBERTAD» de Mèxic el company Proudhon Carbó dedica un elogi ben merescut al malaguanyat dibuixant Bautista Acher «Shum», qui a més de bon ninotaire fou un aferrissat combatent contra les hosts assassines dels generals Martínez Anido i Federico Arlegui.

CRIFA (Comissió de Relacions de la Internacional de Federacions Anarquistes) manté en el seu Buletí un debat que precedeix al Congrés Internacional que prepara l'esmentada entitat.

L'ASSOCIACIÓ INTERNACIONAL DE TREBALLADORS tingué reunió del Secretariat el 19 i 20 de març d'enguany al Centre Confederal de Paris. Acords i informacions interessants i assistència de companys d'Espanya, França, Alemanya, Colòmbia i Uruguay. Endavant sempre!

Fa tres anys de la mort del company SALVADOR PUIG ANTICH

Amb motiu del tercer any de l'assassinat «legal» del jove llibertari Salvador Puig i Antich a «La Model» de Barcelona, aquest 2 de març els carrers de Catalunya han viscut diferents mostres de rebuig contra la pena de mort. El moviment de protesta ha tingut caire anarquista i la joventut llibertària ha organitzat manifestacions pels carrers de Barcelona i les Rambles. «Puig Antich, Heins Chez, Oriol Solé: Farem justícia!» El 2 de març queda ja com una diada més de rebel·lió llibertària.

Abans de morir, Salvador Puig i Antich va dir: «Anim companys, molt d'ànim. Cal continuar el combat. Jo no sóc un màrtir, sols un lluitador que ha tingut mala sort.» Però malgrat el seu desig és un símbol del combat revolucionari pel comunisme llibertari; el seu nom és ja un crit de subversió.

La seva darrera carta, de les tres que va escriure la nit de l'1 al 2 de març de 1974 a «La Model», va adreçada al seu germà Quim Puig i Antich. Avui es coneix i és d'un contingut emotiu i autènticament anarquista. Es en català.

«Barna, 1-3-74 (En capella).

«Je vais mettre en chanson la tristesse du vent.» (Ferré).

«Estimat Quim:

«La nova es precisa: Condemnat a mort. Seria molt difícil explicar els meus sentiments en aquests moments. Tal vegada, i com afirmació del per què he lluitat i que ara, moment de la gran prova, crec més fermament. Han portat a terme una venjança irracional. Fàstic, fàstic es el que sento.

«Fa ja molts temps que m'he preguntat que feia jo en aquest món on encara no hi ha lloc per a mi. Arribarà, sens dubte, i no em tractis de dogmàtic. La qüestió on es presenta descarnada, és damunt de la gent que estimava. Es una prova massa dura per vosaltres.

«Així doncs, per no caure en divagacions metafísiques sobre la vida, accepta aquestes línies com afirmació, Quim, dels

meus sentiments envers vosaltres (tu, Lea, Michel). Jo he trencat amb tot i accepto les meves responsabilitats. Sang que es vesarà, però no inútilment.

»Bé, xiquet, tot el que possiblement podria dir-te, és dins d'aquestes línies, i en la tristesa del vent.

»T'estima, Salvador Puig i Antich.

»Salut i Anarquia!»

Així s'acomiada el company Salvador. Com Sacco, com Vanzetti, com en Joe Hills, com tots els companys víctimes del terrorisme d'Estat i del Capital. «Salut i Anarquia» ens desitja Salvador Puig i Antich, com els anarquistes de la Primera Internacional del segle XIX que deien «Salut, Anarquia i Col·lectivisme». Es la sang generosament i responsablement jugada pel triomf de la revolució social que establirà el Comunisme anarquista, la societat sense amos ni esclaus.

INDIKES

Alt Empordà, març del 1977.

ASSAIG DE CANTIC EN EL TEMPLE

Oh, que cansat estic de la meua covarda, vella, tan salvatge terra, i com m'agradaria l'allunyar-me'n, nord enllà

on diuen que la gent és neta i noble, culta, rica i lliure, desvetllada i feliç!

Aleshores a la congregació, els germans dirien

desaprovant: «Com l'ocell que deixa el

[niu, així l'home que se'n va del seu indret», mentre jo, ja ben lluny, em riuria de la llei i de l'antiga saviesa d'aquest meu àrid poble.

Però no he de seguir mai el meu somni i em quedaré aquí fins a la mort.

Car sóc també molt covard i salvatge i estimo, a més, amb un desesperat dolor

aquesta meua pobra, bruta, trista, dissortada pàtria.

Salvador Espriu

Segueix en peu el feixisme

El caire que prenen els esdeveniments a la Península Ibèrica confirmen el que venim dient, o sigui, que l'equip feixista de recanvi no té altre missió que el de mantenir en peu les mateixes estructures que caracteritzà el feixisme dels quaranta anys de terror.

Tots els qui de bona fe han llançat les campanes al vol perjutant que Espanya estava en el camí de la llibertat s'han equivocat, puix a la Espanya postfranquista no brillarà mai la llibertat si el poble no la conquereix. Fixem-nos en les accions continuades del terrorisme oficial dels temps d'en Franco que segueixen estant a l'ordre del dia amb el rei importat i imposat pel capitalisme internacional.

Tant a Espanya com a Itàlia estant concentrats tots els delinqüents del feixisme internacional, que estan incorporats als Estats i que constitueixen la força de xoc, amparats per les policies d'Estat.

S'imposa, doncs, de fer front d'una manera decidida als plans de l'Internacional feixista que és tant com dir el capitalisme internacional. No oblidem que el capitalisme se serveix de la dictadura que l'alterna amb la democràcia.

El capitalisme internacional no està disposat a perdre Europa. Es en el vell Continent on la lluita serà més crua puix de triomfar la classe treballadora europea el ressó d'aital triomf tindria repercussions més profundes que la derrota americana al Vietnam.

El feixisme espanyol compta amb un home jove que empra la careta democràtica, però solament poden enganyar als pusil·lanims.

La veritat, i la història ho confirma, és que l'etapa democràtico-burguesa fou cremada per la mateixa burgesia el 13 de setembre de 1923 davant de l'empenta avasalladora del proletariat autòcton encapçalat per la Confederació Nacional del Treball i pels anarquistes.

Avui la repressió va encaminada contra nosaltres. La detenció recent de cinquanta companys a Barcelona sometent-los als mateixos tractes salvatges de sempre, no es circumscriuen a Catalunya, car en altres indrets també han caigut companys en mans de la policia feixista. Això vol dir que volen impedir el resorgiment de la C.N.T. i per aquesta raó empenen la força; puix el contuberni dels feixistes amb la social-democràcia, i amb els estalinistes, no es prou per a eliminar-nos de l'escena espanyola.

Actuem de cara a la realitat i tinguem present que els únics homes que poden tallar el pas al feixisme, tal com es va palesar en les jornades històriques del 1936, i del 1937, i quan la presència anarquista a Madrid — simbolitzada per la columna Durruti — que quedà clarament manifesta en aquell Madrid etern i heròic que plantà cara al feixisme al

crit de «Viva Madrid sin Gobierno». Doncs, com diem, aquests homes som els anarquistes.

Recollim aquest esperit i preparem-nos degudament per a una nova etapa de lluita que ens conduirà a ésser els capdavanters de l'Europa proletària que manifesta per arreu fervents anhels d'alliberació i als quals s'ajunten els contestaris russos que han fet sentir llur veu a París capital del món.

Siguem conseqüents i no caiguem en il·lusions de legalismes que això és pur reformisme i que sols escau als renegats i als qui han passat el Rubicon.

JAUME BALIUS

De la vida que passa

El jovent és divertit i quelcom ximple. Un gra de pebre convenient per animar l'existència.

Mancats de diversions ciutadanes els joves de poble se les enginyen totes. Per exemple, a cal Tià del meu clos nadiu una noia donà carbassa a Carboner, que pretenia fer-la ballar. Calmós, el refusat s'afluixà el pantalon i encarant a la desdenyosa les galtes posteriors li digué: «Per carbasses, les meves.»

Perseguit una de tantes vegades, jo vaig anar a raure a una localitat llanera, i em vaig aficionar — és clar — a la penya cenetista del Cafè Condal, on servia un noi mudat en negre, camisa blanca i llacet, també negre. Servia sense dir res. A vegades el cambrer era canviat, mes, aquest darrer era bessó del primer, i iguals ambdós en fesomia, tipus i vestit, hom s'hi confonia. L'un era Tonet i l'altre Lluís. «Cobreu, Lluís.» «No, que sóc Tonet.» Quan es casaria un dels dos, la feina seria per a la muller a reconèixer el seu amat espòs. Doncs per diferenciar-se, un dia Tonet s'habillà amb jec vermell, i Lluís amb jec blau. Molt bé. Però si un dia canvien de prenda, sense voler o a dretes, la confusió resta dempeus.

Al ball del mateix Condal, hi havia noies que exigien als joves presentació de carnet del Sindicat Unic. Un del meu davant, confós, exhibí la cédula personal del govern i va rebre «pota». Jo sí que ensenyo a la mateixa xicota el meu crèdit d'obrer blanquer sindicat, i obtinc la balladora més pinxa de la sala, no per la meva prestància personal, sinó per la meva condició d'afiliat al Sindicat Unic.

I si no ho voleu creure aneu-ho a veure... a la Terrassa de 1920.

ROVELLAT

ANOIA AMUNT

Altrenet li treuen les rodes

Es de via estreta i aviat serà de via zero. Una reial ordre de Madrid així ho disposa.

El Ferrocarril de Martorell a Igualada (38 kilòmetres) fa vuitanta-tres anys que roda. Surt de la barcelonina Plaça d'Espanya i mor en un terror prop del Set Camins d'Igualada. Serveix el veral de l'Anoia fins a Martorell passant per Capellades, Piera i Masquefa, amb estacions intermitges. No havent-hi a la contrada cap més camí ferrat, resten només el carrilet o el camí de Madrid a França, per la Jonquera.

Si ara Madrid anul·la aquest tram dels «Catalans». Igualada i localitats avallencs restaran semiisolades. Els trens de via gran esquiven de sempre, un per Vilafranca del Penedès i un altre per Manresa, deixant la capital de l'Anoia al bell mig del marlet, o de la O. Les autorruetes modernes, una deriva vers Vilafranca (altra vegada) i la Transversal baixarrà de Lleida cap a les comarques de Manresa i Vic, oblidant novament Igualada, ciutat industrial forta de 40.000 habitants, amb la veinada. Unic enllaç apreciable amb el món gran ho serà, de perdre el Carrilet, el camí carreter esmentat, suara conegut per la N-2. Sense aquest, Igualada podria bessonar-se amb les Batueques.

Com és natural, els igualadins reaccionen contra el decret carrilicida per motius sentimentals, quan és sabut que el sentiment està renyit amb l'economia ferotge dels nostres dies. Igualada necessita un tren, encara que sigui de fira, quasi simbòlic. El van instituir els nostres avis i hom estima l'herència. El que enguany es pretenia era, solament, arrencar els rails del Passeig, i vet aci que ens els llevaran fins a l'Estació-Entroncament martorellenca. Tanmateix, un gra massa!

Però, igualadins meus, ¿per què la nostra burgesia besàvia impedi que el tren del Nord anés a Calaf passant per la nostra ciutat, en lloc de fer-ho per Sabadell-Terrassa-Manresa? ¿Per quin sant antimiraculós no arribà a Igualada el via ampla venint de Sadurn d'Anoia? ¿Per què els igualadins d'ara precindeixen unànimement del transport per via ferrada ocasionant la mort dels trens «de càrrega»? ¿Per què un 80 per 100 del personal igualadí viatja per carretera, anemiant perillosament el servei de viatgers dels FF. CC.? Si aquest tren ha de transportar únicament una càrrega diària de sentimentalismes, qui pagarà les misses?

UN CENTENARI OBLIDAT

Ramir Rocamora i Bernat,
l'escultor de Reus

«Per ell, la llibertat era un bé molt preat.» Una neboda d'en Ramir Rocamora.

Fa cent anys, el 5 de febrer de 1877 neixia a Reus en Ramir Rocamora i Bernat. Deixeble de l'artista Casals Vernis, estudià a l'Acadèmia de Belles Arts de Barcelona. Anà a París, on entrà al Saló Oficial de Belles Arts. A l'Exposició Internacional d'Art de Barcelona, el 1896, presentà un magnífic «cap d'estudi», especialitat artística d'en Rocamora.

Era el començament d'una època d'esplendor de la pintura i l'escultura a Catalunya, de l'art monumental del segle XIX es passà a les petites escultures decoratives. En Ramir Rocamora és una figura representativa d'aquest procés de renovació artística catalana.

A l'any 1907 en Rocamora participa a l'Exposició Nacional de Belles Arts de Madrid i a l'any vinent es presentava a l'Exposició Internacional de Barcelona. A l'any 1914 realitzà una exposició a la Sala Paro. A l'any 1919 efectuà un bust de Bartrina per al monument al dit poeta, inaugurat el 1927 a Reus. Una escultura fosa en bronze, admirable, fou admesa a l'Exposició Internacional de Buenos Aires. També féu el bust d'Evarist Fàbregas per al Centre de Lectura de Reus. I un altre d'Angel Guimerà, que té la seva família.

Altres obres conegudes d'en Rocamora foren: «Coram Deo», «Pro aris et focis», «Esperant l'hora de menjar», «Geni Contrariat», «Convicte i Confés», «Treballs Forçats» (robada pels feixistes i desapareguda del Museu d'Art Modern de Barcelona l'any 1939) i moltes més, la major part desaparegudes i destruïdes pel terror franquista. L'obra artística d'en Ramir Rocamora és una veritable evolució del seu art i de les seves preocupacions socials, denunciant l'opressió i l'ex-

AL TRENET LI TREUEN ...

Ja que tenim la gasolina al cap, ja que les mones pagueses han de fer com els micos de ciutat, deixem perdre un trenet que altrament es rovellaria; rondinem encariment de combustibles, embussem les carreteres del Bruc i de Piera amb centenars i milers de cotxes i camions, respirem tòxics, omplenem carrers, places, passeigs i voreres d'autos sense estable; convertim la Riera en un Himalaia de planxes i rodes torçades i proclamem que Igualada es la nova Hurdes de la civilització capitalista.

Sense una transformació social a fons, altre remei som incapaços d'idear-lo.

JOAN DEL PI

plotació d'aquesta societat capitalista i autoritària. Per això es un desconegut per a «l'art català oficial» i per això el seu centenari ha passat desaparegut.

Cal dir que hi ha una maqueta d'un monument dedicat al genial pintor Fortuny, que en Rocamora havia pensat fer a Reus. Els nebots d'en Rocamora voldrien fer un museu amb la seva obra, però no disposen d'altres escultures que les que guardà la família. La resta, quedaren perdudes a L'Escala i a Reus. Es dona la circumstància que per voluntat d'en Rocamora, mort a Verges el 3 d'octubre de 1939, aixafat per la victòria franquista i vista destruïda la seva obra cultural i revolucionària que havia desenvolupat al costat dels anarquistes de L'Escala durant la Revolució del 36, que les seves obres salvades de la convulsió feixista anessin al Museu de Reus, l'any 1940 arribaren cinc caixes d'en Rocamora a l'Ajuntament de Reus i... desaparegueren. Segui per a un museu propi o per al Museu de Reus cal recuperar les obres que hi hagi extraviades, es el millor homenatge que és pot fer al genial escultor de Reus.

La muller d'en Rocamora era poetissa i de Verges. Fou per això que en Rocamora vivia a l'Empordà durant la Revolució del 36. Aviat establí amistats a L'Escala, amb el nucli anarquista que portava a cap amb la CNT - FAI - JJ LL l'obra collectivista i de transformació llibertària a L'Escala, especialment amb la part cultural amb companyia d'en Tonet Puig i en Rafel Torres. Iniciaren un Centre Lliure de Cultura Revolucionària, amb una grandiosa biblioteca i una Escola de Belles Arts, en Rocamora donava classes d'escultura, pintura i dibuix. Era molt estimat per la mainada escalenca.

El caràcter d'en Rocamora era d'un artista de cap a peus, molt intel·ligent i cult, que vivia per l'art i es revoltava contra la injustícia i l'autoritarisme. «Era prim, d'ulls grossos, d'ample front, dolç de caràcter, molt senzill i detallista», diu una neboda d'en Ramir Rocamora. Era pacífic, d'esperit bohemi però net i ben vestit, bo i servial, molt solidari amb els companys i amics.

Les seves obres tenen un gust depuradíssim, perfecció acabada, simplicitat encantadora i un vigor admirable. Era un mestre del martell i del cisell com del llapis. No és estrany que un home lliure i d'un gust tan artístic hagués pensat junt amb els seus companys de L'Escala aixecar un impressionant monument a la Revolució i la Llibertat, sobre les roques del Cargol, petita illa de roca davant la platja del vell port de L'Escala,

amb el bronze de les campanes clericals de la clausurada, a les hores església de Sant Pere. El Monument havia d'ésser un cant d'Alliberament del Poble, amb un déu mític hel·lenístic que d'una guitzza enfoncés tots els capitostes del vell món estatal, capitalista i clerical: papes, bisbes, militars, buròcrates, dirigents de partits, policies, guàrdies civils, jutges, potentats, burgesos, cacics, frares, monges, capellans, diputats, botxins, feixistes, etc...

MIQUEL-DIDAC PINERO

L'Escala, febrer de 1977.

LA MODA

Una roba sac,
i al sac una dona;
i un motlle que dona,
una dona al sac.

Al sac foradat
de la Injustícia,
la Llibertat.

Que no està de moda
com vestit usat:
estripat,
rebrugat
i oblidat
de la Veritat,
com la Veritat.

(Del llibre «Poemes de Llum i Tenebra»
d'en Roc Llop.)

COM ESTA LA BOSSA

Escreix del nº 36: 1.914,11 F.
Palacios, Garges, 10; T. M., Paris, 6,10; Martínez, Athis Mons, 10; Varis, Paris, 14,10; Laborda, id, 10; Ribera E., Wy-Joli Village, 20; E. Marin, Bezons, 10; Ferrer, Paris, 20; Tarragó, id, 10; Un Xiquet de Valls, 20; Miquel, Bondy, 50; Sancho R., Pelissanne, 20; M. Edo, id, 20; Belles, Perpinyà, 10; Serrat de Gràcia, 10; Rambeau, Perpinyà, 9; Llúcia, id, 10; Morera, id, 10; Membrado, id, 10; Peralta, Montpellier, 50; J. Valls, Mandenne, 10; Joan Pérez, Gardon, 10; Bagés, Stains, 20; Montané, Garges, 10 francs.

Total entrades	2 293 71
Despeses:	
Impressió del nº 36	693 84
Expedició	190 70
	884 54

Escreix 1 409 17
Manca a pagar aquest número.

Imprimerie des Gondoles
4 et 6, rue Chevreul, 94-Choisy-le-Roi.

Le Directeur de la Publication :
Maurici CUATRECASAS

Girs a Roc Llop
C.C.P. 9 232 33 V Paris
33, rue des Vignoles, Paris (20).

terra lliure

Non destiné
à la vente.

Butlletí interior de la Regional
Catalana C. N. T. (3ª època)

Nº 38
París, Abril 1977

Diada Confederal a París

Molta gent, molt entusiasme, intervencions de primer ordre. Un encert més de l'organització cenetista de C.N.T. Zona Nord i Normandia.

Com a preliminar de l'eclosió anarcosindicalista del passat 17 d'abril, hi hagué, el divendres 5, una conferència de premsa al Centre Confederal on fou explicada pel secretari general de la CNT espanyola davant d'un bon grup de redactors francesos, l'arrel, la ideologia i la posició actual de la nostra Confederació. Hi hagué preguntes agudes i respostes atinades, no mancant-hi la intervenció malhumorada d'un sistemàtic (francès) de la desintegració confederal tan febrosament cercada per burgesistes i comunistes.

També hi hagué, el dissabte 16 i al mateix Centre, informe detallat de la situació actual de la C. N. T. Hom pot dir que gran part del jovent espanyol sent aspiracions llibertàries, ço que explica l'èxit dels mitings de La Felguera, Mataró, Madrid i Manresa. El distintiu d'aquesta gernació nova és la independència d'esperit, la iconoclàstia. Amb

una dosi de seny idealista, aquesta posició irreverent serà saludable.

Arribà, el dia 17, l'hora matinerana del miting i la tardana de la Festa, tot a la sala gran de la Mutualité, registrant-se la presència de companys d'ambdós sexes procedents de París i regió, Normandia, Orleanès, Lió, Bordeus, Tolosa, Marsella, La Roxela, Perpinyà i altres indrets com Bèlgica, Suïssa, Alemanya, Anglaterra i Holanda. En total posem-hi una reunió de 5.000 persones, tirant pel cap curt.

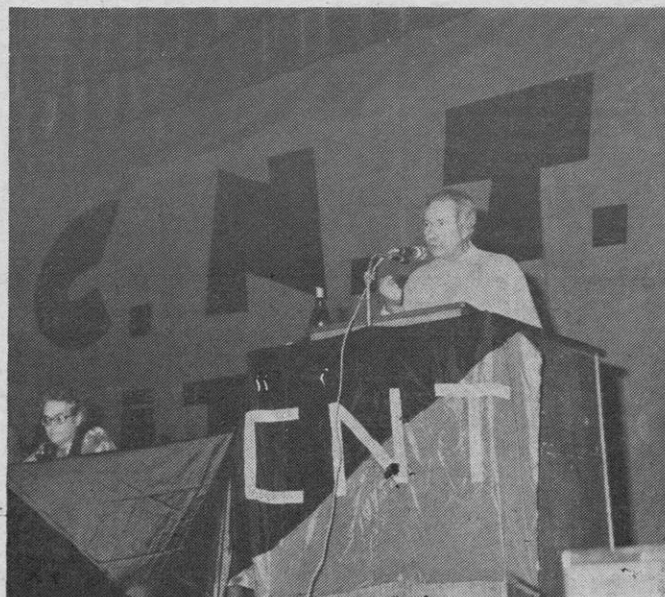
El Miting fou càlid de debó, havent-hi usat de la paraula representants de Zona Nord, Tolosa de Llenguadoc, Madrid, Andalusia, València. Intervencions d'alta forma i en certs moments de profundor ideològica. Sabem, doncs, que propagandísticament l'Espanya confederal està ben servida.

L'Espectacle resultà encertat i agra-dós com cada any i una varietat d'atraccions totes bones, però cal puntualitzar la força artística i intencional de Josep Pérez, Jehan Jonas, Carles Andreu, Xavier Ribalta, Paco Ibáñez, Georges Moustaki i Quartet (argenti) Cedrón. Tan

agradaren al «respectable públic», que les tronades d'aplaudiments riscaren d'esquerdar les parets de la sala.

Durant l'actuació d'Andreu un grapat de noies envairen l'escenari per dansar un aire galleg que l'artista executava, produint-se de moment un malentès. Fora d'escena, les mateixes noies junt amb d'altres, més una sèrie de xicotets, s'expansionaren fent un «ballrodó» per tot el voltant del pati de butaques. I vet ací un número impensat de la festa. La bona intenció d'aquesta «muchachada» els mateixos participants l'expressaren exhibint a peu d'escenari un drap vermell i negre i el «mocador Ascaso». Nova reproducció, doncs, de l'explosió juvenca, que els nostres companys d'Espanya han conegut sobretot a Mataró i a Madrid.

El resultat moral de la Diada ha estat esplèndid, i el material el suposem satisfactori. Gràcies siguin donades al Comité Zona Nord, al Nacional de la C.N.T. d'Espanya, als plantadors de cartells, i als cineastes que ens obsequiaren, a la mateixa Mutualité, amb vistes del miting de Madrid directament preses. Una vegada més, Visca la C.N.T.!

El Secretari general de la C.N.T. dirigint la paraula a l'auditori.

4. P. 10-112

LA CRISI CAPITALISTA

Els cicles de depressió o de relatiu equilibri en què es desenvolupava el sistema capitalista s'ha transformat en un trasbals tant profund de l'economia que no es pot preveure la duració d'una crisi que fa estralls entre la classe treballadora.

Arreu del món l'atur forçós ha envaït les llars obreres. La Comunitat Econòmica Europea compta, almenys, amb vuit milions de parats sense comptar els aturs parcials, els llicenciaments, tot això declarat oficialment.

El nivell de vida dels treballadors es veu constantment disminuït per una inflació creixent.

Les monedes estan del tot desequilibrades, totes elles depenen del dòlar. Els valors polítics estan en franca degradació. Arreu les llibertats i els drets humans són trepitjats. L'Estat ho envaïx tot. Som en vigílies d'un nou despotisme en l'àrea internacional o sigui un feixisme amb careta democràtica o sense ella. L'imperialisme americano-rus, o sigui l'alta finança del braç dels fariseus del Kremlin per temor a una revolució dels treballadors per les inhumanes condicions en què es debaten. Per a fer front a aquesta possible contingència estan identificats els dos imperialismes. Encara que a l'hora present amb les martiniques del nou president, Carter, es vulgui donar la impressió que els americans estiguin disposats a lluitar per les llibertats elementals... éssent que tota l'Amèrica llatina està supeditada a la Casa Blanca, com l'Europa Oriental a Moseú.

Després de cinc segles d'expoliació colonial, o sigui de saqueig de les matèries primes en els països brutalment agredits pels capitalismes europeus, avui el capitalisme europeu ha reemplaçat l'explotació dels esclaus negres, o asiàtics, per l'explotació desenfrenada dels treballadors europeus; però en mancar les matèries primes procedents de les colònies suara perdudes es troba enfonsat en el caos econòmic... Avui és l'imperialisme ruso-americà qui ha convertit el món en un statu-quo colonial dividit en zones d'influència. És l'imperialisme esmentat qui manté l'estat present de coses que pot desembocar en la revolució social, si els anarquistes complim amb el paper que ens és propi, o bé pot desembocar en una nova matança mundial.

Cal preparar-se, doncs, davant dels perills que comporta la crisi econòmica del sistema basat en la propietat privada.

Cal aprofitar les oportunitats que ens ofereix el procés humà. No hi ha altre sortida que la revolució social, puix que sense destruir les estructures de la societat present no avançarem un sol pas.

Referent a Espanya, la Monarquia i el govern Suárez han d'ésser escombrats, així com tota la comparsa que els envolta.

Agreugem les contradiccions en què es desenvolupa el capitalisme, mantenint una clara posició revolucionària.

JAUME BALIUS

COM ESTA LA LIRA

COM CAL

«Tinc por», diu, «que em destrueixi aquest pòsit amarg que navega entre rialles no compartides i l'adustesa d'un rostre que toç d'una fa agressiva la paraula iradament imperdonable quan declino identitat i parla; no puc estimar els meus si l'odi xiuxieja barreres establertes en un camí solitari o freqüentat cap a destins insolidaris.»

L'amor no és un nom entre cançons i costums estranys, ni el trobaràs sense una carn on deixar la mà, l'empremta, i la voluntat d'acceptar-te, lluny de la tribu, en el poble foraster que t'acull i et reserva una sepultura sense preguntar-te on vas néixer o com eres abans de venir.

Manuel de Pedrolo

De lluny estant

Companys de TERRA LLIURE:

S'escau pel vostre paper això? :

Llegeixo al nº 34 que això de la bossa no rutila com cal. Malvinatge! No és, però, d'estranyar, puix ja se sap que, àdhuc entre companys d'idees — i és clar que per allò de l'escassetat dels cigrons — l'ideal s'entén fins on arriba la mà-nega.

Ara: penso que l'acràcia comença per un hom, ço és: en el parlar la persona la seva llengua natural. No és pas que hom sigui més anarquista perquè parli la llengua materna; però sí que ens entindrem millor; i aleshores, si la tasca que vol fer TERRA LLIURE és de cara a Catalunya, no cal dir que ha d'ésser en català... Com dos i dos fan quatre.

I prou; que cada u posi a la bossa el que pugui.

Salut!

NANO DE SABADELL

25 març 1977.

Terrasa, segona part

La posada de ca la Pepeta, carrer del Vall, s'hi «ballava» de veres. Recordo començals: Manzanares, sabater; Joan Gentil, home d'acció; Joan Planelles, idem; Perico de Sabadell, vet ací un altre; jo, dos o tres etcèteres, i la gossa Marquesa.

Perico havia estat a Igualada, on va conèixer el company X.

Jo. — De debò el coneixes?

Perico. — Sí, sí. És molt titllat per les autoritats i la burgesia. Té veu grossa, li agrada la música, actua qui sap-lo i a cops verseja conyes.

Jo. — Doncs tal com em veus, X sóc jo.

Pepeta. — Perico, tard o d'hora la ca-gues.

I és el cas que els vespres els companys anàvem a dotzenes a la Plaça Vella, esdevinguda Sindicat Unic per raons de clausura. A mi m'agradava parlar amb els afins sobre coses nostres i un pega del meu poble solia enganxar-se a mi — no coneixia a ningú més — explicant-me que donava orientacions a l'arquitecte i al mestre d'obres malgrat ésser, com jo mateix, manobre de 3a. I heus ací que per sort meua un vespre d'aquells la G. C. envaïx la Plaça i empaïta tota la concurrència sindicalista. Jo sí que m'escapo pel carrer de Gabatxons seguit del paparra del meu poble, i en arribant a la Caixa d'Estalvis una parella de la G. C. no ens estalvià preguntes ni escorcolls. A mi em van trobar dos periòdics anarquistes portuguesos i un rebut mensual del Centre Racionalista, que els guàrdies interpretaren «Nacionalista»; i, no entenent el portuguès, em desconsideraren amb un saludable «vaya usted con dios». Gràcies. En canvi, al meu suposat company l'encontre li valgué una forta pallissa i dos mesos de presó per haver-li trobat a sobre el rebut d'una sala de ball igualadina anomenada «Bandera Negra». Figureu-vos, en temps de clandestinitat...

Quant a la resta, jo vaig desertar l'Egara per la Mata, o ciutat comtal, assabentant-me, al cap de dues setmanes, que la posada de la Pepeta havia estat assaltada per la G. C. i els comuns conduïts, lligats i a peu, a la presó de Barcelona.

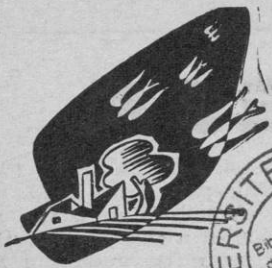
A la gossa Marquesa segur que l'havien deixat perquè l'aristocràcia mereïx tots els respectes autoritaris.

ROVELLAT

Imprimerie des Gondoles
4 et 6, rue Chevreul, 94-Choisy-le-Roi.

Le Directeur de la Publication :
Maurici CUATRECASAS

Girs a Roc Llop
C.C.P. 9 232 33 V Paris
33, rue des Vignoles, Paris (20).

terra lliure

Non destiné
à la vente.

Butlletí interior de la Regional
Catalana C. N. T. (3ª època)

Nº 39
Paris, Maig 1977

Per la independència dels pobles

L'escena internacional mai no ha estat més prenyada d'amenaçes a la llibertat dels pobles. En l'àrea planetària els imperialismes russo-americà interfereixen totes les activitats humanes, que siguin d'ordre econòmic, social o bé polític.

Pel que respecta Europa, ens trobem que el vell continent està defectuosament traçat pel que fa referència als contorns geogràfics que equival a l'asfíxia de nombrosos grups ètnics que posseeixen característiques completament oposades — els ordres lingüístic, històric i fins d'ordre econòmic — a l'Estat que els subjuga. Aquesta fesomia que es pròpia a tota l'Europa, sigui de l'Occident com que sigui de l'Orient, no es pot apedajar amb Estatuts o Autonomies concedits per l'Estat opressor. Es un dret natural que cada poble pugui disposar d'ell mateix sense cap ingerència estranya. Es a dir la independència que no cal confondre amb l'isolament. Més ben dit de la independència sorgeix la interdependència entre pobles perquè es pugui exercir es primordial que la llibertat no sigui mediatitzada.

Sols es pot imaginar que la revolució social és l'únic camí viable i positiu per arribar a la independència que propugnem.

Estem en el segle de les grans concentracions i aplecs humans imposats i empesos per les grans conquestes de la ciència i de la tècnica que forçosament han d'ésser presidits pel regne de la llibertat, si hom vol que la ciència estigui al servei de l'home i del seu benestar.

La moribunda democràcia burgesa de l'Europa capitalista i filofeixista tracta de servir-se dels problemes inherents a l'esclavatge de les minories ètniques per a guanyar temps davant les exigències de la història i del procés biològic dels pobles caracteritzat per l'amor a la llibertat i pels anhels de justícia social.

No fa gaire que amb motiu del reconeixement del «Partido Comunista Español», tenyit amb els colors «rojo-gualda» del drap monàrquic, els militars espanyols es van manifestar dient que ells vetllarien per l'unitat espanyola, que és el mateix llenguatge que va emprar el general Primo de Rivera en el cop d'Estat del 13 de setembre del 1923. Recollim tal amenaça i fem present, com sempre hem fet, que per tal que triomfi la llibertat en terra ibèrica, cal destruir l'Estat espanyol i una vegada que els grups

ètnics disposin de llur llibertat integral llavors podrem establir un pacte confederal entre tots els pobles que avui són sota la bota espanyola, partint naturalment del Municipi, defensant la llibertat a la base, tal com esdevingué a Villalar el 1515 quan les vidues de Padilla i Maldonado ofrenaren heroicament llurs vides en la magnífica gesta dels comuners castellans que van desafiar el despotisme dels àustries i que s'ha de repetir avui enfront del rei imposat pel capitalisme internacional en terres ibèriques.

No ens faci doncs por d'emprar el mot d'independència, sempre i quan seguim les petjades de la revolució social car solament a través d'ella podrem aconseguir la llibertat anyorada i serem també solidaris de tots els pobles ibèrics amb els quals tot ens uneix i res no ens separa.

JAUME BALIUS

SAMFAINA catalana

«LLEGIU LLIBRES EN CATALA»... SEGONS COM, I SEGONS DE QUI. — Amb un xic d'escepticisme vam interessar a l'entitat «Llibres Catalans S.A.» de Barcelona, la distribució de «Garbuix Poètic», «De l'Anoia al Sena sense pressa» i «Costa amunt». Molt atenta, la casa ens féu saber amb data del 15-4-77, que acusa rebut «de la vostra atenta lletra en la que ens proposeu la distribució de les vostres obres, i ens dol assabentar-vos que, de moment, no us podem complaure, car nosaltres distribuïm els llibres que llancen al mercat editorials concretes, i mai directament de l'autor.

»Per tal de fer possible el que proposeu, caldria que les obres que esmenteu portessin el peu editorial d'alguns dels editors els fons de les quals treballéssim.»

Veritat comercial que acceptem amb un arronsament d'espatlles. I consti que no blasmem «Llibres Catalans S.A.» per un defecte que correspon a l'organització editorial catalana sàviament calculada i monetitzada. Proposeu a qualsevol casa l'edició d'una o varies obres, i si la direcció et considera maleit (generalment els maleïts som refugiats) et quedés amb les ganes i amb els originals al calaixó, si no et decideixes a tirar endavant empenyant-te la camisa i menjant escudella clara.

«Llegiu llibres en català», escollits i recomenats per la petita inquisició cultural catalana.

DEL CASTELL DE COTLLIUERE AL PORT DE PORTVENDRES.

A l'escriptor cripto-comunista Miquel Ferrer li vam criticar una frase que seguim considerant imprudent: «Els qui vam estar obligats a embarcar cap a Mèxic...»

A l'amic Solé Vidal no li va plaure el meu retret i apassionadament m'ho manifestà des de «Serra d'Or», i jo, naturalment, accepto la defensa que Solé Vidal fa del seu amic — ignoro si correligionari — acceptat que el Ferrer de la UGT tingué sort de l'embarcada si es pogué lliurar del malson casteller de Cotlliure. No es pas això el que jo discuteixo, ni els mèrits actuaus de l'esmentat Miquel, sinó el ressò llauner de la seva frase tenint en compte les dotzenes de milers d'home i dones que als camps a les presons, i del propi castell de Cotlliure haurien anat goixosos a Mèxic per tal de recobrar la dignitat i el dret humà que la França de llavors ens dificultava.

No és per enveja als afortunats que «con sus maletas» anaven dels sorrals i les cases closes a bord d'un vaixell transatlàntic. Es pel fàstic de l'acaparació comunista dels passatges des del SERE; és per la intervenció indecent de l'embarcador (comunista) mexicà anomenat Galvao, interrogador maliciós de refugiats que podrien als camps d'Argelers, St-Cyprià, Barcarès i Bram, que si no eren de la seva corda els deixava, impietosament, a terra.

Es d'això que jo m'exclamo i no del viatge alliberador del Ferrer ugetista, i creu, amic Solé Vidal, que tot això ho explicava en una correspondència que la direcció de «Serra d'Or» cregué oportú d'asfíxiar tal vegada per no malhumorar els senyors rectors del renascut P.S.U.C.

PEIRO ENCARA, I SEMPRE. — A «Serra d'Or» d'abril 1977, hi apareix un interessant comentari sobre la figura del company Joan Peiró i Belis, treball del qual algun dia ens n'haurem d'ocupar. Per avui, solament una rectificació precisa que l'autor de l'esmentat article, Pere Gabriel, haurà de tenir en compte. I és que Peiró no «tornà a la Confederació per l'agost de 1936», sinó el 10 de maig del mateix any, quan les dues fraccions trentista i clàssica de la C.N.T. feren les paus al Congrés Extraordinari de Saragossa inaugurat a l'Iris Parc el dia 8 del mateix mes de maig.

JOAN DEL PI

4º P. 10-112

TABAL I BARREJA

TOMBOLA 77. — Abundants i valiosos premis. Resten billets que es poden adquirir a l'Administració del «Combate Sindicalista». Qui vulgui participar-hi, cal que demani tot seguit els billets. Car en la Jornada del Llibre Llibertari, el 19 de juny proper, s'efectuarà la rifa de l'esmentada Tombola. Per descomptat que, en la festa, que serà d'esbarjo germanivol, hi hauran exposats llibres de marcat interès.

EL GRUP JOVENIL DEL CENTRE CONFEDERAL, pot estar satisfet en veure compensat el seu treball i esforç. La Expo Espanya 36, segueix el seu itinerari d'èxit per tota França. L'interès que desperta en cada ciutat on és exhibida, és tan gran com el què, a historiadors i universitaris (per a llurs llibres i tesis), interessa la realització autogestionària del juliol de 1936. No es dona abast a les comandes.

LA COMPANYIA FEDERICA MONTSENY, ha estat a Barcelona, després de tants anys d'exili, on ha fet un «tomb de Rambla». Hi tenia de fer una *roda de premsa*; però en vaga el periodistes durant la seva estada, en preguntar-li si malgrat això faria la conferència proposada, va respondre que ella no era pas una «trenca-vagues». I va retornar altra volta a la capital del Llangüedoc, Tolosa. El dissabte 28 de maig intervingrà en el miting que la C.N.T. del país Valencià organisa a la Plaça dels Braus de València.

PRIMER DE MAIG A PARIS. — Manifestació anarquista per a celebrar el veritable significat històric de la diada. La participació dels companys francesos i espanyols, va ésser nombrosa i sense «discriminació»... En canvi, en la de la tarda, organitzada per la CGT, comunistes i aparentats (és a dir, tot la mateixa cosa), no hi volien veure més que *falçs i martells*. Tot manifestant que exhibia altra cosa que no fos això, era agredit amb les esmentades eines «revolucionàries» de treball, de senyeres i pancartes. El servei d'ordre de «casa», no ho era d'això, si no repressiu. Ara imagineu-vos si *manessin amb mando*.

EL MITING DE SAN MIGUEL DE LOS REYES, es va projectar al Centre Confederal. Bona realització, imatges clares i presentant tots els aspectes de la Plaça de Braus, amb les diferents i espontànies manifestacions dels confederals que l'emplenaren. Realització i presentació de la família Navarro. Acull entusiasta dels assistents a la projecció.

REBUT «CNT» N° 4, òrgan de la Confederació Nacional del Treball d'Espanya. Número interessant per la seva varietat d'articles, ben presentat i compaginat. Les pàgines centrals, amb colors, del miting organitzat pels companys de Madrid, són la resposta contundent que la C. N. T. existeix i que és endevades la negació de la força més arrelada i autèntica de la classe treballadora de tota Ibèria.

«LA C.N.T. I EL DECRET DE COLLECTIVITZACIONS». Albert Pérez Baró, l'autor de «30 mesos de Collectivisme a Catalunya», en el seu article que s'encapçala en el periòdic «Avui» del 10 de març proppassat, fa unes aclaracions i posa els punts damunt les is, al n° 0 de la «L'Avenç», revista subtitulada «Història dels Països Catalans». L'articulista, assenyala als historiadors que la confecció dels mateixos errors comesos per altres, en comentar el decret, i no tenir en compte la protesta del malaguanyat company Valeri Mas, i qui a l'ensem senyala la maniobra de provocació que donà lloc als fets de maig del 37.

PRIMER DE MAIG A ESPANYA. — Manifestacions arreu de la Península. Diferència de la manifestació *de masses* de París. Les «forces d'ordre» eren d'una altra mena. Les repressives de l'Estat «democràtic» espanyol. Ordre, sense policies, el de San Sebastián de los Reyes.

SANT PERE devia fer migdiada quan va robar la nòmina dels empleats del Vaticà.

PER A LA PROPERA CAMPANYA ELECTORAL, els partits ja poden disposar dels diners necessaris, d'acord amb la comunicació de la Junta Electoral Central. Per descomptat que, el Poble, com sempre, a rascar-se les butxaques.

CARRILLO A LES PANTELLES DE LA T.V.E. I per què no? I amb la bandera monàrquica al trau, en lloc d'un clavell vermell, amb la falç i el martell. Aparteu-vos «què em menjo la sang i el fetge».

PER A LES ELECCIONS, 500 milions de papallones. I amb format legat d'impressió. La volada de papers, farcirà tots els carrers.

DECLARACIONS DEL COMTE DE BARCELONA: «No es pot abdicar quan no s'ha reinat. Sóc el depositari d'un cret històric.» No diu de quin. ¿Es que es pot reinat sense la veu del Poble? Aquest no vol ni els reis dels jocs de cartes.

EL «NINOT» DE DALI D'ALT D'UN RUC en la XVII Fira de Dibuix i Pintura de Figueres. Es veu que saben que, com a pallaso, es pinta sol.

CONMEMORACIO DEL CENTENARI DE «L'ATLANTIDA». El 6 de maig proppassat a la Biblioteca de Catalunya, començaren els actes acadèmics organitzats per la Diputació de Barcelona. Mossen Cinto Verdager fa cent anys (1877), en els Jocs Florals d'aquest any, va ésser galardonat amb el premi Extraordinari de la Diputació. Consistia en 22 volums contenint les obres dels més grans poètes èpics de la literatura universal. La traducció subvencionada per la Diputació, la feu Melcior de Palau. Porta el seu nom, un carrer de la barriada de Sans.

ESpanya-U.R.S.S. — A «La Vanguardia» de Barcelona: Foto de l'embaixador — del «país del Socialisme» — Serge Bogomolov, presentant a Juan Carlos,

les cartes credencials d'acatament i reconeixement de llur país. Visca la M. poden cridar el comunisme de «tots los païses»... Per arribar a això ens van *ajudar* a fer-nos perdre la guerra, a fer una tragèdia d'Espanya i destruir l'obra revolucionària de la C.N.T.

EL TABALER

UNA MICA MES D'EGARA, I PROU

Vull parlar del company monistrolenc Fausti Sardà, que he trobat, a la llarga, a Bordeus i a París tant exiliat com jo. Ara, com si s'hagués fos, i voldria de tot cor que res de mal no li hagués passat.

Quan jo servia a Cal Marçet de Terrassa a dos companys paletes en la construcció de voltes, em trobava empiocant per les moltes trifulgues passades i presents, i veient-me en dificultats de pujar morter i totxos escala amunt, el jove Sardà m'ajudava d'amagat de l'encarregat de l'obra, molt ben vist, Sardà, per l'altre paleta, Nicolau, també company d'idees.

Així anava la cosa i jo, espiant l'hora del mínim esforç, em vaig posar al costat de Ferriol, especialista en bastides, no fent quasi res (anava amunt i avall en espera de ser útil quan el demanessin. Jo presumia al costat de Ferriol, i descansava, i quan per dissort meva ens reclamaren per a enlairar una bastida de quatre taulons, el primer tauló, el segon i el tercer, conformes, però el quart, (tauló de caire) i amb el vertigeu d'uns quinze metres d'alçada, vaig renunciar a l'«enxuf» al·legant que obra sí, però circ no.

Llavors un castellà de Cantalavieja em tractà de «desinchao» i jo li vaig dir ceballot, replicant-me amb mala llet el de Canta la etc. «¡Leche!» mes Nicolau, intervenint en la contesa amenaçà el castellà amb tirar-li un totxo entre cap i coll, fent recular el meu enemic i em calgué a mi rematar l'escena assegurant al «lechoso» que «Nicolau ha evitado tu triste entierro».

Veient-me encara neulat, company Nicolau em recomenà una metgesa de Sabadell. Ja m'hi tens. Ella es calà un llumet al front, m'observà, i fent-me objecte de llàstima sentencià, seguríssima:

«Vos no us salvareu si no deixeu de fumar.»

Mai no he estat fumador, i d'aquesta facècia ja fa cinquanta set anys.

ROVELLAT

L'Ecologia : revolució i contrarevolució

Només cal sortir uns dies fora, a la muntanya o a la platja, per veure que la situació del medi ambient és realment greu. El problema no es redueix a la gran ciutat. En el Pirineu, a la Costa Brava... pocs llocs queden per a gaudir de la natura. Les fàbriques, l'espectulació del terreny, les monstruoses urbanitzacions... van destruint irreversiblement el que és de tots, i pels interessos d'una infima minoria.

Arreu les respostes populars es van succeint. A l'Empordà per a la conservació dels aiguamolls enfront la possibilitat de destruir-los per edificar més xalets i hotels, a la Terra alta, al Baix Ebre, al Baix Penedès... en contra de la sistemàtica implantació de les centrals nuclears, al Montsià per a la no destrucció del Delta de l'Ebre, davant la possibilitat de desviar el riu per alimentar Barcelona... Aquí a Barcelona, la lluita diària contra les irregularitats de les constructores i de les indústries contaminants, etc., etc. El problema ja fa anys que dura. Fins ara els partits polítics no hi han donat cap importància. Perseguint la rentabilitat política immediata s'han oblidat d'incloure aquest problema en llurs programes.

Ara la situació és diferent, la progressiva conscienciació popular al respecte i l'èxit aconseguit a fora pels ecologistes (a França en les últimes eleccions municipals i a Alemanya la massiva resposta del poble contra les centrals nuclears) han convertit l'assumpte en rentable i els partits polítics incorporen a corredisses la defensa del medi ambient en llurs programes electorals de cara a les properes eleccions.

Discutint, pocs dies abans de l'assassinat de Puig Antich, amb un comunista, per què el partit no llançava cap campanya de mobilització popular per evitar l'execució, deia que senzillament això, en aquell moment, «no era rentable», car en Puig Antich no era un personatge gaire popular.

Davant del fet ecològic, i de tot tipus d'actuació la mentalitat política és la mateixa. S'actua buscant la rentabilitat. És un simple càlcul entre prohoms i dirigents. Ara direm això i prometrem l'altre i així aconseguirem tants vots...

El problema ecològic es dramàtic. De fet és la lògica conseqüència d'una societat, la capitalista, basada en l'exploatació de l'home per l'home, irracional i absurda, que en un afany de produir més i més ens ha sotmès en un cau de porqueries (tant a nivell humà com a nivell material).

La solució del problema ecològic, de la destrucció del medi ambient, implica un tractament radical, revolucionari de debò. L'única garantia que l'home no s'au-

toenveni es convertir-lo en directament responsable del seu entorn, fent-lo amo i senyor del medi natural on viu i es belluga. Autogestionar el medi ambient i la natura No te cura l'home del seu jardí, del seu pis?... igualment l'home tindrà cura dels boscos, de les valls, dels rius, de la ciutat. Aquesta mesura acompanyada de l'autogestió total i revolucionària, sense Estat, ni politics... proclamant l'absoluta llibertat de l'home és certament l'única garantia de supervivència de la raça humana sobre el planeta.

Veurem però, ara, la invasió de quantitat de consignes buides en pro de la defensa del medi ambient. La revolució ecològica veurà com moltes de les seves premisses són assimilades per grups dirigents i grups de l'oposició parlamentària. Veurem com alguns empresaris comencen a predicar les excel·lències de l'energia solar, (quin remei quan l'altre s'acaba) i com els comunistes intentaran posar-se davant de les manifestacions populars per a la defensa del medi ambient.

Cal, doncs, estar alerta. Un cop més, davant d'una revolució necessària, sorgeix la contrarevolució motivada per interessos concrets (afany de poder econòmic en un cas, afany de poder polític en un altre). Lluitem contra uns i altres i treballem per a donar alternatives vàlides i concretes als problemes immediats, per un costat, i a la societat futura llibertària, per l'altre.

JOAN SIMO

Com està la Bossa

Escreix del nº 38: 1.373,63 F.

J. Soms, Noisy le Sec, 20; Ferrer, Paris, 20; Rovellat, id, 10; Montané, id, 10; Castellví, Choisy-le-Roi, 20; T. M., Paris, 4; Pedraforca, id, 10; Ysiarte, id, 10; Capellas, id, 25; J. Capellas, Laurens, 25; J. Folch, Montignac, 10; Valero V., Valras Plage, 50; Enric i Pepita Marin, Bézons, 20; Canillas, Lamotte-Beuvron, 50; Sanahuja, Vitry, 10; Garpar Garcia, Cepoy, 30; Berta i Joan, Suïssa, 50; Bagés, Stains, 20; Roldan, Drancy, 10; Tarragó, Paris, 10; Bassons, St-Pons, 10; Viussa, Auch, 100; Belles, Perpinyà, 10; Bescós J., Valreas, 30; Erugués, Mane, 25; E. Conejos, Nantes, 10 F.

Total entrades	1 992 63
Despeses:	
Impressió del nº 38	693 84
Expedició	187 30
	881 14

Escreix 1 111 49
Manca a pagar aquest número.

EL BOSSER

Joan Salvat Papasseit, l'incendiari de mots, ressucitat

Recentment s'ha publicat a Barcelona l'edició facsimil d'«Un enemic del poble» (1), aquell «full de subversió espiritual» que Salvat-Papasseit va deixar rellescar de 1917 a 1919 enmig del «noucentisme lletraferit». Una edició molt acurada i assequible a tothom, que ens fa reviu la rebel·lia d'un home que malgrat tot no sentia «cap necessitat d'ànima col·lectiva», però això no obstant, restà fidel al seu pensament i al neguit del poble, lluny de capelletes elitistes i d'interessos preestablerts.

Es tracta d'en Salvat més anarquitzant però imbuit d'un anarquisme independent i rabiós que duu la força del pamflet davant les actituds catalanes de principis de segle. Ell no hagués pas volgut que fos d'altra manera: la subversió de l'esperit contra l'ànima plàcida i el seny calmós de les consciències burgeses.

La seva procedència proletària — «Vosaltres no sabeu que és guardar fusta al moll», els dirà als altres poetes —, la malaltia que el duria a la mort prematura, les grans dificultats per a escriure en català fan que escometi la tasca amb passió acalorada i sense por de topiar amb les àmplies contradiccions que li esdevindrien abans la mort.

Salvat, a vint anys, ha escollit la ploma d'escriptor per a incendiar els mots i retornar les cendres, vessant de sentit, cap a la Terra (fer-ne terrorisme intel·lectual, diríem avui). «Hi ha un excés de seny que no convé!» — cridarà —. El seu pensament, ferm, però trencadís, es debat entre les tempestes nietzscheanes i el trèmol remoli estirnerià, atret per les ondes hertzianes que el faran sobreviure del naufragi. Vol destruir el que els altres han creat bé per malvolença o per ignorància: jous i falsos deus; després anirà traient les espines del fràgil pas de la Humanitat. Joan Salvat Papasseit era, doncs, incendiari de mots, pres per una consciència individual de formes punxegudes per tal de ferir i subvertir, a la vegada, la legalitat acceptada pels homes de miopia creixent i consciència tranquil·la. Aquesta imatge avui ens reifica, ens torna a la vida i a la lluita pel triomf damunt de tot.

Jo no havia llegit abans d'ara cap full d'«Un enemic del poble»; pel meu naixement més tardà no he pogut conèixer aquesta publicació, després m'ha estat quasi impossible trobar notícies d'aquests «fulls subversius» (com em passa amb aquell recull dels seus escrits castellans que en titulà «Humo de fábrica»); però avui, gràcies a la labor de recuperació de l'editorial Letradura he pogut adonar-me de l'afany alliberador d'en Salvat, a través d'una prosa escaient, mei-

(Passa a la plana 4)

Quan els morts parlen

Ja fa molt de temps, i sobretot des de la mort del dictador d'Espanya, es parla amb assiduitat, de sindicats i sindicalisme i de tot l'espectre que en deriven. Al nostre sindicat, la CNT, i nosaltres els cenetistes en tots aquests parlaments, se'ns dona per morts; però al «tanto» no els d'ara; ja que hem donat proves ben paleses de la nostra existència; si no els qui vàrem viure la guerra i tots aquells que volem desenterrar cadàvers, segons diu Semprún. Després de tants enterraments, làpides i epitafis com ens regalen tan sovint tota classe d'homes, entitats, partits i d'altres que no cal anomenar perquè tots ells sols tenen un adjectiu comú; esclaus del capitalisme i que els caracteritza per llur manca d'escrúpols que no té fons; els és la mateixa cosa ser de dretes que d'esquerres, àdhuc de la CNT, i així fer de cavalls de Troia; no cal dir el per què d'aquesta actitud,

ells com els «intocables» de la India, duen el segell de llur bastard interès, gravat al front. No ens enganyem; mai no ens perdonaran el nostre anticapitalisme que preconitza la destrucció de l'Estat i el nostre apolitisme parlamentari; idees que per llur pròpia naturalesa tendeixen a desenvolupar-se dins de llur societat; inexorablement, que ells defensen com a feres; ja que dins de les nostres opcions no hi ha lloc per a governants ni càrrecs, ni per a plumes ben pagades que puguin justificar llur ambició de poder i domini.

Així ens van enterrant, suposo que amb l'esperança d'encertar; esperança que compartim però en sentit contrari, i com som tossuts bo i estant morts, parlem, i jo em sento prou fort per a dir que nosaltres no volem desenterrar el viejo cadáver del anarcosindicalismo y ponerlo a andar por los senderos de

siempre, pero no hay senderos de siempre», textual de Charles Semprún Maura, escrit a «Cambio-16» n° 280, abril 1977, en uns comentaris que fa de dos llibres anarquistes o que tracten de l'anarquisme, i segueix així respecte al sindicat nostre: «Si la CNT, hoy, se convierte realmente en un sindicato; será un instrumento de integración más y, por lo tanto no será anarquista. Y si es anarquista no será sindicato, será «otra cosa» que por cierto está por inventar».

El personatge no ens deixa cap possible sortida, estem agafats segons ell entre l'espasa i la paret, en canvi jo penso que tot això ho deu dir per por, deu ésser una por visceral, hom pot creure que deu témer una resurrecció de tots els anarquistes i anarco-sindicalistes morts i assassinats demanant-li comptes a ell i a d'altres com ell, per mitjà de la nostra personalitat reencarnada; però abans d'avançar més, crec que caldrà aclarir, que poc es pot desenterrar una cosa que no és morta; l'anarco-sindicalisme, en canvi es permet el luxe de fer quelcom molt més difícil, fer reviuere el fantasma mort de la participació de la CNT quan la guerra, en política; ho retreu com a errada irreversible, amb tot això, vol donar a entendre que l'anarco-sindicalisme està desenfocat i per tant mort. Jo no sé per quina regla de tres aquest fenomen sols ens passa a nosaltres i a ningú més, a menys que ells es creguin immortals.

Pel que fa referència al que «s'ha de inventar» si el nostre sindicat és anarquista, perquè no serà sindicat! crec que ja ho fou en l'any 1910, i no crec ni veig la necessitat de fer-ho de nou, ara bé, si realment hem d'inventar, ho farem entre tots els anarquistes i anarco-sindicalistes, quan convingui i sigui precis, com es va fer anys enrera; em sembla que tindrem prou seny i enteniment per dur-ho a terme. Ningú no ens podrà escamotejar la nostra història, experiència i coneixement, per a inventar i descobrir allò que ens manqui per a fer el nostre camí, ja que no esperem que ningú ens ajudi a fer-lo i menys que el facin per a nosaltres, ans tot el contrari.

El cadáver anarco-sindicalista, Eduard DOMENECH BENET.

Cadàvers anarquistes del món!
Tots units contra els nostres enter-
radors!

Que llur mort sigui dolça i en pau
amb les vostres negres consciències!

Joan Salvat Papasseit...

(Ve de la plana 3)

tat passió llibertària, meitat misticisme cristià:

«Massa amos i lleis desenfrenen els pobles i els destrueixen. Per tant que massa amos vol dir molts i diversos despotismes; per tant que massa lleis, vol dir qui hi ha una força sempre al servei de noves tiranies».

o bé:

«... un misteri; tampoc, una llum que en sortir de les tenebres no ens porti altra vegada cap als limbs».

Salvat, en aquests escrits, no parla mai com a profeta però tampoc com a polític; llur interpretació s'haurà de fer des d'una perspectiva pre-ideològica, sense prejudicis ni dogmatismes de cap mena. S'haurà de partir del seu compromís doble — com a home i com a poeta — amb la realitat nua, però plegada de flaqueses.

D'aquest veritable compromís ens n'assabantem en els primers paràgrafs de «Mots propis», que comença a publicar a partir del full n° 1; el poeta, desarrelat, serenament aconsella des del fons mateix de la seva individualitat, tot sol, renunciant al tutelatge dels altres, polítics o no. És l'Home encavalcant ara l'Unic de Stirner, ara el Superhome nietzscheà qui ens parla amb la veu histriònica del solitari, malgrat que sent i comprèn el seu entorn. Ha pres consciència del món on viu:

«Ningú no vagi a remolc d'allò que pensi aquell del costat seu.

Altrament, mai no s'avança».

«Les joventuts polítiques perden un temps preciós fent ço que correspon a llurs cabdills. Aquests massa es refien que hi ha qui en lloc d'ells va a la pressió i lluita per la Idea.

El poeta no se'n refia de ningú, creu en els homes, però vol capgirar la Humanitat tot sol, sense ajut, amb la força de les cendres que rebroten de l'incendi. Enceta un llarg monòleg, que potser no vam saber entendre. «La Utopia és la llum» — ens brama. I gràcies als seus mots i a la nostra pràctica — la de la lluita, la presó o l'exili, — creiem que la Utopia és possible, perquè comencem a veure-hi clar, més enllà de la llum enlluernadora, molt més enllà de la cura dels homes, que, tot dient-se dels nostres, ens volen dirigir. Veiem avui la necessitat de la llum que flueix arran de poble i abraçarem si cal el monòleg quan es romp el diàleg, malgrat que correm el risc de destruir-nos. Però no ens deixem assassinar, abans ens suicidarem.

«L'home lliure no tem el monòleg. Molts per dialogar han deixat d'existir.»

Ens comencem a desvetllar de nou i ja no podem ensopir-nos. Li retem al poeta tribut d'admiració perquè ha alçat la veu contra el crim més gros dels segles. Ara nosaltres ens haurem d'alçar per damunt les tiranies o morir, en un suïcidí truculent, amb la llibertat estrenyent-nos la gola.

Qui farà la síntesi?

GERARD JACAS

Barcelona, 29 de gener 1977.

(1) Joan Salvat Papasseit «Un enemic del poble». Ed. Leteradura, col. «Ready Mades» Barcelona 1976 (18 fulls). Hi ha un recull de la seva prosa amb el títol «Mots Propis i altres proses». Ed. 62, col. «Antologia catalana» a cura de J. M. Sobré, Barcelona 1975 (132 pàgs). La seva obra poètica completa ha estat editada per Ed. Ariel, Barcelona 1962.

Le Directeur de la Publication :

Maurici CUATRECASAS

Imprimerie des Gondoles

4 et 6, rue Chevreul, 94-Choisy-le-Roi.

Girs a Roc Llop

33, rue des Vignoles, Paris (20).

C.C.P. 9 232 33 V Paris

terra lliure

Non destiné
à la vente.

Butlletí interior de la Regional
Catalana C. N. T. (3ª època)

Nº 40
Paris, Juny 1977

1876-1977: Fa 101 anys que morí Bakunin

«El socialisme mancat de llibertat és esclavitut i salvatgisme»

Es ben curiós com, a vegades, la capacitat d'oblit o la malvolença ens fan callar la procedència d'idees i conceptes que romanen en les nostres actituds com un heretatge anònim encara no encetat. No evoquem aquells qui han estat els precursors de la nostra voluntat de capgirar els esdeveniments, senzillament, els marginem. Li correspon avui el torn a Mikhail Bakunin, mort a Berna el primer de juliol de l'any 1876, ara fa, doncs, cent i un any.

Aquest oblit o malvolença ha fet que gairabé ningú — si exceptuem diversos sectors àcrates — no s'adoni que en aquests dies es commemora el centenari de la mort d'un dels revolucionaris que més ha percutit, en la teoria i en la pràctica, els fets transformadors de la realitat social durant els dos últims segles.

Arran del centenari, la primera setmana de juliol es ret a Ginebra — escenari de moltes de les seves activitats — un homenatge al revolucionari de testa lleonina que va viure abocat a la lluita constant per la llibertat, com ens ho testimonia amb la seva acció i els seus escrits: «Sóc un amant fanàtic de la llibertat i la considero l'únic mitjà amb el qual es poden desenvolupar i engrandir la intel·ligència, la dignitat i la felicitat dels homes.»

Miçhael Bakunin, nascut a la ciutat russa de Pramukhino, de pares nobles, va tenir una vida xarbotada d'entrebanques des que, molt jove encara, optà pel desclassament. Més endavant, capbussat en la filosofia alemanya, rebutja els estrets marges de la dialèctica hegeliana, massa idealista, per abraçar un dinamisme revolucionari, de caire materialista, que l'empeny a donar els passos més atzarosos per tal de consolidar una societat igualitària. Tot el seu ideari recolza en una filosofia de l'acció que el fa passar de la teoria a la pràctica per tal que els interessos del poble puguin ser defensats més directament.

La seva tasca revolucionària el duu a fundar, l'any 1868 — any en què el ba-

kuninisme comença a arrelar a la Península Ibèrica —, «L'Aliança de la Democràcia Socialista», associació de treballadors que reivindica la igualtat econòmica dels individus, l'abolició de l'Estat, la propietat de la terra, els instruments de treball i el capital per al col·lectiu de la societat, programa, tot ell, que el fa ingressar a l'Associació Internacional de Treballadors (AIT).

Bakunin, defensor d'una línia federalista i antiautoritària, de seguida va ensopegar amb la tendència centralista de la Internacional, comandada per Marx, degut a les divergents opinions que els separaven. Marx pretenia rellevar un Estat de tipus capitalista — o encara feudal — per un altre d'arrel popular (Volkstaat). Bakunin hi veia un contrast en els termes «Estat popular»; àdhuc els Estats més democràtics segons ell, esdevenen despòtics perquè, amb el pretext de representar la voluntat del poble, poden influir en el lliure moviment dels seus membres amb tot el pes coercitiu de llur poder. En comptes d'aquesta concepció de l'Estat, Bakunin proposa un federalisme, naixent de la lliure i natural aspiració des homes que permeti un sistema de societat erigit de baix a dalt i organitzat per unes estructures lligades entre si, de tal manera que el poder haurà de residir sempre en les unitats de base (comunes locals, municipis, etc.) i mai en una autoritat independent d'elles.

per GERARD JACAS

Aquestes discrepàncies — agreujades pels enfrontaments personals — motiven l'exclusió de Bakunin i els seus seguidors (entre els quals comptaven la Federació del Jura i tota la Federació Regional Obrera Espanyola) de la Internacional en el Congrés celebrat a La Haia, el setembre del 1872; manifestant, d'alleshores ençà, la fracció autoritària un clar predomini dins l'Associació, malgrat que la seva influència no es va expandir pertot arreu d'una manera homogènia. La Federació Espanyola, per exemple, roman fidel a la tendència bakuninista, difosa àmpliament després de la vinguada de Fanelli, emissari de Bakunin, l'any 1868. Aquesta fidelitat als principis de l'Aliança dolgué als partidaris de Marx que aprofitaren per a descarregar llur verí contra els antiautoritaris espanyols (vist el pamflet d'Engels anomenat «Els bakuninistes en acció»).

AUTOGESTIO OBRERA

A partir del Congrés de Saint-Imier, considerat com la resposta bakuninista a l'expulsió, les idees anarco-col·lectivistes es consolidaren entre els aliants dirigits per Bakunin. El col·lectivisme, inclòs en el programa de l'Aliança, s'infereix de la concepció del producte íntegre del treball i de la col·lectivitat de la terra, garantits per associacions obreres federades. D'aquesta manera tots els anarco-col·lectivistes, eixits de la línia preconitzada per Bakunin, elaboren una acció d'autogestió obrera, la qual, mitjançant la no direcció i la dinàmica de grup, esdevé realitzable i encara avui és mantinguda per tants partits i organitzacions obreres d'ascendència no àcrata.

Si bé podem dir que les idees bakuninistes es perpetuen després de la mort de Bakunin, també és cert que suportaran una bifurcació de la tendència econòmica als voltants de l'any 1879, quan comença a publicar-se a Ginebra «Le Révolté» a càrrec de Kropotkin, el qual propugna, des de les pàgines del diari,

40 P. 101-112

Fa 101 anys que morí Bakunin

(Continuació de la plana 1)

el comunisme llibertari davant el collectivisme anarquista. Les diferències no són substancials i poden ésser resumides amb les paraules de Tarrida del Màrmol, pronunciades al Certamen Socialista de l'any 89, a Barcelona: «*Queden per tant, les dues aspiracions econòmiques del camp anàrquic: el comunisme i el collectivisme. Diu el primer: a cadascú segons les seves necessitats; de cadascú segons les seves forces. Diu el segon: a cadascú segons les seves obres; de cadascú segons la seva voluntat.*» Puntualitzant ambdues posicions, afegirem que en el collectivisme preval l'autoritat administrativa i una mena de propietat individual, en canvi en el comunisme llibertari no existeix propietat individual, el producte del treball de cadascú passa a pertanyer a «*la societat sencera.*»

COMUNISME LLIBERTARI

Els llibertaris de l'època de Tarrida acaben per definir-se anarquistes «sense adjectius», els de la nostra època s'han apuntat a la fórmula del comunisme llibertari, abandonant així l'anarco-collectivisme defensat per Bakunin. Nogensmenys, a la Revolució espanyola es va dur a la pràctica aquest collectivisme bakuninista; n'hi ha prou, per a assabentar-nos-en, de recordar les collectivitats rurals o d'indústria a Catalunya, Aragó o Andalusia que, per altra banda, són potser l'únic balanç positiu d'aquell període.

Bakunin ha estat una de les figures més memorables que ha produït l'anarquisme; actualment la seva obra i el seu pensament han aconseguit despertar l'interès d'historiadors i sociòlegs però ens complau, d'una manera especial, veure com es revaloren, des de sectors molt amplis, les actituds antiautoritàries, autogestionàries i federalistes que fa més d'un segle havia nodrit Bakunin per tal de conquerir un ver socialisme en llibertat, car «*socialisme mancat de llibertat és esclavitud i salvatgisme.*»

GERARD JACAS

(Inserit al diari «Avui», 7 juliol 1976.)

2 de Juliol a BARCELONA

GRAN MITING a l'Avinguda de l'Exposició. 250.000 cenetistes ocuparen de la Plaça d'Espanya al Palau Nacional. Va bé!

Tabal i Barreja

BON MITING confederal a Berga, amb creació de Sindicat.

IRRUPCIO de la C.N.T. a Igualada, amb comissió dinàmica impulsant el desenvolupament del Sindicat... i amb idea de reconquerir l'edifici propi perdut per la situació feixista de 1939 i lliurat al Vertical.

Amb tal motiu es preparen llistes de ciutadans igualadins majors de 48 anys que certifiquin que la Casa Sindical igualadina pertany originàriament a la CNT.

CREACIO, a Esparreguera, del Sindicat cenetista arran de l'Assemblea de poble celebrada el 8 de juny d'aquest any. Encert i endavant.

RECOMANEM als nostres lectors d'adquisició del llibre d'Agustí Pons titulat «*Converses amb Frederica Montseny*», publicat per Edicions Laia. És escrit en català i costa 30,00 francs al nostre Servei de Llibreria, Roc Llop, 33, rue des Vignoles, 75020 Paris, CCP 9 232 33 V, Pars.

MITING multitudinari a València, celebrat amb sorolls entusiasme.

TRES CENTS companys a Barcelona ocuparen simbòlicament la impremta de «Solidaridad Obrera», incautada per les tropes invasores el mes de febrer de 1939 i donada per aquestes al sindicat vertical-feixista. Actualment l'afer està en mans judicials, esperant-se que la impremta serà recuperada per la nostra Organització.

UNA COSA obliden les cròniques: Que una de les rotatives dites de «Soli» pertany igualment a la Regional Catalana C.N.T. En efecte, aquest comprà en 1937 una «rota» al fracassat diari «L'Instant» per a imprimir el diari confederal de la tarda: «Catalunya», publicació que successivament dirigiren Mestres de Vilanova i la Geltrú, Peiró de Mataró, Ferrer d'Igualada, i Vives de Sans.

A PUNT DE SORTIR: El llibre «Congresos anarcosindicalistas en España», explicant els comicis importants tinguts per la Federación Regional Espanyola i la Confederación Nacional del Treball, del 1870 fins al 1936.

Els subscriptors del «Combate Sindicalista» de Paris rebran el volum, gratuïtament, en compensació dels números del periòdic que no es publicaran durant les vacances anuals.

Uns 3.500 exemplars faran cap a Espanya i cosa d'uns 500 seran destinats als serveis de llibreria del «C. S.» i d'«Espoir».

No cal insistir en la importància cabdal d'aquest llibre. Cap company no ha deixat de tenir-lo.

POC A POQUET, el govern espanyol va deixant anar companys llibertaris i de

la C.N.T., a vegades mitjançant sumes crescudes a títol de fiança. Quina confiança!

SEGONS «Soli» de Barcelona, en aquesta ciutat hi ha catorze locals de la CNT oberts. El de la Regional Catalana està al carrer de Méndez Núñez, 14, 2^a 2^a, Tel. 301 44 39; Metro Triomf.

UN DELS SINDICATS barcelonins més forts sembla ser-ho el d'Espectacles. Posseix domicili propi al Passatge de la Pau n° 8, esquerra, i es troba a l'indret de l'Estació de França. Posseix igualment el Cine Diana (ara Saló Diana) i junt amb altres sales que improvisa, aconsegueix proporcionar treball a nombrosos actors i altra gent de teatre sotmesos a atur forçós per manca de sales d'espectacles; car els teatres van éssent ensorrats per a bastir en el seu lloc edificis bancaris, aquesta malura ciutadana del dia.

ATENEU LLIBERTARI a Sans (Barcelona). En l'acte de presentació fet a les Cotxeres de Travies, on en festa popular hi havia 30.000 persones, els companys hi exhibien la declaració següent: «Si ressorgeix a Sans un Ateneu Llibertari, no és per que sí; és la continuació d'un procés de treballs, iniciat fa temps, per un grup de veïns del barri».

MOLT REEXIDA la Festa del Llibre llibertari haguda el 17 de juny d'enguany al Centre Confederal de Paris. Al matí, hi hagué conferència sobre els mitges confederals d'Espanya i a la tarda projecció de films sobre els mateixos actes. També es verificà el sorteig de la Tómbola pro-Espanya i necessitats confederals de l'exterior. La venda de llibres resultà regular. L'assistència, sobretot a la tarda, molt nombrosa.

«CNT» de Madrid diu: «CATALUNYA. Les 42 Federacions Locals i Comarcals reuneixen per ara 81 Sindicats. La tirada de «Soli» assegura ja la possibilitat de publicar-la aviat quinzenalment, en data propera. Els dies 19 i 21 de maig s'ha celebrat un Ple que ha tractat de l'actitud a prendre per l'Organització davant de les eleccions, i s'ha renovat el Comitè Regional després de la dimissió de diferents membres de l'anterior. Entre les accions realitzades figuren el suport a la vaga de l'Edificació i la manifestació del 1er de maig, feta conjuntament amb altres organitzacions sindicals.»

EL MATEIX periòdic madrileny porta una bona relació de la Diada Confederal escaiguda el 17 d'abril d'aquest any a Paris.

Dialogant amb Joan Ferrer a Igualada

— *Quines diferències trobeu entre les condicions dels treballadors d'ara amb la vida dels menestrals d'abans del 1936?*

— Més capacitat econòmica; més encadenament al materialisme. La situació del treballador igualadí d'avant-guerra era més idealista que el d'ara. I no tenia tantes necessitats artificials com observo en la gent d'avui. Vivia amb senzillesa i no mancava de capacitat solidària. Els sentiments íntims de la generació actual els ignoro.

— *Heu viscut molts anys a França i heu viatjat per altres països europeus, on impera el sistema capitalista, ¿però creieu que els treballadors es troben millor en els països socialistes de l'Est?*

— El tren de vida dels països europeus progressius és generalment superior al de l'Espanya pagesa o industrialitzada, i això ho prova l'emigració d'espanyols a França, Bèlgica, Suïssa i Alemanya. A la URSS la classe treballadora està aplanada pel règim i si frueix de condicions socials passables és concessió de l'Estat, mai pressió constant dels sindicats obrers i de llurs afiliats, que no tenen opció als drets de lluita. Per més que l'obrerisme comunista francès canti l'excel·lència del règim soviètic, no ténim notícia que treballadors del país francès vagin a Rússia a gaudir de millor condició social que la que disfruten a casa seva. A França poden usar cotxe propi i a la URSS no estarien segurs de viatjar de la mateixa manera.

— *¿Què us sembla el fet de que ara hi hagi a Igualada, com a tot arreu, milers de treballadors que tenen automòbil, a vegades millor cotxe que el del seu amo, quan abans de la guerra ningú no en tenia?*

— El cotxe obrer és el narcòtic proletari del dia. El cotxe obrer és poc utilitari, un endrapa diümenes, un comptakilòmetres, d'anar i venir per a satisfer una dèria. No nego al treballador el dret de posseir auto, «aquest odiós vehicle de la burgesia» que Lerroux deia quan feia de revolucionari. Però vull dir que el cotxe, l'apartament, la «tele», la geladora, el telèfon, etc., ens apropen en gustos a la burgesia sense disposar de la capacitat econòmica seva, ço que fa que l'home assalariat quedi lligat amb doble cadena: la de l'explotació i la de les «lletres» que cauen a cada fi de mes.

— *L'ensenyament de l'Ateneu Igualadí de la Classe Obrera fou de bona pedagogia, ¿però com apreciar les realitats d'ara d'una Escola de Blanqueria, escoles professionals, P.P.O. i un Institut d'ensenyament mitjà?*

— Per sort l'Ateneu era una entitat remarkablement evolutiva, i vull creure que si no hagués sofert una trencada de quaranta anys avui seria la institució

cultural més important d'Espanya. L'Escola Montessori de que disposava marcava un ritme ascendent en les assignatures, podent arribar, per dret d'actuació, a les ensenyances superiors. Un inici d'Escola del Treball ja el tenia en teixits i manera, les seves activitats musical i artística, científica, esportiva i recreatives estaven assegurades i no hi ha per què suposar que amb Ateneu d'actuació ininterrompuda el nivell instructiu i realitzador de la ciutat no hauria sigut superat. A més cal considerar que Institut de Segon Ensenyament en el 1936 n'hi havia, a part que els estaments municipals i privats hi haurien aportat la part que els corresponia.

— *Malgrat les dificultats de la massificació, ¿com valorar l'existència d'un Ambulatori Modern de la Seguretat Social, amb un servei de més de cent professionals, entre metges i personal auxiliar, per atendre els treballadors?*

— Situ aquestes avantatges en l'evolució irreprimible dels temps, considerant-les, no obstant, una defensa lògica i també desesperada, de la societat burgesa. En règim igualitari que prediquem els llibertaris, semblants proteccions serien innecessàries, donat el cos que les desigualtats haurien deixat d'existir. Ahir, avui i sempre, l'excés de riquesa i l'excés de pobresa sempre justificaran les actituds anarquistes. I les fortunes excessives i la curtesa de mitjans, també.

— *¿Com apreciar la millora de la Llar del Jubilat i les seves activitats?*

— En quant a la Llar del Pensionista, ho considero un magatzem on entaforar-hi treballadors envellits que poc es coneixen entre ells, obligant-se a una alegria d'artifici, i en quant als viatges econòmics que l'Estat els ofereix, entrem de ple en el que es diu «societat de consum» per cosa del viatjar dirigit, endegat per uns i acomplert pel «porteu-me on vulgueu» dels altres. Quan a mi l'autoritat francesa em traslladà a Còrcega en condicions no menyspreables però acompanyat de gendarmes, al comissari que al retorn d'interrogà a París li vaig dir que el bon tracte rebut no l'apreciava, ni gots perquè la meua llibertat, el meu lliu i l'escudella de la meua Elvira estaven per damunt dels viatges vigilats i dels hotels «de tres estrelles».

— *¿No és cert que moltes millores que a la vostra època eren unes il·lusions ara són realitats generalitzades.*

— No eren il·lusions, sinó satisfaccions en bona part aconseguides a pols i al marge de les institucions protectores de l'Església, de l'Estat i de la política.

De les 66 hores setmanals, lluitant sense treva aconseguirem la setmana de 44 hores, com si diguéssim un capital de descans xifrat en 22 hores per setmana.

La nostra acció directa d'obrer a patró assegurarà a Igualada i altres llocs de Catalunya, l'autonomia sindical, una major eufòria obrera i l'expansió natural de la persona dedicada als afers manuals.

— *Al vostre parer ¿què trobeu més canviat d'Igualada?*

— Certament els barris nous de més amunt del Passeig els trobo ben urbanitzats i d'una densitat considerable. Es una nova Igualada que deixarà, amb el temps, desconsiderada a la Igualada tradicional.

I el canvi, és clar, en aquest punt és remarcable i fa contrast amb els carrers estrets de la ciutat que no els emplen malgrat el pas de camions i les voreres esclafades. Res no costaria alinear amb més amplada les cases en pla de renovació o de construcció nova.

El que més m'ha desagradat — per bé que m'ho pensava — és la imprevenció ideològica de la gent degut als anys de quaresma franquista que el poble ha patit. Ara, a mitja porta oberta, tot són declamacions catalanistes i marxistes amb llurs de flamarada, sense retret del republicanisme i de l'acratisme, dues forces tradicionals igualadines. Per sort, un bon grup de joves treballadors procuren que la Confederació Nacional del Treball reneixi, i renaxerà.

— *Deixant de banda les nostàlgies històriques, ara que torna a rebrotar la C.N.T. i des de la perspectiva de la llibertat i la pluralitat sindicals, ¿quines recomanacions farieu als treballadors de cara al futur?*

— L'autonomia formal del sindicalisme que la C.N.T. representa. Fora les sindicals que operin en furgó de cua dels partits polítics. L'obrer es deu a ell mateix i no als interessos dels professionals de la política. Les conquestes de l'obrerisme s'han de deure a ell mateix i no a les promeses de diputats i buròcrates. L'obrer no ha d'empenyar la seva salut treballant hores extraordinàries i preus fets per donar-se una existència semicomode a canvi d'un escursament, per cansanci, de la seva vida. Dissortat el treballador que pretengui arribar a ric treballant per als altres.

El profit que la C.N.T. ha procurat al treballador consisteix en servir la dignitat, guardar la salut no fent excessos treballístics i de vici; mai del món no confiar en proteccionismes d'Estat, de secta o partit; promocionar les millores econòmiques i sanitàries, i no perdre mai de vista la conquesta del futur llibertari que nivellarà les condicions de vida de tothom. Enconcret: l'home lliure en la societat lliure.

Dialogant amb J. F.

(Continuació de la plana 3)

— La C.N.T. ¿no fa política?

— Solament en el cas d'impulsar des del carrer. Exemples: La vaga «republicana» general de 1917, esdevinguda revolucionària social a Catalunya; i la vaga també general de 1930 solidària de la sublevació republicano-militar de Jaca. Però en participacions a la política militant, res de res.

Ni eleccions ni delegació de la personalitat obrera a ningú. Antiestatals i fora.

— Diferències del sindicalisme nostre davant dels altres estrangers?

— Faig abstracció de la U.G.T. político-socialista per a cenyirme a la C.N.T. anarco-sindicalista, ferotgement independent, en res lligada als sindicalismes aburguesats com ho són les «Trade Union» anglesa i l'«American of Labour» dels Estats Units. Ni la CIO-CIL reformista ni la F.S.M. comunista no recolzen — ni ganes — la C.N.T. espanyola pel caràcter humanament revolucionari d'aquesta, de faisó que la C.N.T. ha de lluitar sola contra el poder capitalista, car els grups anarco-sindicalistes d'arreu del món, en diversos casos han d'ésser adjudats per nosaltres.

Mentre els sindicalismes marxistes confien els avantatges obrers a la col·laboració amb els governs capitalistes i d'Estat soviètic, la C.N.T. arrenca avantatges a la burgesia per l'acció directa dels treballadors, sense ploràmiques despatx ni processons de 1er de maig. Contra tot el volum sindical marxista del món, l'anarco-sindicalisme nostrat en 1936 gosava de millores superiors, i a finals de juliol donava proves de capacitat implantant les col·lectivitats de treball revolucionàries, go és, un assaig de societat igualitària on el treball i el benefici corresponent eren obligació i premi de tothom.

Sincerament, crec que el proletariat mundial té molt que aprendre de l'organització sindical cenetista espanyola.

— ¿Prepareu algun altre llibre?

— Dos: un, una síntesi, en castellà, dels Congressos anarco-sindicalistes celebrats a Espanya, que està a punt de sortir; l'altre, unes impressions novel·lades del meu temps de carril·la, de la burgesia igualadina dels anys 1910-20, i una descripció dels meus dies de redactor del diari confederal «Catalunya».

— Segurament que la història us no agrairà.

J. R. G.

(Extret del periòdic «Igualada» del 25 de maig 1977.)

Le Directeur de la Publication :
Maurici CUATRECASAS

Imprimerie des Gondoles

4 et 6, rue Chevreul, 94-Choisy-le-Roi.

Un llibre i una autora

«Cent dies de la vida d'una dona», per Frederica Montseny.

Es tracte d'un llibre conegut a França en la seva versió original; la castellana. I ha fet bé, ara, la casa «Galba Edicions», de servir aquests «Cent dies...» en idioma català perquè el català, ja deslliurat de la cadena franquista que l'oprimia, ha agafat una volada tan forta que arriba a interessar, directament, bona part de l'emigració obrera espanyola a Catalunya. La pròpia Frederica, en el miting cenetista tingut no fa molt a València, hagué d'imposar-se al públic que li exigia un parlament en català que hauria deixat en bitzes la concurrència castellana que poc entén la nostra parla. Es forçós mirar d'establir una comprensió. Ni tots Clodoaldos ni tots pageassos. El terme mig que simbolitza Can del és adient de veres.

Però en la lletra escrita, si que convenia que el «català confederal» obtigués entrada. L'esforç mantingut per aquesta modesta publicació («T. LL.») més les edicions personals que a Llop i a mi afecten, cal que vagi prenent amplada. L'avenç d'un llibre montsenyista en llengua maragalliana pren, a casa nostra, el caire d'una bona nova.

Frederica, en «Els cent dies de la vida d'una dona» refereix la situació punyent d'una família — la seva — abocada al precipici de l'emigració per pèrdua de la guerra, d'Espanya. Tots podríem contar-ne de facècies dramàtiques per l'abandó forçós de la llar, del trespass de la frontera amb França, pel mal acolliment rebut en plena governació de Deladier i la successió de Reynaud, i la dictadura de Pétain, domini dels alemanys, o sigui els camps de concentració, les dificultats econòmiques, polítiques i de tot ordre; la pressió autoritària per tot vestida de gendarme, els bombardeigs, el desori total de famílies refugiades amb pèrdua d'éssers estimats, el desesper de l'ocupació, la mort indestructible dels més febles, la follia dels menys afirmatius en salut i caràcter, la febre de fugir vers no importe on, encara que fos a Espanya on riscar presó o afusellament...

Frederica en aquest llibre colpidor ens evoca, amb mà mestriosa, tota la tragèdia, les trègies que coneixem i que gent d'ara no coneix i cal que conegui. La nostra experiència és terrible i no seria lògic que el temps l'esvaei. «Que de tot aquest dolor, almenys en quedi un testimoni». Ací el tenim fornit per Frederica. — J. F.

Com està la bossa

Escreix del n^o, 1.111,49 frs.
Laborda, París, 10; Criach, Champigny, 20; R. Casals, Gouzy, 10; Enric i Pepita, Bezons, 20; Roldan, Drancy, 10; Armengou, París, 50; Vidal, id, 20; Llop, id, 2; Tarragó, id, 10; Ventós, Cuernavaca (Morelos), 60; Serrarols, Villeneuve la G., 10; Ferrer, París, 10; Cunill, id, 11,30; Marcel, id, 20; Bagés, Stains, 20; Bellès, Perpinyà, 10; Serrat, Gràcia, 10; Lluïcia, Perpinyà, 6; Ripoll, Villablard, 100; Adell, Charleval, 15; Parra, id, 15; G. Morata, Valreas, 30; V. Guitart, Lourdes, 20; Aleu, Bram, 20; Cots, Sigean, 50; Henri Bas, Castres, 50; Canillas, Lamotte Beuvron, 50 J. Mas, Bages, 22; Cooperativa de cinema alternatiu, Barcelona, 70 F.

Total entrades 1 880 79

Despeses:

Impressió del n° 39 705 60

Expedició 186 80 892 40

Escreix (i és poc) 988 30

Manca a pagar aquest número.

EL BOSSER

RAMON SERRANO, estibador d'ara, a Barcelona, ha declarat a una revista:

«El meu pare havia estat portuari. Pertanyia al Mont de Pietat de Sant Pere Pescador. Va morir quan jo tenia deu anys. Era el quaranta-un. La meua mare m'ha explicat que ell ja participava en vagues en defensa dels companys. Havia tingut una participació molt activa en la vaga del 1931». I, segons sembla, era militant de la CNT. Aleshores la situació econòmica i laboral dels estibadors era diferent. Podien viure millor, però tenien uns altres problemes més greus, ja que la càrrega i descàrrega dels vaixells la feien a base d'esforços físics. Aleshores els homes es medien per llur capacitat física i no per llur intel·ligència».

«Políticament sempre he tingut consciència del que significava ser obrer i el que era el poder del capital. Però no he pres mai cap opció de partit polític. Crec que la política en part és una estafa a la classe obrera. Em costa creure en la política. Jo considero que l'obrer té una força per ell mateix que no necessita de cap partit polític. Segons amb qui parlo em diu que la forma de fer i actuar és d'anarquista. Segons qui em diu que sóc comunista. Però crec que per damunt de les idees hi ha l'home i un dret i uns principis espirituals i un dret a la llibertat. No sé... em faig un garbuix, potser perquè he llegit massa. No entenc perquè l'home ha d'afiliar-se a cap partit polític, ell mateix ja té un valor, no li calen unes sigles al darrera.»

terra lliure

Non destiné
à la vente.

Butlletí interior de la Regional
Catalana C. N. T. (3ª època)

Nº 41
París, Juriol - Agost 1977

ON ES L'OPOSICIO?

Se'n parla, però no es veu. El soroll polític, sí, retruny, però les nous són escasses. Joan Fuster, esmentant noms de capdavanters d'esquerra, ha dit, molt encertadament: «Si aquests són esquerrens jo sóc Déu Nostre Senyor.» (1)

Tots els partits catalanistes que han intervingut en la lluita electoral del 25 de juny han fet acatament al rei Joan Carles i al president Adolf Suárez, i si l'Esquerra Republicana de Catalunya volgué treure algun diputat, s'hagué de camuflar amb la reducció titular d'«Esquerra de Catalunya».

Mes, que en direm de la capbussada comunista? Tiago Carrillo, i amb ell López Raimundo (hereu del maleit Comorera), han acceptat la bandera monàrquica, la mateixa de Franco, per tal d'ésser acaronats pels amos de l'actual règim; i així tenim una versió dinàstica del comunisme. De la dictadura del proletariat a la submissió al net d'Alfons XIII hi ha una mica-massa de distància. I part de Catalunya, ha acceptat aquesta xotreria?

Estem contents de no haver votat mai, i això que ja tenim uns quants dies.

EUFORIA TRIUMFALISTA

Les eleccions del 25 de juny van produir un esclat de joia catalanista per haver guanyat la contesa les esquerres «nostrades». Malgrat un milió de votants de niçaga castellana, la presència catalana ha estat afirmativa: un 80 per 100 d'electors s'han pronunciat per l'Estatut.

Difícil ha resultat l'escollida. Cada partit, cada cap de brot, feren llurs propagandes electorals d'una faisó que anava a parar a la conclusió mateixa: l'autonomia de Catalunya. I com sigui que de partits concurrents n'hi havia vuit o deu, el públic quedaba concirós, i dubtaire, preguntant o preguntant-se: a qui votar?

Sortosament pels capdavanters de la política post-franquista, a Catalunya l'electorat en general es mogué en un

(1) Darrerament hem vist que la tesi de J. Fuster ha estat reblonada pel jurament que diputats i senadors han de fer en prendre possessió del càrrec: «Juro por mi conciencia y honor cumplir fielmente las obligaciones del cargo de (...) con lealtad al Rey, respeto a los derechos de la persona y estricta observancia de la ley.»

AIGUA ARREU

mateix estat d'esperit: votà Catalunya. i els catalanistes poden estar ben contents. Mes...

¿On és la prova efectiva d'aquest catalanisme... oral? ¿Per què tots els diaris que es publiquen a Catalunya, tret d'un, surten redactats en castellà? ¿I no diuen encara que aquest quotidià existent. «Avui», corre el risc de desaparèixer segons fa tème la disminució constant de la tirada?

Revistes escrites en català n'hi ha algunes, molt polititzades i una pregona ment missaire. No posem pels a cap d'elles; que surtin tal com són si plauen als qui les llegeixen. Però, i els altres, els qui seriem plaents de llegir setmanalment, quinzenalment, o cada mes, una revista de més abast, més variada de textos, més universalista per tot dir-ho, ¿per què ens hem de quedar a les capses?

Passada la festa major electoralista, apavaçada la satisfacció d'unes eleccions guanyades, les aigües han tornat al seu moli, en el que hi ha poca cosa a moldre.

Sinó que ho digui aquest poble català triumfalista al 80 per 100, que amb un cens de sis milions d'habitants, quinze o

vint partits idonis i un bon grapat de diputats i senadors, a penes si pot aguantar un diari escrit en llengua vernaclea.

EL SUPOSAT ESCANDOL DEL MITING DE MONTJUIC

Pel que es veu, un orador del miting confederal de Montjuic no palesà ni una guspira d'entusiasme per l'autonomia de Catalunya. Li agrada més el país regit per municipis lliures, criteri que desfermà la crítica unànime de la premsa orientada per catalanistes.

Com que de fet ignorem el contingut total del discurs de l'orador alludit, ens aguantem de comentar-lo, ço que no impideix que la idea de municipis lliures ens agradi... agermanats en el nexa natural de la regió.

Això, que és confederalisme estricte, sembla haver-ho contradit un comitè de Barcelona fins al punt d'acceptar «el concepte de Nació», segons hem llegit a «La Vanguardia» del 6 de juliol d'enguany.

Cal pensar bé aquesta dita, que de creure-la sincerament ens deixaria a dos centímetres de distància del nacionalisme patriòtic. Internacionalistes, sempre!

JOAN DEL PI

TABAL I BARREJA

LLEGIT: «El creixement de la U.G.T. ha estat geganti.»

Hi ha gegants de drap i canya.

AL MITING confederal de Rubí hi assistiren només 1.000 persones per manca de propaganda, i no per mandra dels companys de la localitat.

ELS COMPANYS de Torelló reivindiquen l'edifici de la Societat Aurora Obrera torrellonina, edificat l'any 1920 amb diners i esforços exclusius del sindicat C.N.T. El nostre desig és que els nostres companys surtin amb la seva.

BON ACUDIT. Els empleats de gasolineres de la Comarca d'Igualada han ingressat a la C.N.T.

SEMBLA que organitzar-se en república ja no és delictes a Espanya. Esquerra i ARDE han estat legalitzades.

MOLT EXIT en la diada confederal de Tolosa de Llenguadoc el 24 de juliol. Tota una gernació mati i tarda.

ENGUANY hi tornà haver Universitat

Catalana d'Estiu a Prada del Conflent, el mes d'agost.

EN CELEBRACIO de la reconquesta de l'Ateneu Igualadí de la Classe Obrera, hi hagué banquet fraternal a la casa assistit per 350 comensals. De cor també hi érem.

A MADRID i a Barcelona fa cinc mesos que s'hi representa el film «Sacco i Vanzetti».

Hi escau bé, car la justícia nord-americana acaba d'acceptar que els dos anarquistes executats l'any 1927 eren innocents.

BONA NOVA. El company Josep Lluís Pons Llobet ha estat indultat de la pena de 57 anys de presó que acomplia en el penal de Cartagena. La nostra felicitació.

A LES COTXERES de Sans el 22 de juny la C.N.T. hi celebrà un miting contra l'atur forçós assistit per 5.000 treballadors.

4. P. 10-112

TABAL I BARREJA

C.N.T. El Ple intercontinental d'enguany ha decidit que la C.N.T. exterior continuï com fins ara amb el fi de prosseguir l'esforç cara a la C.N.T. de l'Interior.

MITING cenetista — el millor en oratòries escaigut a Rubí —, amb un altre acte similar celebrat a Terrassa amb molta concurrència.

LA C.N.T. a Igualada tracta de recu-par la casa sindical del lloc per ésser cenetista abans que verticalista... per raons de força. En igual situació es troben els companys de Flix; és de desitjar que en ambdós llocs justícia sigui feta.

BARCELONA. Les Jornades Llibertàries van aconseguir reunions per un volum de mig milió de persones. Els actes, generalment profitosos.

PLE DE LA REGIONAL CATALANA A L'EXILI. Fou tingut a Tolosa de Llenguadoc un dia del mes d'agost, amb assistència de la major part d'Agrupacions i delegacions del Comitè Regional de l'Interior i membres de València, i sense faltar-hi l'animosa companya Berta, de Suïssa. El secretari informà detingudament de la situació de la nostra branca regional en relació amb l'Interior, presentant la dimissió per gestió vençuda. Les delegacions d'allí baix informaren degudament referent la CNT a Catalunya. La llavor de TERRA LLIURE fou apreciada, desitjant-se la continuació i una millor difusió del Butlletí. El nou Comitè fou confiat en principi a l'Agrupació de Tolosa, quedant-se en que Tolosa donarà resposta. La relació amb la Regional de l'Interior continuarà bona com sempre i amb més intensitat que fins ara. Interés comú és que la Regional Exterior es refermi amb mires a contribuir més que mai a l'enfortiment de la C.N.T. a Catalunya. La quota mensual ha sigut fixada en 2,00 francs.

«NEWS FROM LIBERTARIAN SPAIN» 339, Lafayette St. New York, NY 10012 (USA), demana a les entitats llibertàries i cenetistes d'Espanya que li serveixin notes de llurs actes públics per a divulgar-los, car són sistemàticament ignorats dels serveis d'informació nord-americans.

EL BUTLLETÍ «Feuilles Libres», rue Grande, 83560 Vinon, i amb CCP 6 439 88 B, a Marsella, s'ha ocupat de TERRA LLIURE distingint dos treballs corresponents als companys Gerard Jacas i Jaume Balius.

AL MITING cenetista de Montjuïc, Barcelona, hi concorregueren 250.000 espectadors comptant pel cap baix. Rebasaren el perímetre del surtidor monumental fins la façana del Palau Nacional. En el mateix lloc exactament l'Esquerra i demés partits catalanistes dies abans hi havien tingut manifestació pro Estatut, amb una equivalència de públic amb el de l'acte cenetista. No obstant, la premsa que «informa» acordà 450.000

assistents a l'acte catalanista i «quelcom més de 100.000» al miting cenetista. La balança dels botiguers de la política segueix tan infidel com sempre.

REBUT el número 0 de «Tierra y Libertad» que es torna a publicar a Espanya. Tot celebrant l'esdeveniment, recomanem suport a la «Tierra y Libertad» ressucitada.

COMPANYS D'IGUALADA radicats a l'exterior espanyol: A la nostra ciutat hi funciona un Sindicat d'Oficis Varis C.N.T. amb domicili al Passeig Verdader 180, mentre es gestiona la possessió de l'antic casal de la Federació Obrera que ens va prendre el Sindicat Vertical. I éssent crescudes les despeses d'Oficis Varis en lloguers, propaganda i gestions, us fem aquesta crida per tal de donar als companys d'allí tot el suport necessari, econòmic i moral. A més, circulen unes llistes de testimonis que acreditin amb llurs signatures que la propietat de la F. O. correspon a la C.N.T.

Per tot això relacioneu amb Joan Ferrer, 33, rue des Vignoles, 75020 Paris, o directament amb el Secretari d'O. V. d'Igualada, però quan més aviat millor. AQUEST NUMERO DE «T. Ll.» surt endarrerit per mor de les vacances i de la magresa de la Bossa.

TABALER

L'auca de «Com està la bossa»
(Sense ninots ni cantarella.)

Tota bona obra que neix mereix dotar-la d'Escreix.

TERRA LLIURE rica i bona si la seva Bossa sona.

TERRA LLIURE fa cami i tots diguem-li que sí.

TERRA LLIURE va endavant mes no dormint i roncant.

La Bossa, sense sé un fi, és poc pa pel Butlletí.

TERRA LLIURE en català perquè parli net i clar.

Ajudant a TERRA LLIURE també ens ajudem a viure.

«Com està la Bossa» diu si hi ha bona palla al niu.

Si la Bossa va el degut TERRA LLIURE té salut.

Companys: Us plau TERRA LLIURE? Apa, doncs, fem-la reviuere.

Voleu que faci anarquisme? Doncs res d'indiferentisme.

Posant-hi un totxo cada u el casal serà segur.

Un de tants

LA UTOPIA ANARQUISTA

Amb molta freqüència, el pensament llibertari és acusat d'utòpic i, per tant, d'equivocat.

D'entrada, per a nosaltres, el concepte d'irrealitzable no va, en absolut, lligat amb el concepte d'equivocat. Aquesta és una apreciació «política» amb la qual l'anarquisme no te res a veure. El fet que un pensament, un ideal o una idea siguin irrealitzables és molt relatiu, car la realització o no d'un projecte depèn, en l'absoluta majoria dels cassos, de l'estructura, si lluitem per canviar-la per una altra de millor, el camp de realitzacions augmenta fins a l'infinit. Per altra banda, si l'home evoluciona és gràcies als projectes «irrealitzables». Sens dubte, el posar en dubte sistemàticament tot l'establert, tot allò que ha pres forma com a «definitiu», com a «lògic», és una pràctica que fa créixer l'home, encara que els defensors de la immobilitat l'anomenin utòpica.

Acusar d'utòpic l'anarquisme amb el sentit negatiu de la paraula, o sigui d'irrealitzable, per tant d'equivocat, és tant com considerar l'home com un ésser inferior, condemnat a restar eternament sota els desigs i acudits d'una minoria més «preparada», sota l'opressió d'unes estructures imposades, injustes i absurdes que defensen els privilegis d'uns pocs contra el dret de tots.

Acusar d'utòpic l'anarquisme, és pren-

dre d'aquesta paraula pel seu costat negatiu: anarquia significa «sense govern» per tant significa desordre. Definició creada i explotada pels qui tenen en la teoria del govern, la teoria de llur supervivència com a classe privilegiada. Efectivament, anarquia significa «sense govern». Si nosaltres ens diem anarquistes és perquè creiem que l'home és capaç de viure i conviure sense govern. Sense govern imposat, direccional. Sense govern d'uns sobre els altres. Però això, en cap moment, no implica desordre, sino al contrari. Neix un altre concepte: autogovern, tant a nivell individual com col·lectiu. Autogovern, sense governants, sense dirigents ni polítics. La col·lectivitat governa la col·lectivitat, única i màxima garantia d'un ordre realment just.

I per últim, acusar d'utòpic l'anarquisme és desconèixer la història de la humanitat. La història de l'home en la seva constant lluita per l'absoluta llibertat. Desconèixer la nostra immediata història, amb el moviment macknovista a Rússia i la revolució del 36 a Espanya. Es voler romandre davant de tots aquests moviments joves que demanen a crits l'abolició de l'Estat i fugen de les estructures opressives on els obliguen a viure.

J. S.

Llicenciats i mestres rera llurs senyes d'identitat: l'autogestió a l'ensenyament

Des d'una perspectiva actual, el mestre i el llicenciat, donats a la tasca d'ensenyar, són condemnats a la coacció educativa que es desprèn del poder privat del capital o del poder monopolista de l'Estat; no hi ha altres opcions. Si hom vol treballar, s'ha de sotmetre a un o altre patró sense cap més dret ni glòria que «acomplir la sagrada missió — que ja l'han tornada 'ofici' — d'ensenyar». Per això molts ensenyants som conscients de no ésser res més que assalariats de l'ensenyament, cenyits per les estructures autoritàries d'un sistema del qual tots patim les conseqüències. Això vol dir que immersos en les relacions de producció, no ens sentim solidaris amb la problemàtica obrera d'una forma aliena als nostres propis interessos, sinó que ens sabem plenament obrers amb tot el que aquesta afirmació implica d'obligació al treball, dependència d'un sou, responsabilitat social, acomiadaments, atur, etc.

Per tant, com a obrer — i com a un sector prou ampli dins el moviment treballador — l'ensenyant ha sentit la necessitat de rebutjar les formes mercantils i discriminatòries del procés d'aprenentatge i les acumulacions competitives com a únic mètode de selecció laboral, en benefici d'un treball col·lectiu, gestionat des dels barris per tots els protagonistes del procés educatiu; però això no serà possible del tot en tant no existeixi una redistribució igualitària dels recursos socials i la unió de tots els implicats, que trenqui la política de separació que des del Poder se'ns imposa.

De moment, el mestre i el llicenciat han sentit aquesta necessitat d'unir-se en una forma sindical organitzada, a fi de lluitar per llurs interessos de classe: els de la classe treballadora.

Avui, els nostres patrons, són, o bé propietaris particulars o el propi Estat, justament l'Estat dels propietaris, que ens dispensa cerimònies elitistes i repressives de tot tipus per tal de treure un millor profit del nostre esforç. Nosaltres, membres, tots plegats, d'una societat burgesa, d'alta concentració capitalista, no podem alliberar-nos de l'opressió econòmica, política o moral amb la que l'Estat burgès ens afeixuga. Liquidada ja la caduca mentalitat petit-burgesa, que en el seu moment pretengué ésser mestressa del seu propi destí, avui, l'Estat monopolista no permet a ningú menar la seva pròpia existència, ni permet tampoc que creixin brots de llibertat a no ser entre els manaires de les finances i els esquiladors de l'obrer (com ha d'entendre's, sinó, la darrera Llei de Relacions Laborals?).

Per tot això, si els ensenyants no tinguéssim altres raons — i en tenim — que el nostre mode material de subsistir, en trauriem d'aquí la millor lliçó per a incorporar-nos com a treballadors en el

moviment obrer que vol la transformació radical de les estructures socials i econòmiques. Però sabem que a la societat que ara ens pertoca, d'estructura tecnocràtica creixent (si l'esforç revolucionari de tots no l'atura), som, mentre les màquines no acabin per a substituir-nos, una peça estimable per als rectors negociants de l'aprenentatge, a qualsevol grau o nivell: ens imposen llurs unilaterals plans d'estudi, les regles de llur joc desmesurat, i ens encarreguen la realització tècnica i especialitzada de programes i regles, feta a llur mida. Ens diuen el «com», «quan», «a on» i «quant» i nosaltres, obedients, apremem tot seguit els delicats botons que posen en marxa el tètric maquinisme de l'educació. A canvi de tanta especialització i tanta obediència ens penjen corbata, ens moderen el llenguatge, ens tracten de «vostè» i quan els sembla ens fan promeses de banals «privilegis econòmics» que mai no s'acompleixen. D'aquesta manera esperen que la nostra vanaglòria resti satisfeta i que els agraim el gest, tot ramenant la cua.

Doncs bé, nosaltres, ensenyants conscients de la nostra situació, no ens resta més remei que rebutjar aquesta planificació discriminadora de l'educació, aviar la corbata que ens pretenen collar, salivar el rostre pudent de l'Estat, i engegar la vanaglòria petit-burgesa, per la finestra i sobre la closca pelada dels defensors del capital i el privilegi. Restem amb nostra lluita, organitzada amb estratègia que ens mení a una societat alliberada d'exploitadors i expurgada de privilegis polítics i econòmics; però tan sols autogestionant la lluita podrem començar a autogestionar l'ensenyament i abolir la prostitució de la feina a canvi d'una setmanada. El saber, la coneixença no són mercaderies, han d'ésser patrimoni de tothom, com a resultat d'una plena llibertat individual, cultural y sindical.

GERARD JACAS

BUTLLETI

La consciència de l'anarco-sindicalisme de Catalunya.

RECORD d'Angel Samblancat

A l'Angel Samblancat el coneixia jo pels seus articles publicats al diari de Barcelona «El Diluvio». Era un escriptor que tenia el do de fer-se llegir. El titol dels seus escrits us atreia i, un cop encetats, ja no podieu deixar-los. El llegieu i no us defraudava mai.

També li havia llegit alguns opuscles com, per exemple, «Testas y tuestas coronados», «Andalucia trágica», «Jesús atado a la columna» i d'altres. Per cert que «Andalucia trágica» era un estudi punyent de la realitat social de la terra andalusa, ben diferent d'allò que el folklore i la literatura convencional ens han servit durant tants anys. No crec que ningú abans d'ell hagi presentat la vera imatge d'Andalusia tan lluny de la *pandereta* i les castanyoles que repiquen per a espantar la gana.

Si: Samblancat fou un escriptor fort i original que, més a més, sabia jugar amb el llenguatge, que dominava. El lèxic no tenia secrets per a ell.

L'any 1931 va venir a Igualada. Si voleu la data exacta, us diré que era el dia 9 de novembre. Va donar una conferència a l'Ateneu Igualadí sobre el tema «Cultura del sentimiento». D'aquesta conferència, que va ésser escoltada amb molta atenció i també amb certa sorpresa per un sector del públic que no esperava un llenguatge tan pulcre i culte per part d'un conferenciant amb fama de menja-capellans; d'aquesta conferència només recordo ara aquesta frase: «La Revolución francesa dio posesión a la humanidad de un magnifico palacio, pero se guardó la llave de la despensa.» ¿No és una magnífica frase? ¿No us sembla que encara és vàlida?...

La presència i actuació de Samblancat a Igualada havia estat promuguda i organitzada pels companys de l'Ateneu Porvenir que funcionava, des de l'època de la dictadura primorriverista en un local de la Federació de Sindicats Unics (C.N.T.). Per aquell temps, també va disertar a l'Ateneu Igualadí Joan Peiró, que parlà de la missió dels treballadors manuals i intel·lectuals.

Fora de la conferència, també donava gust d'escoltar la conversa franca i aguda d'Angel Samblancat, un home que, escrivint o parlant, es veia que havia nascut per a la lluita. La seva conversa era amena i instructiva per als qui aleshores érem joves i teníem ganes de saber.

Recordo que va dir: — Alguns diuen que faig cara d'obrero aborregado. Això de aborregado, ho haurien de demostrar, digué tot inflant el pit, i quan a obrero, molt bé, és cosa que m'honra. El que em sabria greu és que em diguessin que faig cara de bisbe, acabà mig rient.

Aquest és el record que guardo d'aquell home combatiu i apassionat que fou Angel Samblancat.

A. C.

EUROCOMUNISME

per Espectador

Un tema interessant, a l'hora present, és el de la metamòrfosi dels estalinians occidentals. Es a dir, dels que varen deixar passar l'hora d'Estalin sense poder accedir al poder. Es curiós de veure'n tants — especialment en els medis intel·lectuals — picar-se el pit i reconèixer llur alienació política, moral i cerebral durant trenta o quaranta anys, davant del fenomen estalinista, i per consegüent llur complicitat flagrant amb els «errors» de l'inventor del Gulag.

No ens hem fet mai gaires il·lusions sobre la dimensió i la dretura del raonament dels intel·lectuals, però aquesta explosió de «mea culpa» ens deixa pensatius. La confessió tranquil·la de la pròpia mala fe, de l'encegament voluntari, de la falsificació conscient dels fets, de la propaganda deliberadament falsa amb què havien participat — eficaçment — en l'obra d'intoxicació del proletariat; del treball de difamació sistemàtica amb què havien anorreat als qui gosaven posar en dubte les virtuts sublimes de l'estalinisme; el reconeixement de llur convivència amb les persecucions sabudes injustes, amb les purgues, amb les tortures, amb els genocidis comesos en nom de la «raó d'Estat» d'un fals socialisme, adquireix un abast que ultrapassa l'enteneniment normal i deixa bocobadat.

Aquest estrany despertar de la consciència de tants intel·lectuals marxistes — coincidint amb una informació més accessible sobre la situació real en els països de l'Est, situació que, no gensmenys, ells ja coneixien «abans» —, ha donat naixença, a Europa occidental, al derivatiu d'una línia política comunista que es proclama independent de la del P.C. soviètic, («eurocomunisme»).

La definició de «l'eurocomunisme», d'una manera clara, encara no existeix, el que naturalment deixa la porta oberta a totes les interpretacions i gravoltes futures. Però, a més de la pretesa ruptura amb la tutela de Moscou, els més forts principis d'aquest «comunisme a la salsa occidental» consisteixen, diuen, en l'abandó del concepte de la «dictadura del proletariat», així com de l'axioma marxista de base, el de la fatalitat de l'empobriment progressiu de la classe treballadora en els països industrialitzats; el reconeixement de la «intangibilitat» de les llibertats dites formals; l'acceptació del principi del pluralisme polític i l'admissió del caràcter fonamental del respecte dels drets de l'home.

Una vegada sentat aquest postulat, queda a esbrinar quina és, en el seu contingut, la part de sinceritat i la part de maniobra tàctica. Es a dir, que resta en peu la qüestió primordial de la credibilitat, davant la total inadaptació, en països on els comunistes es troben al poder, d'un o altre d'aquells principis, i davant de la història personal i política dels homes que els proclamen en les nacions occidentals. Per exemple, a Espanya, en Santiago Carrillo.

«Com és possible de creure que aquest, després d'haver dedicat trenta anys de la seva vida a la glorificació i la deificació d'Estalin, s'hagi convertit en un «liberal» i democrata autèntic? Si la proclamació de les concepcions afirmades en nom de l'eurocomunisme procedissin dels joves comunistes nascuts després dels anys trenta, podríem, amb una mica de bona voluntat, creure en llur sinceritat. Però en llavis d'un Carrillo, perden automàticament tota possibilitat de fiança. Sobretot que encara esperem d'aquest l'autocrítica de la seva llarga militància estaliniana.

Prendre teòricament distàncies amb l'estalinisme passat, després d'haver-ne estat a Espanya — i a l'exili — un dels actors més desenfrenats, i justificant-se dient que «no sabien el que passava» a Rússia, representa un «desparpajo» colossal, quan es tracta d'un Carrillo... o d'una Ibarruri. Escollir personatges d'uns precedents estalinians tan flagrants per a girar l'esquena a l'estalinisme, i fer-los dir que els partits comunistes anaven enganyats sobre les realitats soviètiques, demostra, — com ho constata J. Juillard al «Nouvel Obs» — «una barreja de sadisme i de cinisme que s'inscriu precisament molt bé en la tradició estaliniana». Si tals personatges podien avui, esdevenir liberals sense repudiari res de llur passat, ¿per quina raó no podrien, demà, re-esdevenir estalinians sense repudiari res de llur present?»

Però, com deia l'altre, «quant més grossa és la mentida, més bé passa...»

LA PEDRA ANTIGA

Al peu de la calçada, que segles de fatiga han mantingut oberta del continent al

[mar,
en un gran erm, cruïlla dels vents i de
l'atzar,
s'esgruna al bat del sol la noble pedra
[antiga.

Ella és tot el que resta de la imposta
[d'un arc
sota el qual ressonaren les legions ro-
[manes
i s'inclinaren les polsoses caravanes.
Ara, només cenyida de groc sisimbri
[amarg,

els dies i els ocells li roseguen els caire.
Sap que mor una mica a cada embat
[dels aires;
però, serenament acordada al seu fat,

pot donar a qualsevol emperador que
[passi
una clara lliçó de seny i venustat,
plena d'orgull i pàtina, com un fragment
[d'Horaci.

Màrtius Torres

LA GARBELLADA

«Sempre hi haurà pobres i rics», garrotades i pessics, *Crist i jo*.

«Mentre hi haurà rucs anirem a cavall», *Ventre Sant*.

«No hi ha més enemic de la Pàtria que el patriota», *Von Kapp*.

«Qui no tingui diners que calli», *J. Godó Pelegrí*.

«Ha arribat l'hora. Aneu al combat i apanyeu-vos», *Carles VII*.

Ferrer Guàrdia: «La idea de Déu ha perdut la felicitat dels homes.» I la de les dones.

«Afanyem-nos, correm i aneu-hi», *Capità Aranya*.

«Occint espanyols es guanyen millor les guerres», *General Franco*.

«Tants com n'he salvats del garrot, i que hagin deixat que m'agarrotessin», *Eduard Barriobero*.

«Mateu-los a tots; Déu triarà els seus», *Domingo de Guzmán*.

«Els qui menacen amb l'infern són dimonis oficients», *Nakens*.

«Menjar carn sembla contradir la música», *Pau Casals*.

«Sóc individualista en tot menys a fer l'amor», *Max Stirner*.

«Cercant l'anarquia amb dèria sols l'he trobada a Ibèria», *Max Nettlau*.

«El sindicalisme eixorc és com home amb cara de porc», *Jauime Tomàs*.

«El comunisme estatal és caca social», *Ramon Guitart*.

«Amb seixanta anys de guerra social hem fet molt de bé i res de mal», *S. Ramon*.

«¿Cenetismo de mal rato? Pa'l gato!», *Eduard Dato*.

«Per mor de Paco Ascaso sóc anarquista sense necessitat de ser-ho. I suportó aquest gep amb alegria», *Léo Campion*.

«No m'he volgut dir Rodríguez perquè el meu pare era un brètol», *Marianet*.

No m'he volgut dir Martínez per vergonya del meu pare Anido», *Carles Baldrich* (pintor)

«No he pogut veure la societat actual ni en pintura malgrat ésser jo pintor», *Melitó Riba*.

«De tant estimar la humanitat he mort abans d'hora», *Pepet Tudó*.

«Havent perdut tants companys fa vergonya viure tants anys», *J. Ferrer*.

I així ho deixa anotat: ROVELLAT.

=====

Le Directeur de la Publication :

Maurici CUATRECASAS

Imprimerie des Gondoles

4 et 6, rue Chevreul, 94-Choisy-le-Roi.

Girs a Roc Llop

33, rue des Vignoles, Paris (20).

C.C.P. 9 232 33 V Paris

terra lliure

Non destiné
à la vente.

Butlletí interior de la Regional
Catalana C. N. T. (3ª època)

Nº 42
París, Setembre 1977

La degradació ecològica: un nou mode d'opressió capitalista

per GERARD JACAS

Es ben clar que dins la concepció capitalista del món hom no avalua de manera adient la Natura, ans al contrari, la classe dominant, no satisfeta amb l'exploració de la producció, cerca nous sistemes de domini per a portar a cap els seus egoistes interessos econòmics que mai no es veuen acomplerts del tot. Es per aquesta raó que la burgesia industrial i financiera (nacional o multinacional) no dubta a sotmetre el medi ambient a qualsevol tipus de detriment, imposant-nos una urbanització burocràtica i una estrofolària arquitectura del poder en perjudici de l'espai ecològic de la nostra vida quotidiana, alhora que els governants ens volen fer pagar, sense demanar-nos el parer, llur planificació energètica.

La contaminació de l'atmosfera, la dels nostres rius, l'especulació dels terrenys ens priven poc a poc dels nostres boscos, dels nostres espais verds, dels nostres bastiments artístics i ens comdemnen a una vida insana, antinatural i mefítica que ens allunya d'allò més dels nostres afanys d'una existència en llibertat sencera. El combat ecològic s'ha engegat, assumim-lo doncs en el context general de la nostra lluita per la total emancipació.

No cal comptar amb la protecció que els partits parlamentaris poden atorgar al nostre paísatge, dins llurs programes d'escalada política, viciats de bon principi pel joc opressiu del poder, no hi té cabuda la defensa del nostre desenllaçat medi ambient, però aquesta circumstàn-

cia no ha de decebre ningú, és una prova més que el patrimoni i els interessos del poble no poden ésser defensats més que pel poble mateix.

L'estropell del nostre àmbit biològic-geogràfic no és d'avui, però podem dir que s'enceta d'una manera exorbitant amb l'escandalosa especulació del sòl a partir dels anys seixanta i amb la penetració americana al nostre territori, afavorida pel dictador i els seus galifardeus (Recordeu aquelles imatges de Franco inaugurant les primeres centrals nuclears a la Península?). D'aleshores ençà no hem deixat de patir aquesta deterioració cada volta més punyant.

A hores d'ara, aquest estiu, davant la desfeta soferta per l'ecologia des de fa tant de temps, han començat a esclatar les respostes i alternatives més batalloses per a posar fre a aquesta nova forma d'opressió capitalista. Arreu de l'Estat espanyol han anat fent aparició moviments i grups ecologistes de tota mena i que han recolzat, en llurs accions, en grans movilitzacions populars. Manifestacions (la més important agrupà 200.000 persones a Bilbao en contra la nuclearització del territori), ocupacions, congressos, setmanes de solidaritat s'han anat succeint durant aquests darrers mesos per tal de trobar, entre tots, un equilibri al nostre desgavellat espai inhabitable.

A Catalunya, a més a més de la valuosa participació a les Jornades Llibertàries de Barcelona dels grups ecologistes «Collectiu d'autoconstrucció» i TARA que presentaren acertades alternatives per a poder gaudir d'una vida en comunitat, natural i equilibrada, cal accentuar la lluita portada a cap a Eivissa i a l'Empordà en defensa de «Sa Dragoneira» i «Ses Salines» i els aiguamolls, respectivament.

A «Sa Dragonera», gent de diversos grups àcrates demanaren suport als ecologistes reunits en la «Setmana Internacional de Solidaritat Ecològica» en ocupar l'illot com acció de protesta davant els intents per part de l'empresa Patrimonial del Mediterráneo S.A., d'urbanitzar la zona i convertir-la en una confortable àrea d'estiuieg per a la burgesia adinerada. Els combatents ecologistes van ésser expulsats per les forces policials.

Insistirem.

Cos a la Regional Catalana

Arran del Ple de Tolosa recentment escaigut, els llaços de la Regional Catalana CNT amb la Regional de l'interior s'han afermat, i tot el que fem els afiliats d'ací abocarà beneficiosament als companys d'allí.

Ajuntar-se a nosaltres, companys exiliats oriunds de Catalunya, és quasi un deure. Vosaltres fareu el que voldreu, però el vostre ajut moral i econòmic no ens hauria de mancar. Quants més recursos tinguem, més la Regional de Catalunya se sentirà enfortida.

D'ells depèn l'esforç màxim i la responsabilitat de la C.N.T. a la nostra regió, ho sabem. Però tampoc ignorem que la seva tasca és immensa en uns moments en què la multitud treballadora no està prou orientada i que les competències sindicals són diverses. El moviment obrer de l'interior risca d'ésser entollat en la política degut a l'existència de marxismes, socialdemocratismes i neutralismes obedients a concepcions capitalistes en sentit particular o estatal. Una mà dels de fora, als cenetistes de Catalunya no els serà de sobres.

La nostra Regional actua des del temps en que Josep Sabaté, Ernest Bauló, Català i Lluís Robla actuaren en Comitè (parlem dels anys 1945-47) amb força di-

namisme i gosadia. Hi hagué llavors, — i després, — intervenció personal a Catalunya i aportació de mitjans econòmics i de col·laboració fronterera. S'intensificà l'afer propagandà i es vetllà (i això encara ho fem ara) per la puresa de l'orientació anarco-sindicalista, i hem de dir, que mercès als qui mai no hem deixat caure la Regional Catalana exterior, aquesta s'ha pogut aguantar al marge de personalismes, ministerialismes i altres enfangades.

A més, la R. C. exterior manté, des del 1950, la publicació del butlletí TERRA LLIURE. Amb intermitències, ben segur, però amb una dedicació que certs amics aigualits lamenten. TERRA LLIURE és veu escrita en català, i si no fos per ella, ara que la llengua del país es manifesta en una explosió d'alegria i que tots els sectors d'opinió empren, la C.N.T. no tindria cap mitjà d'expressió en aquesta parla tan perseguida pel franquisme.

Cal, doncs, que la R. C. exterior i el butlletí que publica siguin ajudats, no en bé de «cuatro maniáticos regionalistas», sinó de la Confederació i les idees que l'ennobleixen.

(Criteri resumit del Ple de la Regional Catalana exterior darrerament celebrat a Tolosa de Llenguadoc.)

4º P. Sabaté

Un veritable allau de jovent ha ingressat massiu als rengles de la C. N. T. Millor. Així els caps blancs que resten de l'època primera, i gairebé els de la generació de la guerra, estaran ben acompanyats. Fa goig de veure's envoltat de xicots i mosses de la primera volada.

El que fa lleig és la presència d'una minoria cridanera (i el crit no és una idea) que vol deixar de ser verda abans de madurar. Esser cenetista militant no és solament tenir un carnet i dir mal del capitalisme; cal també — i amb més motiu — agafar conviccions i saber acreditar-les. Tots hi hem passat per l'escola del crit i del salt; tots ho hem estat de tendres, amb ganes de no semblar-ho, tot trencant vidres i torçant fanals. És atractiva, la violència, és com un esport de carrer en lloc d'estadi. Mes quan s'han adquirit idees de justícia, igualitàries, i finalment humanistes, la violència repugna encara que hom s'hagi trobat, amb els anys, embolicat en més de deu trifulques desesperades perquè enemic obliga.

Tenim, si, als Sindicats d'ara, jove-nalla d'aquesta que, mitjançant el sedàs del temps serà gra o serà palla. Feta la destria, el gra aprofitarà tant o més que nosaltres, i la palla anirà a servir als estables polítics o als erms de la indiferència. És la història de tots els temps.

Però ara n'hi ha una de nova d'història: la deificació del vici, aquesta lla-ga produïda precisament per la societat que ens ennuaga. El ric, l'explotador, és el màxim conreador de tot vici perquè disposa de diner per fer-ho. La prostitució, els jocs tirats, l'alcoholisme, la droga, la ganduleria, la inversió, i tota relaxació moral que rebaixa la conducta de la persona, troben el suport més ferm en la gent de «casa bona», sobrada de pes-setes per a donar-se gustos provocant disgustos. I això, tan baix i en certa manera atractiu, és blasmat per una minoria d'homes i dones de consciència i amb domini personal, i també envejat per una altra minoria de gent desdinerada, i més pobra encara de voluntat per a no deixar-se endur pel corrent d'altri.

Dasagradosament, ara es veu que també un sector de joves «nostres», petit de dues maneres, sosté que el vici és una qualitat, una conquesta de l'individu lliure, justificant-ho en el «perquè sí» i «em dona la gana», ço que no és raonar. Sotmetre's al burgès, a l'autoritat, i al que diran, és cert que nega l'individu. Però, copiar els vicis que produeix el funcionament de la societat capitalista, és seguir l'aigua avall, és portar candela en la processó dels resignats, dels dimittits. Per ràbia que faci que els «anterior» (jo un d'ells) hi diguem la nostra, no ens cansarem de dir que el crèdit del llibertari, del cenetista de cor, ve de la seva conducta, de la seva actuació d'acord amb la seva paraula. Abans als nostres grupets, als nostres centres racionalistes que soliem implantar als locals de la C.N.T., maldàvem per la instrucció obrera, per l'afirmació individual, tot provocant sessions més o menys concor-

ESSER

regudes on fèiem teatre socialitzant, llavors d'idees, proselitisme sindical i llibertari, formant companys conscients, de base seriosa, i on s'hi justificava l'amor de la parella, la solidaritat espontània, l'antialcoolisme, el naturisme, l'educació lliure, l'excursionisme antiturístic, i on s'hi blaslava la política la prostitució, l'avarícia, el gregarisme, l'encarcarament, o carcamalisme, car no renunciàvem a res que fes salut, per exemple, el riure amb solta.

La llibertat conduïda vers el llibertinatge com volen alguns crus, no és penyora d'avenç sinó de retrocés. El llibertinatge rau a ca l'enemic, o sigui l'enginyer de la societat que pretenem en-

sorrar amb eines noves, anarquistes, i no amb estris inventats i feroçment utilitzats pels capgrossos dels Estats que ens maseguen. Anar endarrera no és anar endavant, i «si el rutinari és interessant, és perquè marxa d'esquena endavant».

Abans els joves llibertaris sentíem certa inclinació per l'individualisme. Una teoria curiosa, i en part excel·lent, que no ens apartà, però, de la lluita col·lectiva, i que ens allunyà de l'amuntegament, de la massificació dels obrers, preferint-los lliures dintre un sindicat integrat per homes veritables.

Els joves d'ara farien bé de llegir Mella, Ibsen, Max Stirner, no per a seguir-los al peu de la lletra, sinó per ajudar-se a formar un caràcter i una consciència de persona que sap el terreny que trepitja.

JOAN DEL PI

LA CAMANDULA

Crit de moda: «¡Els empresonats comuns també són socials!»

Fa rumiar una mica. Totes les manifestacions socials són cuites a la gran cuina de la societat. Sinó que una cosa és societat, i altre socialisme.

Un «social» tal com l'entendem nosaltres és un treballador que vol emancipar-se de l'explotació, i el no apencaire, ric o pobre, adinerat o no, és un paràsit, un gandul amb polls o sense. Company dels explotadors, dels miseriosos professionals i dels rebentapisos, a mi no m'agrada ser-ho.

Conec casos de carteristes simpàtics, com a nota insocial tolerable. Al company Sans li van substreure la cartera i l'endemà la trobà intacta a las bústia en recollir la correspondència. A Bordeus, el company Yáñez tractava d'editar «La Voz del Marino» (Yáñez, de mariner n'era) i en queixar-se de la manca de diners per a fer-ho, un que no anomeno li aportà 60.000 francs 1945. Felic, el nostre mari féu sortir «La V. del M.», mes, quan el generós li preguntà «¿Quan torna a sortir la teva marinada?», Yáñez, coneixent ja la procedència de la «pasta», s'escorregué com una anguila.

Mena de casos que són poquíssims, abundant, exageradament, els altres, els de barra. Generalment els pillets són tan dineristes com els capitalistes, amb els qui coincideixen en mandres i avarícies. L'home boig pel diner, no té déu ni mare. No té entranyes.

El «rata» Machaco anava lligat amb un Amenós vaguista, i quan aquest li preguntà si també ho era de vaguista, el preguntat li va respondre: «¡Huelga de bolsillos!»

No fa gaire a Madrid al company Sami li robaren la maleta. Assistent a una reunió nostrada, hauria caigut malalt si els reunits arriben a aprovar una moció declarant-se solidaris dels robadors de maletes.

Jo no dubto que la pilleria és una macedura produïda per la societat burgesa, tant com per la comunista que permet una organització amb 27 situacions socials diferents. Que hom robi per necessitat justificada, sí, la societat estatal en té la culpa. Però als altres, els dineristes sistemàtics, orificats o esparracats, que els bombin!

Maí no he pensat fer-los mal. Mes si ensumo un «rata» vora meu, passo de llarg o em cordo bé l'americana.

Els del crit de moda, que es parteixen un pinyó amb els de la «marxa», si això els fa gràcia. I a mi que no m'hi convidin.

ROVELLAT

BARCELONA, FRUCTIDOR 1977

He llegit en el nº 40 de TERRA LLIURE una notícia que m'ha sorprès molt en tant que militant del Sindicat d'Espectacles de la C.N.T. Està inclosa en «Tabal i Barreja» i diu textualment: «Un dels Sindicats barcelonins (...) posseïx igualment el Cine Diana (ara Saló Diana)...».

Però no sols no es això, sinó que jo que sóc actriu i que com a tal estic a l'Assamblea de Treballadors de l'Espectacle (ADTE), que té autogestionat l'anomenat Saló Diana, puc dir que el Diana no pertany de fet a la C.N.T., només en la mesura que 12 persones entre homes i dones són conjunturalment actors de l'ADTE i militants de la C.N.T.

Vull que quedi ben clar que el Saló Diana i l'ADTE es una cosa i la CNT una altra. Prego que no es barreigin.

¡Salut i anarquia!

HELENA, actriu barcelonina.

ACUSEM rebut de la revista «CNT del Bages» que publiquen els companys de Manresa. Establím canvi.

HEM LLEGIT la «Políticaflieció» que «Canigó» publica en el seu número 509, i sentim que en català també es puguin escriure xafarderies.

UNS confederals tèbis residents a Mèxic capital ens han fet arribar una lletania carregada de suficiències i esgarrapades. Ni caso.

L'AMIC portuguès Brito, ens ha fet arribar el fullet signat E. Malatesta, tractant sobre «La solució anarquista a la qüestió social», traduït al portuguès. Fullet molt bo que aniria bé fer-lo córrer per Catalunya i Espanya per la riquesa de pensament que conté.

DOS LLIBRES importants: «Colectivizaciones Campesinas y Obreras en la Revolución Española», de Félix García i «Historia de la F.A.I.», de Juan Gómez Casas, recentment editats a Espanya. Fa bo de llegir-los.

ELS RODOLINS referents a la Bossa de «T. Ll.» han trobat eco en algunes butxaques generoses, com es pot veure en el resum administratiu d'aquest número.

ELS TRES «comitares» de l'Agrupació de la Catalana de París duen ulleres iguals i no és acord, sinó coincidència.

EL PARTIT Comunista francès s'ha declarat contrari a l'ingrés d'Espanya al Mercat Comú Europeu perquè — diu — incrementaria l'atur forçós a França. El P.C.F. prefereix que la manca de treball la sofreixin els treballadors espanyols. I visca l'internacionalisme!

SABEM que l'Organització cenetista de Manresa és forta, i que la Federació Local de Terrassa creix d'ençà que l'han establerta en un casal més cèntric que el que fins ara tenien.

A CATALUNYA la C.N.T. no té cap òrgan d'expressió en català, i hauria de tenir-ne. «Catalunya» ens havia donat una esperança, però ja no es veu. Pega consagrada!

ABANS teníem «Terra Lliure» setmanari al Clot, «Sembrar» a Vic, «Vida Social» a Vilassar de Dalt, «Estela» a Vilanova i la Geltrú, «El Sembrador» a Igualada, i «Catalunya» diari a Barcelona durant la guerra. Comprenuem la importància de TERRA LLIURE d'ara!

SEGUIM rebent «Mai no morirem!» D'acord. Surt a Angulema.

LA CONSTANCIA és l'antibagul de l'home.

ALGUN poca-solta d'Aragó publica «Acción Libertaria». No fóra millor «Acción sin ton ni son?», car la injúria no s'avé amb la llibertat. És molt bonic allò de la «noblesa baturra» perquè un cap de trons ho pugui malmetre.

UN DE CATALUNYA ens escriu: «Hem badat i la UGT i les CC OO ens han pres la davantera.»

No t'amoïnis, company. Quan els caps grossos dels partits socialista i comunista s'hagin desacreditat fent el pallasso

Tabal i Barreja

al carrer i als parlaments, UGT i Comités Obreras els veurem darrer nostre. Com 2 i 2 fan 4.

EL RECONELXEMENT d'injustícia feta contra els electrocutats Sacco i Vanzetti ha commogut el món encara capaç de comoure's. Però la vida als dos innoents, la justícia (?) nord-americana no

LA CARITAT BEN ENTESA COMENÇA PER HOM MATEIX

Traduïm de «La Vanguardia» del dia 27 de juliol el text de dues lletres publicades a la rúbrica «Cartas de los lectores»:

Senyor Director,

A cada moment, a la «tele», surten membres del govern explicant com està de malament l'economia espanyola, i que van a instaurar nous impostos perquè tots ens hem de sacrificar.

Quina no fou la meua sorpresa quan, en l'emissió del Telediari del diumenge 17, el locutor va informar que els nous diputats, en les primeres sessions, es volen augmentar el sou de les 40.000 pessetes actuals a 80, 100 ó 150 mil pessetes!

Si els «diputats» de l'antic règim en cobraven 40.000, crec que poden continuar cobrant-los els d'ara per dos motius:

- 1) Que ningú no els obligava a fer-se diputats, si el sou no els agradava;
- 2) Que són innombrables els espanyols de tant o més mèrit que no guanyen, treballant vuit hores diàries, i àdhuc amb pluralisme d'ocupacions, les referides 40.000 pessetes...

**

Senyor Director,

En les notícies del Telediari de les 3 de la tarda del dia 18 de juliol, es va comentar que el sou dels diputats, aquí a Espanya, fins ara el dels procuradors a Corts, era de 40.000 pessetes al mes, i com que era inferior al de les altres nacions europees, es pensava proposar que s'augmentés el sou fins a 100 ó 150 mil pessetes al mes; quasi res, un 150 o un 250 per cent! Si la notícia és veritat, per a qui la va escoltar, almenys a mi, va causar molt mal efecte. Que s'augmentin un 22 per cent, com se'ns va augmentar als reballadors, degut a l'augment del cost de la vida, estan en llurdret, però altrament resulta immoral. Quan se'ns està matxacant que la nostra economia va molt malament, que som la nació amb més dèficit d'Europa i que per salvar-nos ens haurem d'apretar tots el cinturó, i això és veritat, que els senyors diputats i senadors, que en algunes ocasions se'ls ha anomenat «els pares de la pàtria», preguessin aquesta decisió en benefici propi, seria lamentable i denigrant. — *Diodor Figueres i Gil.*

Aquestes dues cartes es passen de tot comentari...

podrà tornar-los-la. Al respecte del cas Sacco i Vanzetti «Combate Sindicalista» de París ha publicat bona xeixa.

BENVINGUDA la revista documental «Ruta», nº 31, que es publica a Caracas. Aquesta vegada s'ocupa de Godwin i Proudhon en estudi i biografia. Adquiriu-lo a la llibreria «Umbral», 33, rue des Vignoles, 75020 Paris.

CONDOL per la defunció de Valkyria Rodon i Massó, i de Blanca Esglesas Montseny, filles de les parelles Francesc-Julita i Germinal-Federica. TERRA LLIURE participa del dolor dels pares.

ELS NUMEROS 100 i 101 de la revista «Umbral», vells i tot resulta que tenen demanadissa. Es veu qu'il a París hem fet alguna cosa encertada.

NO CAMINAR amb crosses. Julián Marías també ho ha dit: «Els espanyols volen llibertat per a ser el que volen ésser, i no el que els diguin que han de ser.»

«LA VOLUNTAT particular tendeix al privilegi personal, i la voluntat general va cap a la llibertat». *J.J. Rousseau.*

Com està la bossa

(En el nº 40 hi ha una errada. Llop va donar 20 F i no 2,00)

Escreix del nº 40: 988,39 F.

Martínez, Athis-Mons, 10; Contreras, Cherbourg, 6; Casals F, Auxerre, 35; Laborda, París, 20; Roldán, Drancy, 20; Un Pelat, Toulouse, 20; Amposta, St-Laurent, 30; Pérez V., Toulouse, 20; Forcades J., id, 40; E. M., Perpinyà, 50; Bellès, id, 36; Tarragó, París, 30; Serarols, Villeneuve la Garenne, 20; Buisán, París, 5,30; Muzas, id, 20; Solà, Fresnes, 10; Marcel, París, 20; Ferrer, id, 60; Rovellat, id, 50; Pallejà, Lyon, 25; Marin F., St-Pryvé, 20; Canillas, Lamotte Beuvron, 50; Rondós G., Thuir, 10; Bagès, Stains, 40; Sobrevia, París, 10; D. L. A., Arles, 30; Carreras, Austria, 20; Ripoll, Villamblar, 50; Morata G., Valreas, 30; Valls, Brunoy, 10; Llop, París, 40; Pedraforca, id, 10; Oliveras, Pontault, 10; Murillo V., St-Laurent, 30; Agrupació de Lyon, 84; Pedragrosa Tarbes, 20; Riera, id, 10; Campoy, id, 50; Gimeno, id, 10; V. Guitart, Lourdes, 20; R. Casals, Mas d'Azil, 10; Serra Monrabà, Corbières, 50; C. Parra, Charleval, 15; Adell R., id, 15; Francitorra J., Bernay, 50; Serra Amorós, Toulouse, 30; J. Cabré, Fleury les Aubrais, 20; Capellas J., Laurens, 50; Capellas H., Londres, 50; Castellví, Choisy-le-Roi, 50 F.

Total:	2 409 69
Despeses:	
Impressió del nº 40	705 60
Expedició	215 40
Impressió del nº 41	705 60
Expedició	190 30
	1 816 90

Escreix 592 79
Manca a pagar el present número.

EL BOSSER

Cal rehabilitar Ferrer Guàrdia

L'embarcament de tropes — molts reservistes, pares de família — per al Marroc, el 25 de juliol del 1909, va originar un fort moviment popular de protesta. A partir del 26 i durant quaranta-vuit hores, foren incendiats quaranta-nou establiments religiosos, esglésies i convents, principalment. Fou la que s'anomenà Setmana Tràgica.

Un cop passada la crisi, calia cercar un responsable. I el trobaren: Francesc Ferrer Guàrdia, el creador de l'Escola Moderna. ¿Fou ell el qui atjà la revolta? No. ¿Foren els seus deixebles els incendiaris? No. ¿Per què, doncs, hom declarà responsable el fundador de l'Escola Moderna? Precisament per això: perquè era el fundador de l'Escola Moderna. No hi havia cap altra raó.

Intentarem d'explicar-ho tan ràpidament com sigui possible.

Pocs homes al nostre país han estat tan rabiosament combatuts i calumniats com Francesc Ferrer. Carretades i més carretades d'immundícia s'han abocat damunt el seu nom i la seva memòria.

C. N. T. - A. I. T.

La Federació Local CNT-AIT de L'Escala, Camp d'Empúries, Baix Fluvià, blasma l'agressió física soferta pel seu militant Josep-Maria Cortal Ferrer, transportista, degut a l'atac feixista de l'empresari de construccions Granés, veí de Vilamacolum, i tres «guarda-espalles» pagats per ell, en el moment que arribava la manifestació ecologista de solidaritat amb els ocupants dels aiguamolls empordanesos, a les obres de «Fluvià-Marina» el diumenge 21 d'agost 1977.

El patró Granés atacà l'ecologista i militant llibertari de la C.N.T., Cortal, amb una porra; el company pogué parar el primer cop amb la bandera confederal de L'Escala que portava, però d'escallimada el tocà d'un cop a l'espatlla.

La C.N.T. mai no ha tolerat, ni tolerarà, les agressions del terrorisme de la patronal, i manifesta doncs la total solidaritat amb el company agredit quan reclamava la salvació dels aiguamolls empordanesos; i fa una crida als treballadors a marcar com a feixista perillós i enemic declarat de la classe treballadora l'esmentat Granés.

La Federació Local de L'Escala també fa constar que el dia 22 d'agost un altre militant de la Local fou amenaçat pel tal Granés en demanar-li explicacions sobre l'agressió violenta contra Cortal, cridant el dit patró que l'ecologia, els protestaris i la C.N.T. eren un pudrimasser.

La classe treballadora i la C.N.T. un dia faran menjar els insults a tots els seus calumniadors.

CORRESPONSAL

La base convencional de la campanya de descrèdit moral foren les seves relacions amb la senyoreta Meunier, de França, qui, en morir, llegà a Ferrer béns per valor d'un milió de francs. Després, la seva amistat amb Malato, Kropotkin, Reclús, Malatesta...

Nota simpàtica de Ferrer durant l'estada a França fou la seva adhesió a la causa de Dreyfus que havia provocat el famós «J'accuse» de Zola. Gest nobilíssim que diu molt a favor de l'esperit de justícia que animava Ferrer.

¿Què va fer amb el milió de francs rebuts? ¿Per a què els volia? ¿Per al seu gaudi personal? No. Els seus propòsits eren més enlairats, més generosos. No s'avenen amb la campanya difamatòria que tots hem pogut constatar en els papers de l'època.

Tot just retornat a Catalunya, pensà a posar en pràctica la idea que temps ha li ballava pel cap: l'Escola Moderna i una Editorial. L'empresa exigia molts diners. Per això s'havia ajornat. Per fi, l'hora era arribada.

Calia alliberar el poble per mitjà de la cultura. Ferrer no posseïa estudis acadèmics, però sí un gran talent natural i una aguda intuïció. I, més a més, voluntat, tenacitat, a tota prova. Encara podem afegir que tingué el talent de saber escollir els seus col·laboradors, Odón de Buen, per exemple, un dels primers darwinistes d'Espanya.

Ferrer fou acusat de capitanejar un escamot d'incendiàries el 27 de juliol, acusació basada en la declaració d'UN SOL testimoni. Ningú més no va confirmar la seva presència a Barcelona aquell dia. Una investigació d'ara fa poc (1) ha reconstruït, pas a pas, les activitats de Ferrer el dia 27. Es inversemblant que tingué temps per a capitanejar una revolta ni solament prendre-hi part. Estava aleshores totalment enfeinat en l'Editorial.

En la mateixa investigació es fa observar que el nom de Ferrer no sona poc ni gaire durant aquella Setmana. En les obres escrites per testimonis presencials dels fets, no s'hi troba ni una sola vegada esmentat el nom de Ferrer. Tampoc no l'anomenen cap dels capellans i religiosos interrogats a dotzenes. Ni el mateix governador civil, Ossorio i Gallardo, estava segur, ni molt menys, de la culpabilitat de Ferrer. Ell va escriure: «Però de conjura, de recluta de gent, de distribució de papeles, de pago de revoltosos, de suministro de armas, con fecha anterior al 26 de julio, no he oído hablar una palabra».

«Responsable moral», van dir els enemics de Ferrer. I ja n'hi va haver prou. De proves no en calien. Ja estava sentenciat abans de començar el simulacre de procés.

El 9 d'octubre fou pronunciada la sen-

tència. El Consell de Guerra «considera responsable del delito de rebelión al procesado Francisco Ferrer Guardia... le impone la pena de muerte, con la accesoria, caso de indulto, de inhabilitación absoluta perpetua; condenándole también a indemnizar todos los daños y perjuicios ocasionados por los incendios, saqueos y deterioros de vías de comunicación férreas y telgráficas, ocurridos durante la rebelión, hasta que pueda señalarse su cuantía, quedando afectos todos los bienes de Ferrer y Guardia...»

Un cop coneguda la sentència norrés s'aixecà una veu demanant generositat: la de Joan Maragall. Però l'article del poeta, més clarivent que els polítics, no pogué ésser publicat. A l'estranger, en canvi, la sentència desfermà una onada de protestes. Anatole France, ja ho havia dit: «Tothom ho sap: el crim de Ferrer consisteix a haver fundat Escoles. Si el condemnen, serà per això.»

I així va ésser. Fa seixanta-vuit anys i en aquest país encara no s'ha rehabilitat dignament i ostensiblement la seva memòria. Cert que en el testament redactat per Ferrer poques hores abans de morir va dir que desitjava que els seus amics no parlessin d'ell, puix que així és com es forgen idols que més endavant són una nosa per al progrés. El que cal fer és discutir les idees d'un home i, abans d'aplicar-les, estudiar-les per tal de veure si són bones o dolentes.»

El temps li dona la raó. Tanmateix sigui aquesta la millor rehabilitació de Francesc Ferrer Guàrdia, l'home condemnat per haver fundat l'Escola Moderna.

A. C.

(1) «Episodios Nacionales Contemporáneos». V. R. Fernández de la Reguera y Susana March.

TERRA LLIURE

és l'única publicació cenetista escrita en català. Contribuïu a la seva difusió i sosteniment.

Le Directeur de la Publication :
Maurici CUATRECASAS

Imprimerie des Gondoles
4 et 6, rue Chevreul, 94-Choisy-le-Roi.

Girs a Roc Llop
33, rue des Vignoles, Paris (20).
C.C.P. 9 232 33 - V Paris

terra lliure

Non destiné
à la vente.

Butlletí interior de la Regional
Catalana C. N. T. (3a època)

Nº 43
Paris, Octubre 1977

«CANIGO» NO DEIXIS LA MUNTANYA

Amics de la revista «Canigó», no estic content de la forma amb què tracteu la C.N.T. i les seves opcions. Recriminant, fent burletes i no argumentant, no conveneu: atabaleu el lector atabalable. Bé que cadascú hi digui la seva, però amb seny, amb fonament de causa. Pensem que l'eufòria, o festa major catalanista d'ara, pot arribar a foc d'encenalls com les glòries electorals d'abril 1931 i de febrer 1936. Una onada sense fons, una posició sense conviccions (dic, generalment) no dona fermesa ni continuïtat. L'Esquerra Republicana d'ahir era el tot, i avui no és gran cosa. El 19 de juliol del 36 el PSUC no era res i per desorientació de masses ara és alguna cosa. A Comorera, ànima del bolxevisme català, Moscu i López Raimundo l'ignoren. La pròpia filla de Comorera implorà al déu Erectus que la seva mare hagués enganyat el seu marit, i S. Carrillo demanà el mateix contra el seu pare. Feixucs, els manaments del Kremlin! Tot plegat una incertesa, i una vergonya; i una experiència del temps que hauria d'ésser aprofitada.

Qualsevol sector social o polític fonamentat, té dret a manifestar-se, i quan es combat una opinió s'ha de fer en coïncidència de causa; deixant, a més, que l'atacat, o blasmat, es defensï. A mi, «Serra d'Or», no em deixà dir que el comunista mexicà, Galvaó, al camp concentracionari de Barcarès embarcà cap al seu país un 80 % de negrinistes i un 20 % de refugiats pertanyents a la resta de sectors. I el diari «Avui», que permeté a un amic meu expressar inconveniències arran del tema «Peirats al miting de Montjuïc», em tirà les quartilles al coï. Quant a aquest escrit que confio a «Canigó», ignoro si tindrà sortida.

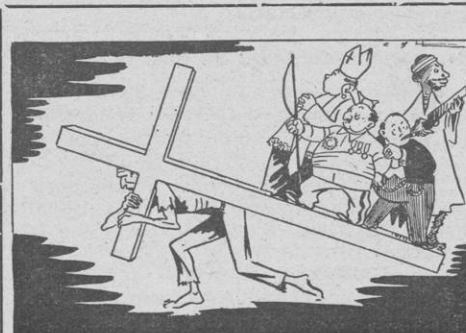
Però anem més al cas. El «Don Peirats, anarcobolxevista i de las JONS» put com comuna vella. És d'una concepció dolentíssima, antiperiodística, feridora. Vostre «Quim Monzón» vol fer conya, i té la sang avinagrada. Cureu-lo.

Hi ha un Valter («Canigó»-509) que es preocupa del «Catalanisme llibertari», dient que «els pensaments llibertaris han estat derrotats en totes les revolucions», podent-hi adduir, nosaltres, que sense els llibertaris un 19 de juliol famós no hauria existit, malgrat la importància que Valter concedeix al comunisme autoritari, a la social-democràcia i altres andròmines. No hi ha dubte que sempre espe-

rem el nostre dia, però quan es presenta implantem el collectivisme revolucionari en llocs visibles de València, Extremadura, Andalusia, les Castelles, Aragó i Catalunya. I en càstic d'això ens fan la traveta comunistes, socialistes, autonomistes, neutres (?) i dretistes, en pregons defensors del règim burgesista. I en càstic a l'ERC, fou engolida pel PSUC, igual que PSOE i UGT foren devorades pel PCE. Nosaltres, clar, mai no tindrem triomf fàcil. Nosaltres sols! Ja ho vam veure a l'època de Martínez Anido-Arlequí. Sembla haver-hi un front comú no signat, que va contra la CNT, i l'admirable és que la CNT subsisteixi.

Un altre cartista, Bertran Déu, per tal d'enlairar les figures de Miquel Bertran (en realitat, Beltrán) i Roses (en el registre civil, Rozas) diu coses en bé d'aquell, que almenys sabem tant com ell, car el coneixiem del 1915 a Sabadell mateix junt amb altres companys, l'Antoni Soler paleta, per exemple, (Gonçal Soler, pare de Teresa Rebull, era del Tèxtil). Mes la novetat és que, quan Beltrán, Rozas i Soler (A.) passen del comunisme llibertari al comunisme totalitari per consell de Joan Moix, Bertran Déu ho interpreta que van posar «els peus a terra». ¿Es positiu, i higiènic, que hom renunciï a una camisa nova i neta, a canvi d'una altra vella i bruta?

Diuen que això ja no existeix.
De debò?

Resta ocupar-nos de la simpàtica figura de Francesc Layret induïts pel criteri equivocat i respectable d'Albert Pérez Baró, que creu, en el nº 504 de «Canigó», que «Layret abogava per la creació d'un partit obrer que apartés els treballadors del camí de la violència». Front a la desfeta del Partit d'Unió Federal Nacionalista Republicà procedent de Salmerón, Vallès i Ribot i P. Coromines, i davant l'impuls del cenetisme, llavors esperançat per la revolució russa, provà d'atraure el sindicalisme de Catalunya vers la política socialitzant, tot i aguantant el catalanisme d'esquerra, a l'època encara majoritari a Sabadell, l'Empordà, Vilafranca i diguem Tortosa. A l'efecte, Layret convocà a una conferència pro Partit Obrer Català en un centre republicà del Paral·lel (setembre del 1918) a la qual assistiren Lluís Companys, Gabriel Alomar, Marcel·lí Domingo, el doctor Pi i Sunyer, l'alcalde de Figueres, i altres personalitats menors. Doncs allí Layret hi picà ferro fred, car Companys no l'ajudà gaire i Domingo i Alomar gens, malgrat les escames dels benestants Pi i Sunyer i batlle de Figueres. Per consegüent, la proposició de l'atreu Layret se n'anà a l'aigua... si bé era evident que el proponent, de fet s'adreçava més a la quarantena de cenetistes que hi havia a baix, el públic, que a la gent de l'estrada. Allí als sindicalistes ens hi havia dut la curiositat, no la complicitat, car es fals que el Noi del Sucre estigués complicat en el llançament del POC ideat per Layret, com tampoc no és exacte que el prestigiós advocat que ens ocupa fos defensor titular, quasi únic, dels cenetistes empresonats. L'home ens va servir sempre amb bon desig, ço que no fa oblidar les actuacions de Barriobero, Del Río del Val, Samblancat (A), Vilarrodona, Joan Casanoves, Ll. Companys, Serrano Batanero, i encara Puig d'Aprer, Guerra del Río i Vallès i Ribot. Som agraïts als homes altruistes que ens han ajudat, però no s'hi val a crear mites.

I quant al sistema autonomista, la C.N.T. el practica de sempre per estar constituïda per regions federades, que són les que determinen el conjunt en cada Congrés general que celebren. Les independències nacionalistes que marquen fronteres, per a nosaltres no interessien. La germanor fa més gràcia.

Per què es vegi que toquem de peus a terra.
JOAN FERRER

ENRENOU A CATALUNYA

El resultat electoral del juny passat fou un intent de la burgesia catalana per apoderar-se del context socio-econòmic de la nostra terra. A les urnes triomfaren els grups marxistes disfressats de nacionalistes i barrejats amb representants del capitalisme català, sense arraconar López Rodó, ex ministre de Franco. El poble conscient no hi va ésser. La prova fou, al cap de pocs dies, el magnífic aplec tingut per la C.N.T. al Parc de Montjuïc, al qual acudí una gernació de joves treballadors gens disposats que la burgesia ocupi de nou l'escena catalana, amb el propòsit de lliurar el proletariat del país a la tirania de l'Estat espanyol, precisament colonitzat pel capitalisme internacional, o sigui el triangle Washington, Bonn, París.

La Generalitat que es tracta de fer-nos acceptar és la consagració contra-revolucionària de l'extorsió comesa per un altre honorable, en Francesc Macià, l'abril del 1931. En aquella data estava en joc la liquidació de la dictadura del

general Primo de Rivera, tractant-se, lògicament, d'una situació revolucionària solucionable al carrer i no a la capella del Palau, junt amb Alcalá Zamora. Llavors era l'hora de la neteja, ço que hauria estalviat els devesalls de sang humana dels anys 30. Les eleccions d'abril de llavors serviren únicament de paral·lamps com les eleccions del mes de juny d'enguany.

Si el general Primo de Ribera dona el cop d'Estat dient que ho feia per salvar la integritat espanyola, en realitat ho féu en complicitat amb la burgesia catalana perquè el proletariat català, encapçalat per la C.N.T. no convertís Catalunya en el punt de sortida de la revolució social ibèrica.

Ens trobem, doncs, davant d'un procés similar. L'abril del 1931 s'obria el procés dels Borbons culpables de repressions ferotges contra la classe obrera com ho fou, a Catalunya, l'etapa sagnant de Martínez Anido-Arlegui-Patronal

catalana, ajuntades a l'escorxadador marroquí actuant.

No s'atacaren llavors els interessos anexas a la situació borbònica, o sigui el capitalisme indígena, que donà per resultat la contra-revolució republicana amb l'apèndix social-demòcrata que ens conduí, tot plegat, a l'esclat feixista del 18 de juliol 1936.

Veiem, doncs, que en juny d'enguany es tractà de realitzar un nou escamoteig de la voluntat popular, o sigui que el procés del feixisme obert des de l'instant precis en què desaparegué el botxi encuat al Pardo s'intentà cloure'l amb una moixiganga electoral tot i éssent l'hora d'exigir comptes pels crims comesos pel franquisme des de l'any 1936. Tot es posà en pràctica per tal d'apagar la illu-sió de justícia que havia inflammat els cors de la ciutadania, il·lusió consistent a dir que, desapareixent el tirà cauria en runes tot el sistema. I heus ací que la maniobra s'ha consumat. Personatges que durant 38 anys han mantingut lligat pel coll el poble, avui gaudeixen de la direcció del Poder. Tot això ha estat possible gràcies a la complicitat de socialistes i comunistes que ara es preparen a participar en un govern d'«unió nacional» amb reaccionaris, copiant el compromís històric italià.

Però existia la incògnita de Catalunya per si el poble treballador d'allí resolués integrar-se a la C.N.T. Era, doncs, urgent neutralitzar els anarquistes catalans, que és aquest el propòsit que anima al Govern central a idear un Alt Comisariat espanyol a Catalunya com si es tractés del Marroc. I han trobat un català que ha acceptat el càrrec.

La situació difícil en què es troba la Monarquia imposada pel capitalisme internacional, ha obligat els antics feixistes espanyols a neutralitzar Catalunya de la fàisó que nosaltres interpretem, acceptat que el país basc resulta incontrolable malgrat la conducta del Partit Nacionalista, exponent de la burgesia basca, més la conducta similar dels social-stalinistes també nòrdics. I si a tot el que hem dit hi afegim la forta crisi econòmica del país, queda explicat l'avortament d'una Generalitat no proclamada com l'abril del 1931 en el Pati dels Tarongers, sinó que l'ha dictat des de Madrid un nét de l'ex rei Alfons XIII foragitat el 31 de la terra ibèrica.

Acabem recordant a tots els qui durant l'etapa republicana no es cansaren de dir i repetir que a la C.N.T. solament hi havia «murcianos», que en aquesta hora poc lluída per Catalunya, els llibertaris aixequem bandera de llibertat íntegra de la terra catalana i de tots els pobles d'Ibèria.

JAUME BALIUS

Le Directeur de la Publication :
Maurici CUATRECASAS

Imprimerie des Gondoles
4 et 6, rue Chevreul, 94-Choisy-le-Roi.

LA DEGRADACIÓ ECOLÒGICA: UN NOU MODE D'OPRESSIÓ CAPITALISTA

(I II)

Amenaçades per un pla d'urbanització, també a Eivissa, es troben «Ses Salines», on el poble sencer està reivindicant, amb la seva presència constant, un parc natural en lloc dels monstres de ciment que hi volen construir i sembla ésser que sense cap tipus d'autorització legal per part de l'empresa constructora (no hi ha cap pla d'ordenació aprovat). Els veïns no estan disposats a deixar perdre un paisatge tan ric i pintoresc com «Ses Salines», amb fauna interessant i una vegetació única en tota l'illa i per a conservar-ho han decidit lluitar.

L'isolament que pateix Eivissa, la distància que la separa del Principat i de la Península en general, fan que la seva lluita sigui més difícil i més dificultós aconseguir la solidaritat que els eivissencs reclamen a tots els pobles de l'Estat sensibles a la degradació paisatgística i humana del nostre entorn.

Així doncs, aquest estiu ha escalfat els ànims de tota una població tipa d'aquantes ofenses i atropellaments de tot gènere contra el seu habitat i les seves persones. Tots ja de suportar les amenaces constants durant més d'un any, el veïnat de l'Empordà s'ha proposat salvar definitivament els Aiguamolls amb el suport de les diverses entitats consagrades a la protecció ecològica (com el «Col·lectiu d'Acció Ecològica Empordanesa», la «Comissió de Defensa de l'Arquitectura Popular» i l'«Associació de Veïns», etc.). Els aiguamolls empordanesos tenen una gran importància cultural, paisatgística i econòmica, però menyspreant aquests valors naturals han començat a fer llur aparició les primeres

obres de la urbanització «Port-Llevant» que han provocat una radicalització de les postures de la gent de la comarca a favor del «parc natural», tot ocupant quasi permanentment la zona a fi de recuperarla per al poble, l'únic veritable posseïdor, paral·lelament es duu la lluita contra altres agressions d'aquest tipus en aquells indrets («Fluvià-Marina»).

Esverador és el futur de l'agricultura i els mitjans de vida de tota aquesta gent en situació tan dramàtica. Cal donar ressò al crit del poble empordanès i el de tans altres igualment en perill, és per això que afegim la nostra veu a la de la C.N.T. empordanesa, que tan activament ha participat en la lluita en convocar tots «Els treballadors interessats a canviar la vida i transformar la societat, per una vida lliure i sense barbarie capitalista, per un món harmònic entre el gènere humà i la Natura, a emprendre accions de defensa de l'ecologia social. Amb el combat ecològic cap al comunisme llibertari».

La salvació del medi ambient depèn del nostre esforç, del de tots.

En un altre ordre de coses, hem de rebre amb simpatia l'aparició, també durant el curs, de dues revistes disposades a combatre la degradació de l'àmbit ecològic. L'anhel és lloable, perquè si aspirem a una societat llibertària i amb total capacitat d'autodeterminació, no podem deixar de banda la defensa dels sistemes biològics i geològics a fi de poder garantir l'equilibri necessari per a la nostra societat present i futura.

GERARD JACAS

Barcelona, setembre 1977.

Peix mort que encara belluga LA LLIBERTAT

Un feixista igualadí s'ocupa el mes de maig d'enguany de la meva persona. I a fe que no em cantà «Les Flors de Maig», que amb el seu alè marcirien. Mutilà un escrit meu de durant la guerra i l'oferí a la voracitat de les mosques sagrades, afegint-hi fàstics celestials d'aquesta guisa: «Tot aquest reguitzell de tòpics anticlericals, de sarcasmes diabòlics i d'infàmies; tota aquesta vomitada malolent de delectacions morboses, d'incongruències i d'idees mal digerides...»

Bé. Han passat anys i panys i l'individu (sempre anònim) ens sembla una «tinturera» fa anys difunta que encara cruix la seva voraç dentadura. Jo n'hi he dit, de coses, a aquest vestigi de la Mar Morta. Però ara li cantaré bressolades feixistes perquè s'adormi com un angelet de pedra.

Diu el «Diario de Igualada» del 17 de febrer 1939: «Han fugit per la frontera francesa els subjectes Pau Balcells, Joan Ferrer i Joan Carreras, company de Palmira Rubio, la Passionària igualadina.» Es tracta, respectivament, d'un ex carlí esdevingut comunista, d'un dimoni forcallat, d'un fuster cenetista, i d'una companya amb més verb que Sta. Teresa de Jesús. El periodista sembla que es dolgui que aquests quatre no haguessin anat a parar al Camp de la Bota.

El mateix «Diario de Igualada» escriu el dia 3 de març del 1939 aquesta bafarada triomfalista: «El Ayuntamiento, con el beneplácito del Sr. Comandante militar de esta plaza, entregó el edificio del «Ateneo» junto con todas sus dependencias y anexos, a una Comisión encargada de la puesta en marcha de las actividades de la nueva entidad, que se llamará Centro Nacional. Dicha Comisión está integrada por los señores siguientes: presidente, Ramón Solsona; secretario, Pedro Bordas; vocales: Francisco Llanzana, Luis Lladó, Antonio Jorba, Juan Hom y Amadeo Morros. Condición precisa para inscribirse socios del Centro: pertenecer a FET y de las JONS.»

Es tracta de tres carlins, tres catòlics i un lerrouxista, i com es veu, responsables senyers de l'assassinat de l'Ateneu Igualadí de la Classe Obrera, l'entitat cultural més reeixida d'Espanya.

En la seva cursa de delacions, en el mateix «Diario» (15-2-1939) pot llegir-s'hi: «Un destacadísimo directivo del ex Ateneo Igualadino, al día siguiente de la entrada triunfal del Ejército libertador, se apresuró a comprar una reproducción fotográfica del Santo Cristo para colocarla en un lugar muy visible de su domicilio. Siempre hemos detestado el fariseísmo, y ahora, después de la lección terrible de la guerra, todavía más. La devoción al Santo Cristo se compagina muy mal con las conferencias soviéticas de Miravittles y Pablo Balcells, señor directivo del ex Ateneo Igualadino.» Aquest índex feixista assenyala un home de bondat extrema que va cometre el «crim» d'ésser president d'una gran entitat cultural orgull

de la ciutat d'Igualada. Aquesta persona morí de pànic i es deia Emili Sabaté.

En el mateix 15 de febrer del 39 aquest «Diario» innova que Ramon Noguera el dia abans fou expulsat del cafè de la FET (Ateneu), per ésser, «dicho sujeto, de equívoca verbosidad y dudosa conducta durante la época del terror republicano-anarquista...» Ramon Noguera no era sinó un comprador de sola que votava republicà i acostumava prendre cafè a l'Ateneu, ço que ja és delictu! Al veterinari Franquesa també li van etzivar un miquel quan es presentà al seu Ateneu a prendre-hi una beguda, com era el seu costum, (Del D. de I., 15-2-1939).

Saborós ho és el «Paradigma de Cultura» escrit pel falangista Antonio Jorba Soler, qui, després d'emetre un criteri regimentalista assegura: «Es por todo esto que hemos alabado la labor paciente que ha realizado el bibliotecario del Centro Nacional (ex Ateneo), y para nuestro gusto se tendría que forzar todavía la mano en determinadas secciones. Los amigos del libro no tienen ahora por qué temer de miasmas ni hedores pegadizos. Junto a la mesa oblonga y sumergidos en los raudales de luz retonzona y discreta despedidos por una artística araña neoromántica, podrán solazarse con lecturas favoritas y con la compañía activa del amigo bibliotecario, ese incomparable catador del buen libro, con migajas de filósofo, y, sobre todo, dotado de aquel sentido práctico que movió a nuestros Reyes Católicos, para el logro de la unidad imperial de España, a valerse de las piras de la siempre bendita cuanto más calumniada Santa Inquisición para purificar el ambiente nacional de exotismos disgregadores que tanta sangre y tantas lágrimas provocaron en Europa en los siglos XVI y XVIII. En la España redimida la consigna de todo bibliotecario no debiera ser otra que la de cargarse, para echarlos al fuego, con los siete pecados capitales metidos en el cuerpo de tanto libraco como corre por ahí.» (Boletín del Centro Nacional, nº 4, febrer 1941.)

La nosa que fa ara el retret d'aquestes «heroicidades» escrites per un enyoradís del Sant Ofici en el desmenjador de casa seva!

ZIGLA

LLEGIT un llibre d'Eduardo de Guzmán explicant el calvari dels presoners republicans un cop perduda la guerra del 36 al 39. Amb mà mestre aquest Eduard descriu l'afrosa situació dels agafats, tractats sense cap mica de consideració humana per la bestialitat «triumfalista». Ofenses, fam, brutícia, torments inquisitorials, afusellaments cada dia per un tres i no res. Fan angúnia aquestes descripcions, tan ben fetes, per un home que passà per l'espès sedàs de la derrota. «Nosotros, los asesinos», és un document colpidor, inoblidable, que ens proporciona de Guzmán.

Per a nosaltres, poetes del futur, bohemis d'Acràcia, perseguits, somrients, altius, hi ha moments de suprem delit, de goig sobrehumà, que la gent vulgar no coneix, la gent adaptable, cretina, ignorant.

Són aquells moments que, després d'un lapse de temps dolorós, inacabable, d'un reixes endins, reguanyem la llibertat que per nosaltres és el tot que, no obstant, som impotents per a aguantar-la enfront la força bruta dels qui governen. Prou protestem amb desesper i sofrim malsons horribles en veure'ns tiranitzats, sense tenir present que els nostres clams de vençuts constitueixen un triomf per als nostres enemics.

A la vida s'ha d'obrar amb energia, tanta, que fins en els moments més perillosos resulti evident la nostra potència.

Estimem la llibertat com una dama dels somnis i la conquesta de la qual està plena de sacrificis. Pensem que les dificultats engendren el plaer més intens. Si pretenem viure com a homes hem de lluitar sense repòs per a ésser lliures, amb voler, il·lusió i fermesa, fins que el símbol d'avui sigui la realitat de demà.

Que s'esberli el nostre cervell, que el nostre cos caigui retut a terra ans que una desviació ens claudiqui. Hem de proclamar que hem nascut per a ésser lliures i que per damunt de tot hem de ser-ho, per sobre de qualsevol obstacle, fidels a la idea, amb la convicció que la llibertat no existirà mentre no desapareguin les causes de l'odi, i que, per tant, és incompatible amb el món actual.

Contra els criteris pessimistes hem de remuntar la nostra confiança, tornant-nos cada dia més alegres, més rebels, més homes, més amants de la llibertat, més enemics dels qui volen mantenir les traves estúpides contra l'expansió vital.

Que la dona i la llibertat siguin els nostres grans amors i ens acompanyin idealment pels camps eixuts, pels caserius misteriosos, i per les ciutats rutinàries, tractant de fer entrar als cervells de tothom el convenciment, la necessitat d'una prompta revenja alliberadora per els pares, els caiguts, els qui sofreixen... fins que arribi el dia que serem capaços de fer malbé la forja del dolor humà, d'on surten els vicis, la misèria, la ignorància, el crim.

Cal que tot quedi planer perquè ens toqui el sol a punta d'alba creixent per damunt de les muntanyes.

Llavors la llibertat, amarada d'amor radiós, tindrà al seu redós una multitud d'éssers que avui treballen en la fosca de la tirania i que demà lluitaran a pit nu, el cap alt i els braços enlaire, aguantant l'eina de destruir la societat que ens oprimeix.

A. GARCIA BIRLAN, 1916.

TABAL I BARREJA

DE TOTS els escrits inserits a TERRA LLIURE són responsables llurs autors.

C.N.T. de Drancy (França) ha fet donació de 200 exemplars del fullet «Las Colectividades» a la Federació Local C.N.T. d'Igualada.

IGUALMENT han estat trameses a la mateixa F. L. igualadina, 2.000 fulles explicatives del que és l'anarcc-sindicalisme.

EL COMPANYY Jaume Mas, resident al 22, rue d'Alfred de Musset, 66300 Bages, disminuït de la vista, demana companyia d'una dona d'edat respectiva. Vida en comú en condicions igualitàries.

VAL MES tenir esperança que del coll trencar-se l'ansa.

TERTULIA DELS DISSABTES. Regional Catalana, Agrupació de Paris. Cada dissabte a les 5 de la tarda, tertúlia de companys sempre animada, fraternal, i realitzadora. Quan s'escau, serveix de reunió. Un cop cada més, un tema extraordinari: l'expedició de TERRA LLIURE. Aquesta coincidència d'amics no és d'ara: ve de temps. Feu-hi cap un dia, i sereu de la colla.

ANTINATURA. Els Aiguamolls empor-danesos els promotors d'immobles els fan malbé malgrat la campanya ecològica duta a terme per la C.N.T. i el veïnat d'aquells contorns. A Port Llevant i a la desembocadura del Fluvià, a Sant Pere Pescador, ja hi edifiquen. La naturalesa del país en sofrirà i les aus del Delta de l'Ebre que de pas per a la Camarga paraven als Aiguamolls, veuran, en endavant, com el dret de natura els és negat a casa nostra. Una vegada més, el negoci és el negoci. La raó d'Octavi Mirbeau és permanent.

SEMBLA que el comitè de la Regional Catalana C.N.T. exterior residirà a Tolosa de Llenguadoc. En una altra ocasió informarem més concretament.

EL 23 D'OCTUBRE el president Tarra-dellas arribà oficialment a Barcelona per possessionar-se del que la monarquia ha concedit de Generalitat. Gent a rebre'l, però molta menys que la que hi hagué a la diada de l'onze de setembre.

SEMBLA que els Jocs Florals de la Llengua Catalana suara celebrats a Munich (Austria) seran els darrers de l'Exili... si la democràcia espanyola no s'es-crostona.

PLE DE LA REGIONAL CATALANA. Realitzat a Barcelona, que ha tingut un mes de duració. Concreció d'aquest ple: Ratificació dels acords de Maig. Organitzar les Federacions d'Indústria quan es consideri oportú. Ratificació dels acords del Congrés de Saragossa, 1936. Reivindicar el patrimoni confederal; el de la CNS que sigui dedicat al poble per assumptes culturals, etc. Refús de les eleccions sindicals i que el nou comitè d'empresa substitueixi els jurats d'empresa. Reorganització administrativa, cohesió d'organismes. Que «Soli» sigui

de l'Organització i no d'un nomenat Callectiu. S'innovà una secretaria de Comarques. Interès a cobrir deutes de propaganda. Es veu amb bons ulls l'Organització confederal de l'Exili. La F. L. de Vilafranca es pronuncia contra el protagonisme individual. Per a residència del Comitè Nacional és proposat Madrid. Es blasma el vici introduït per una minoria a les manifestacions cenetistes. L'informe del Comitè Regional que consta de 80 pàgines, provoca discussions laborioses i un xic complicades. El Comitè nou consta de deu membres i el nombre de cotitzants a Catalunya és de 50.000, amb continuada tendència a créixer. El Sindicat comarcal que ens informa té uns 500 afiliats, amb un guany de 50 afiliats cada mesada.

SINDICATS I ATENEUS cenetistes de Catalunya i Espanya poden rebre TERRA LLIURE gratuïtament amb tal que ho demaneu.

COL.LABORADORS: Escriviu curt, s. u. p.

VAGA dels gasoliners: Guanyada. De 480 pessetes a 800 i 45.000 d'indemnització. A Barcelona, CC. OO. pregonaren l'esquirolatge.

Com està la bossa

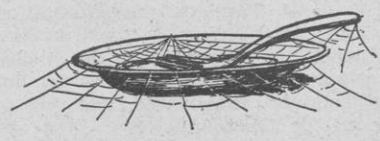
Escriu del nº 42: 592, 79 F.

Villegas, Paris, 10; Pedraforca, id, 10; Montaner, id, 10; J. Folch, Montignac, 10; Pepita i Enric Marin, Bézens, 20; Pere Bertran, Anglet, 40; Ferrer, Paris, 10; Marcel, id, 10; Roldan, Drancy, 10; Armengou, Paris, 50; B. Peralta, id, 10; Criach M., Champigny, 20; Brugués J., Mane, 20; P. Mateu, Cordes, 20; Conesa A. Albi, 20; Bagés, Stains, 20; Porté R., Nevers, 20; V. López, Brive, 30; Canillas F., Lamotte Beuvron, 100; Pérez J., Tourinyà, 30; Morata G., Valreas, 30; Llovet C., Courcelles, 20; Pascualena, Mairignane, 50 francs.

Total	1 162 79
Despeses:	
Impressió del nº 42	776 16
Expedició	189 00
	965 16
Escriu	197 16

Compte, companys: manca a pagar aquest número.

El Bosser.

L'ocell engabiat

Canta el trist ocell dintre la gàbia, canta el seu enyor de llarga volada, l'enyor de jugar com abans jugava, l'enyor de fer el niu a la muntanya.

Enyora la llum de trencament d'alba que incerta claror des del cel escampa; enyora el polsim de fresca rosada, que les flors cobreix amb ses perles d'aigua.

Es troba captiu dintre de la gàbia, on no arriba el sol i on fins l'aire manca.

Li posen menjar que quasi no tasta: tan sols el precís per fer una cantada, tot donant l'adéu al mont i a la plana, on no tornarà si no romp la tanca.

Mes ai!, que els barrots de la fràgil gàbia per ell són parets de forta muralla, i no hi podran mai ni el bec ni la grapa...

.....
L'encant ha perdut de vida passada; l'ofega l'enyor... i, tot sofrint, canta...!

JOSEP CALLAU NOGUES
Nat a Tivissa (Tarragona) l'any 1901,
mort a l'any 1976.

HUMOR OBJECTIU

Senyor rector, em plauria que es digués alguna missa a la memòria de la meva muller, però de franc.

— Imposible, fill meu. La parròquia ja té moltes càrregues. Però qui sap si algú de la vostra família podria ajudar-vos.

— Sí, tinc una germana que podria ajudar-me... però ha anat per mal camí.

— Com, per mal camí?

— Oh, senyor rector, es va fer monja.

— Però, fill meu, com podeu dir una cosa semblant? Esser religiosa és un do del cel. La vostra germana ara és esposa de Jesucrist!

— Així ja va bé! Podeu dir la missa i envieu la factura al meu cunyat.

(Tret del Bloc Maragall)

terra lliure

Non destiné
à la vente.

Butlletí interior de la Regional
Catalana C. N. T. (3ª època)

Nº 44
Paris, XI i XII 1977

Parlem de nosaltres

Volem dir de TERRA LLIURE, butlletí modest, que per dots de seriositat i persistència, ha assolit importància. Des del 1950 que es publica per astorament dels qui, de prop o de lluny, no ens comprenen o no ens estimen gaire. Cert que el nostre paper ha sofert eclipsis, però com el sol, ha recobrat faç riallera. La constància — que alguns interpreten tossuderia —, compta, i així algun intel·ligent vinagrós al qui el català fa nosa, ha pogut dir, no fa gaire, que, per a desaparèixer, el nostre Butlletí és «co-reoso». Tenim, doncs, corretja de vida. Gràcies.

Gràcies a «nosaltres sols» volem dir comprensius fins a la mèdula, de l'«ajudat i seràs ajudat». Nosaltres sols, que ben mirat passem de la seixantena d'individus, i així se'ns veu en la subscripció, i en els textos de la primera a la quarta plana. Sempre mà a la butxaca i a la ploma, o de grapes a la màquina, per interès d'aguantar el que és nostre i que oferim a tot déu. Sempre disposats a aguantar el full llibertari, mensualment, o el que les disponibilitats permetin. Tot menys feblir, aclucar els ulls, desaparèixer. L'acratisme és idea viva, esperançadora, i en qualsevol idioma té explicació clara i precisa, i en català també com tota parla que s'estimi. Cal haver nascut de mare catalana per a comprendre el nostre dret indiscutible.

Militants de sempre, mai no hem obstaculitzat la propaganda llibertària feta en castellà o en l'idioma que s'escaigui. Tot paper escrit gaudeix de la nostra simpatia amb tal que escampi aurora d'ideal. L'idioma és mitjà d'expressió, no la idea mateixa. El desitg d'una societat ben entesa, d'un conviure humà intel·ligent i feliç, és servit per la Paraula, i en aquesta el català hi és. Els qui pretenguin l'exclusiva de llur idioma en la relació humana, podran arribar a bons patriotes, a excel·lents nacionalistes, però mai a internacionalistes, a humanistes sense fronteres.

Parlem així perquè n'hem vist de fresques. Parlem així, perquè, servint-nos del llenguatge català, hem sembrat més anarquia que els individus de mentalitat estreta que pensen conrear el camp cenetista sembrant-hi (tal volta sense voler) fanal nacionalista. A Tolosa de Lenguadoc, TERRA LLIURE, en dos versions: ideològica i folklòrico-solidària, motivà trifulgues sostingudes per «idea-

listes» rabiosos actualment passats per aigua.

Sempre en allò nostre, trobem gust a afirmar-nos enemics de les imposicions ofensives, i si el castellà ha estat deshonrat pel general Franco, veiem bé la reivindicació d'aital idioma feta per la intel·ligència antifranquista. Però també ha donat plaer combatre l'ignominiós règim franquista usant la forma d'expressió catalana que la misèria moral regimentalista bandeja de les relacions públiques a Catalunya mateix. Conscients de la racional i fructuosa aplicació de la llengua pròpia, nosaltres sempre l'hem usada, sense desmerit — ans el contrari —, de la C.N.T. i les seves idees.

Vegeu doncs si la nostra «tossuderia» a sostenir i millorar la publicació de TERRA LLIURE està fonamentada. La facilitat d'expressió consta en l'ordre natural de la vida, i la defensa d'un dret com aquest se'ns antulla indiscutible malgrat oposicions oneroses. Comprenem, doncs, la nostra posició de llibertaris intervenint en la baralla social amb la parla que ens és pròpia, ço que fa que en el manteniment d'aquest butlletí hi posem tota l'ànima, i qui diu ànima vol dir saber i quarts; i ganes d'eixamplar el nostre radi d'acció, de fer més gran el periòdic i més ample el seu àmbit de col·locació. S'ha vist que d'aquest full — per ara mensual — no fem pagar ni cinc cèntims, que l'introduïm per forats i esclètxes amb tal se'ns indiqui l'existència. Sabem que seixanta voluntats davant d'un món milionari en existències humanes no representen un cos gran; és per això que tractem d'eixemplar la colla. No n'hi ha prou que aquest o aquell

company arribin a donar quantitats importants per al sosteniment del periòdic. Cal que entre tots trobem noves voluntats que augmentin considerablement el volum d'aguantadors de l'obra comuna. Conseguint-ho, haurem més donants, més afectes, més escriptors. En clar, cerquem nous sostenidors, i noves plumes llibertàries que s'expressin en català, car, si abans era necessària la rèplica catalana al franquisme, ara ho és també mantenir la nota cenetista (hem dit el mot) en el concert literari català, suara poderós per l'esclat que ha obtingut la llengua de Verdaguer i Maragall degut al trencament del mur opressor que li havia imposat el dictador Franco.

Adés, la nostra Confederació ja va patir privació voluntària de publicacions catalanes a Catalunya. Tret del diari «Catalunya» aparegut a Barcelona durant la guerra, no coneixem d'altre portaveu català depenent de l'organització cenetista. Totes les que podríem citar (deu o dotze) obeeixen a iniciatives de grups o entitats particulars nostres.

Ara mateix, la C.N.T. no disposa de cap publicació catalana. Un assaig barceloní també titulat «Catalunya», ha desaparegut sense pena ni glòria. Entusiasmat per la iniciativa, nosaltres, des de la Regional Catalana exiliada, proposarem a la redacció de «Catalunya» la fusió d'esforços amb TERRA LLIURE. L'entrevista va ser afectiva, però no efectiva. Tal vegada, pel contingut eixelebrat del darrer número de «Catalunya», una diferència de posició quedés establerta. Llàstima. Però el fet és que, no sortint «Catalunya», al moviment llibertari no li resta altra publicació que el butlletí que des de l'exterior ibèric mantenim els seixanta tossuts en nom dels qui hom s'explica... per acabar amb un encàrrec: el de la constitució de grups «Terra Lliure» arreu de Catalunya, França i altres llocs on TERRA LLIURE arribi. Grups que, en la mesura del possible, ens ajudarien a la difusió, al sosteniment i l'engrandiment del periòdic.

No demanem que es facin impossibles, si no el possible.

De no ésser així, anirem tirant com hem fet fins ara.

Cordialment saluden a tots:

La Redacció i Administració de
TERRA LLIURE

4.º P. 10112

Aclariments sobre l'anarquisme ⁽¹⁾ per GERARD JACAS

Cap doctrina social no ha estat tan calumniada, odiada, infravaluada i menyspreada com ho fou l'anarquisme. A l'entorn de cap organització política hom no ha format mai una conjura de silenci tan gran com entorn del moviment llibertari. Sembla ésser, doncs, que damunt l'espatlla d'aquesta ideologia hom ha descarregat, des de sempre, totes les garrotades de la història.

No ens cal fer una repassada d'aquestes desraons, enguany irreparables (els anomenats «Màrtirs de Chicago», Sacco i Vanzetti, Francesc Ferrer i Guàrdia, Salvador Puig Antic, etc.), però potser si esmentar els errors que avui encara es cometen en fer referència a aquest corrent del socialisme llibertari.

Dues són les opinions més esteses: la dels qui, duts per un afany indulgent i paternal, prenen els anarquistes per uns somniadors de futurs, per esperits poètics que fantasiegen una delitosa però impossible societat ideal i la dels qui, emprant bé la malvolença o la ignorància, els culpen de «petarders», «trencavidres» i de «forjadors del caos», tot fent coincidir la paraula «anarquia» amb els significats «desordre», «confusió», «enrenou», etc. Adhuc el Diccionari General de Pompeu Fabra recull l'accepció «desordre per absència o feblesa de l'autoritat pública», i sense que hi faci constar l'autèntica definició del vocable: *ideal d'una societat funcionant sense govern*.

En aquests darrers dies de valuoses mobilitzacions populars a favor de la indispensable autonomia catalana, s'han produït diversos incidents a la Rambla que des dels mitjans oficials hom no ha dubtat a atribuir-los als joves llibertaris, arguint fàcils raons, a fi d'acomplir amb èxit la campanya de desprestigi iniciada aquests darrers temps contra aquest moviment. (Recordeu les detencions en massa del 30 de gener, els comunicats apareguts a la premsa i la informació sobre possibles contactes amb «anarquistes - terroristes-internacionals» del tipus «Baader-Meinhof», quan aquesta organització no ha estat mai anarquista, els seus mètodes discrepan totalment dels emprats pel moviment llibertari i, per tant, qualsevol relació o contacte resulta improbable; però amb el descrèdit que actualment, el grup alemany, arrossega per tota Europa, esmentar tèrboles relacions amb els anarquistes d'ací resulta del tot eficaç per a dur a terme la campanya de desfavor).

L'Anarquisme no s'ha de veure barrejat amb assumptes obscurs ni provocacions alienes als seus procediments. Es tracta d'una filosofia, d'una concepció integral del món que parteix de la creença que quasi bé tots els mals que afligeixen els homes són producte d'una defectuosa organització social i que els homes mateixos, volent i sabent, poden arranjar-la. La societat actual és el resultat de seculars lluites de tota mena,

invasions, guerres, rebel·lions, represions de l'home contra l'home, temptant d'unir-se uns per l'ofensa i els altres per la defensa, mentre es manté l'enguniós ordre de coses. Es justament amb aquesta situació que els anarquistes volen acabar, però no mitjançant una avantguarda armada o esvalotadora — contraproductiu, ineficaç sense cap sentit — sinó gràcies a la divulgació de les idees i amb realitzacions constructives pràctiques al servei de tothom, sense excepció; aspiren que *tots els homes*, agermanats per una solidaritat conscient i volguda, cooperin per a aconseguir el benestar moral i material de la col·lectivitat sencera. És la convivència igualitària i harmònica el que, al capdavall, hom demana.

Per aquestes raons esmentades, cal sortir al pas de tota provocació drecada a escampar la confusió per arreu per tal d'endarrerir les conquestes populars. D'aquestes provocacions se n'aprofiten o en són els responsables els qui, d'una manera intencionada, carreguen tots els plats trencats a l'anarquisme o els qui apropiant-se furtivament de les paraules — però no de les idees — es lliuren a la disbauxa i l'esvalot.

Hem de reconèixer que en altres èpoques, forçats per les circumstàncies dramàtiques d'aleshores, varen escollir, en un intent desesperat i quasi místic, el camí de la violència que, al capdavall, no resolgué res i es convertí en un culte estrany i perillós. Però fins i tot en aquells moments d'efervescència, no faltaren les veus llibertàries que condemnaren els procediments en benefici de l'anarquisme. Podriem subscriure avui les paraules formulades l'any 1904, per Ricard Mella, aquell influent pensador de l'anarquisme gallec, «l'explicació de certs esdeveniments no suposa de cap manera llur justificació, menys encara que hom els empri com a procediment únic o simultani amb els de qualsevol altre tipus. Cal que no siguem nosaltres auxiliars del corrent d'opinió que té per sinònims dinamiter i anarquista».

Tot aquest tipus d'acció violenta, coneguda com a «propaganda pel fet», perjudicà més que no afavorí el moviment anarquista en general, malgrat que no l'assumí mai col·lectivament. «La propaganda pel fet» era producte d'un cert nombre d'individus que, desvinculats la major part de les vegades del moviment, carregaven ells sols amb la responsabilitat de llurs actes.

Avui aquest tipus de «propaganda» ha passat a la història, no cal aprofitar aquells fets per a inculpar l'anarquisme de les violències presents. Si hom vol trobar els veres responsables de la provocació repetida no crec que es trobin entre els militants llibertaris, ans al contrari, caldrà cercar pel cantó oposat, allí on s'amaguen potser vells o nous interessos de formes dictatorials. El que millor podem fer tots plegats és exigir

l'aclariment, que com a ciutadans ens correspon, de la veritable identitat dels instigadors dels fets violents que esdevenen reiterats, i deixem als anarquistes el dret a dissentir, amb l'ús de la raó i no el de la força, dels esquemes actuals d'organització social.

(1) Seguint una consigna antilibertària, aquest treball no fou admès al diari «Avui».

TOT I RES

L'anarquia t'angunieja perquè la desconeixes.

I no obstant:

Res tan anarquista com la bellesa de la vida;

i la moral sense sanció ni obligació; i el liri verge de la vall.

Res tan antianarquista com trenta milions de persones amb les cames encordillades per lleis i prejudicis.

Si l'anarquia et fa por, amaga't sota les faldilles de la Societat pudent.

Es immoral tenir casa per 100 i deixar-ne 99 fora teulada.

La misèria és la flor maleïda del món actual.

No al comunisme de comuna excrementada.

Punxar al porc ric que s'ajegi sobre el ventre de la noia pobre.

Res més anarquista que la justícia de cor.

Res més afrós que la justícia escanyadora.

Res més goiós que l'amor lliure amb florida.

Cap ric no menja or ni cap pobre xavalla.

La Llibertat, l'Estat l'ennuega.

L'estat sense lleis, millor que l'Estat gendàrmic.

Oposem el prat rosellat al casalot amb reixes i cadenes.

L'Home és animal simpàtic exercint el somris i la intel·ligència.

La política és l'art de perdre un segle per a guanyar dos dies.

Els bancs serveixen per a seure i els Banks per a insossegarr-nos.

Senyor Jesucrist: El tresor és l'amor, no la mort.

Els oficients del gori-gori no el canten per a ells, sino per als altres.

Interessa el Cel a flor de terra, no el de sota terra.

Les verges de fusta no fructifiquen, ni les humanes que es deixen corsecar.

L'anarquia és la felicitat de tothom, quan tothom vol ésser feliç.

L'art venut és mercaderia de drapaire.

L'art viu només el copsen i en gaudeixen els ocells.

L'art humà no agrada als bèsties.

L'anarquia és l'art del futur... si la persona no preté restar fotuda.

JOAN DEL PI

TABAL I BARREJA

PER CURTESA de cèntims aquest número de «T. LL.» correspon a dos mesos: novembre i desembre. Els qui ajuden que no exagerin els donatius. L'esforç complementari correspon a noves voluntats que entre tots hem de trobar. Ara més que mai, TERRA LLIURE.

EL COMPANYY Mateu Baruta ens escriu unes consideracions molt atinades sobre actituds confederals davant el reformisme i front a l'esclat nacionalista català que podria derivar, si el seny manqués, en l'escamotisme sometenisme d'altres dies. Baruta és el célebre secretari general de Solidaritat Internacional Antifeixista (SIA) que tan bons resultats donà durant la darrera guerra civil d'Espanya.

L'AMIC Wilebaldo Solano, capdavanter del POUM a França, ha sofert un drama punyent en el sí de sa família. A ell i a sa companya el nostre més sentit condol.

REPETIM: Dels articles inserits a TERRE LLIURE en són responsables llurs autors.

SABEM que hi ha Ateneu Llibertari a Les Corts de Barcelona i ens interessa la seva adreça amb fins de relació. Amb els Ateneus Llibertaris de St-Andreu, Poble Sec, Sans i Sindicats cenetistes de Barcelona, aquesta relació ja està establerta.

TERRA LLIURE necessita corresponsals a totes les localitats catalanes on l'esperit llibertari, en poc o molt, es manifesti.

HEM VIST darrerament «Andalucía Libertaria», «Fragua Social» de València i «CNT» de Madrid.

SABEM, indirectament, que a París funciona un casal de la cultura catalana. Millor. El pitjor és que als efectes de relació TERRA LLIURE no hi ha estat considerada.

DEGUT a la demanadissa rebuda de diversos indrets de Catalunya, la tirada d'aquest Butlletí augmenta regularment de cent exemplars cada número. I encara que això amarga un xic més la nostra economia, nosaltres cofois.

EL CONFLICTE de les gasolineres de Barcelona i extensions ha acabat amb una victòria no total, però sí substancial. Com havíem dit, el sou dels empleats era de 480 pessetes diàries i amb el conveni final aquell jornal ha pujat a 881 pessetes, més una addició de 100,00 pessetes per obrer. La vaga va ser forta i la bona solució s'ha obtingut — al cap de vuit dies — gràcies a l'energia del personal de la C.N.T.

LA C.N.T. d'Igualada ens innova que per fi de gestió ha renovat la Junta. Aquesta, molt ben estructurada i amb companys adients als càrrecs (Secretari, Tresorer, Depositari, Premsa i Propa-

ganda, Comarca, Jurídica, etc.). La major part de la gent que actua és jove i amb preparació en diverses disciplines de treball i professoral.

«LA CNT I LA GENERALITAT» és un quadern «de documentació» presentat de faiso parcialista per l'historiador Josep Termes. Que la Història dispensi.

ELS COMPANYS de Torelló fan el possible per a recuperar la seu social que al 1939 els va prendre la Fetijons.

RECOMANEM el suport a «Tierra y Libertad» de Barcelona.

AL «COMBATE SINDICALISTA» de París hi venen torrons de Xixona per a augmentar la subscripció pro-vells de la C.N.T.

FEM CONSTAR la recepció a «T. LL.» d'«Hispania», òrgan de la FEDIP (deportats espanyols als camps de la mort hitlerians).

A PARIS ha actuat el cantaire Lluís Llach amb llurs acompanyants. Altura interpretativa i tendència al bon futur de l'Home. Al nostre entendre, la cançó més feliç en paraula i música, «Vinya vora mar», de Josep M. de Segarra.

A LA FEDERACIO LOCAL C.N.T. d'Igualada funciona, amb encert, una secretaria de preparació militant i de cultura llibertària.

A ARTES (Bergadà) actua un Sindicat C.N.T. compost per joves il·lustrats i molt combatius. La seva dèria és combatre el capitalisme, la ronya clerical, i els sindicalismes burgesistes.

ELS COMPANYS del Baix Ebre han organitzat confederalment les localitats de Tortosa, St. Jaume, La Cava, Godall, La Galera i Sta. Bàrbara. En aquest darrer poble ja hi ha hagut miting i el 27 de desembre n'hi haurà a Amposta. La CNT no ha desaparegut del cor de la gent treballadora.

TABALER

AMO DOMECCQ

Hem vist a la televisió francesa el reialme de Domecq, el de les hisendes de Xereç. Ell ha parlat en Amo absolut d'homes i coses. S'ha alabat d'haver estat puntal major del règim de Franco i dit que el món és dels forts i que els febles reventin. Hitler encara, i — Domecq — catòlic com una mala cosa. El seu cap d'escopeters té jurat davant l'Evangeli defensar a mort els interessos de l'Amo, i una església veïna ha estat aixecada mercès a la generositat de Domecq, resultant, amb tot, que Déu és un criat més del poderós Domecq.

Domecq-Hitler-Déu-Franco: quin «gazpacho» més indigest!

ROVELLAT

Premsa cenetista d'Espanya

En rebem, o n'hem vist molta, però es-paiada. Ni Madrid, ni Barcelona, ni València, ni Sevilla, que havien tingut diaris, no aguanten actualment ni un sol setmanari. A què és degut?

A la manca d'organització, penso. Gent n'hi ha, i molta. No n'hi havia ni una quarta part quan aparegueren «Soli» i «Tierra y Libertad» setmanalment els anys 1910, i encara, també cada set dies, «Acción Libertaria» de Gijón i «El Porvenir del Obrero» de Maó.

Llavors la part econòmica de cada periòdic nostre es fonamentava en les subscripcions i en la venda a mà. Tot això reportava un 80 per 100 del valor material del periòdic, i la resta es cobria amb donatius voluntaris. «Soli» setmanal de Barcelona durà del 1907 al 1916, que passà a ésser diari. «Tierra y Libertad» durà, (època Herrerros) del 1910 al 1920. «Acción Libertaria» i «El Porvenir del Obrero» aguantaren també molts anys, el de Gijón més que el de Maó, que morí degut a l'aliadofilia enclastada en el company que la dirigia.

Ultra les edicions de cada set dies, aquelles publicacions editaren nombrosos fullets, a vegades llibres, destinats a la propaganda filosòfica de les idees.

Menció, igual la mereix «Redención» d'Alcoi, que parà la publicació per a donar sortida a la revista «Generación Consciente», més ençà «Estudios» de bona recordança. I no parlem de «La Revista Blanca», «El Luchador», «La Novela Ideal».

Madrid i Barcelona sobretot, han d'anar, imprescindiblement, a la publicació d'un diari a cada lloc, i al menys un setmanari a cada població de La Corunya, Sevilla, Astúries, València, Bilbao i Saragossa. Costaria? Menys li costa a l'oposant, als oposants, de disposar de tota mena de publicacions arreu de la Península. No s'hi val a dormir. Quan hem fundat, al nostre temps, sindicats, centres de cultura racionalista i periòdics i revistes, mai no se'ns ocorregué demanar ajut a la gent de fora de casa. Ens ho sabíem fer sols!

Sense veus de propaganda, la Confederació i l'acratisme no prosperaran el degut.

Sense confiança en un mateix, no es pot sortir de casa.

Siguem, i no fem veure que som. — F.

NOSALTRES I LA POLITICA ACTUAL

Ens fa molta gràcia el que certs polítics d'ara tinguin la «sans façon» de declarar a la premsa que «El qui assassini i robi ara, que sofreixi tot el pes de la justícia, car aquest país ha deixat d'ésser una dictadura, i per tant, ja no hi ha justificació per a la comesa d'aquest tipus d'actes». Bé per l'humanisme. No tant per la desaparició de la dictadura. Tot poder és tirania.

També haurem de fer avinent que encara que als anarco-sindicalistes se'ns conceptuï «escleròtics», i altres ens proposin inventar el paraigües (car la CNT ja fa anys que està inventada) sabem on posem els peus i a què atènyer-nos. Jo crec que aquesta classe d'esquitllades que ens voldrien, mereixen una resposta clara, perquè una vegada més es palesa que la contaminació política només comporta disbarats i contradiccions, i aquí encaixa la dita de Paul Valéry que «la política és l'art d'impedir la gent d'ocupar-se d'allò que més interessa», interessant-se, els nostres «aconselladors», per la via morta que paralitzi la C.N.T.

Ja ens en fem càrrec, no obstant, de la democràcia d'ara, que encara inaugura una residència, uns jardins i un monument de dimensions enormes a Elx, el tot dedicat al dictador Franco. I coses greus com la reforma econòmica del president Suárez, o pacte social, que ens voldrien fer respectar. Tota una política eixorca, els plats trencats de la qual paga el «pagà» de sempre, i no l'anomenen per a estalviar-nos el qualificatiu de demagogs.

Nosaltres creiem que mai no se'ns donarà res per res, i si en resultava una propina, malfiaríem.

Però parlem de la nostra actuació d'amplada històrica, de la presència vital de l'anarco-sindicalisme. N'hi ha, de ben fets i conquestes, sense que mai no hagim pretès robar i assassinar. El que no hem tolerat ni tolerarem és que se'ns torni a robar i assassinar a nosaltres, sigui en democràcia o amb dictadura, car el borbònisme de 1921 també ho era, de democràcia. També a Nord-amèrica veiem com després de mig segle reconeixen la barbaritat democràtica d'haver executat els anarquistes Sacco i Vanzetti éssent innocents. A l'Itàlia reivindicada pel feixisme, també van matar un company i empresonar un altre encausats a tort d'un atracament amb setze morts, al capdavant per a reconèixer, uns anys després, que el crim l'havien comès agents feixistes. Coneixem de temps la tècnica de l'acusació contra anarquistes per a encobrir la criminalitat de suposats homes d'ordre. Cregueu que en dona de dret, aquest tema, per a escriure veritats amargues.

El més curiós i divertit ho és, no obstant, això de l'eurocomunisme. Sols mancava aquesta samfaina, que pot agradar als badoes de sempre. Prevenció — sedosa — contra Moscu, rectificacions po-

litico-comunistes, i maquiavelisme innegable, i si no que baixi Lenin i ho vegi. Mes, amics «euros», perdoneu que jo sol no vulgui capitalitzar el vostre esdevenidor, car suposo que el poble, o els treballadors, tindran temps i ocasió de saber com acabarà el vostre tripijoc, ja que se'n parlarà a tota llargada. Ara bé: el més perillós d'aquesta política i la dita d'esquerra, és que fiqui la grapa dintre els Sindicats obrers per a convertir-los en estables polítics o, en tot cas, en objectes folklòrics dirigits per a l'aconsegüiment de la gràcia sense gràcia d'un «Sindicato Unitario» posat sota la devoció de Suárez, Carrillo, González, i altres aus de presa. Sindicat Unic n'hi hagué un de cenetista que va unificar tant la classe treballadora, que el capitalisme precisà la creació d'un sindicat d'assassins que actuà contra els nostres sangüinariament, amb el consens o la por dels partits d'esquerra i l'uetisme.

La C.N.S. també n'ha presumit, d'unitària, unitarisme que força polítics i sindicalistes democràtics voldrien seguir, i que Camacho no ho ha negat.

El nostre camí anarco-sindicalista és clar, encara que no ho sigui per a tothom. Però cadascú dibuixa amb el seu llapis.

En el proper número de «T. LL.» hi tornarem a dir la nostra.

Eduard DOMENECH BENET
Barcelona.

COM ESTA LA BOSSA

Escreix del nº 43: 197,16 F.
Tarragó, Paris, 10; Martinez, Athis-Mons, 10; Rodriguez, St-Denis, 20; Villegas, Paris, 10; Laborda, id, 10; Antònia i René, Concarneau, 30; Roldan, Drancy, 10; R. Pujadó, Le Havre, 10; Rovellat, Paris, 20; Marcel, id, 10; Ferrer, id, 20; Llop, id, 20; Fidel Català, Combs la Ville, 15; M. Vidiella, Drancy, 20; Mas, Andorra, 30; Bagés, Stains, 20; Castellvi, Choisy-le-Roi, 20; Cuadrado, Pierrefitte, 20; J. Soms, Noisy-le-Sec, 20; Un de l'Ateneuet, Igualada, 10; S. Ripoll, Villamblard, 150; Montferrer, Au-villar, 10; Noi de Limoges, 50; J. Bruguès, Mane, 25; Bellès, Perpinyà, 15; Soto, id, 10; Serrat de Gràcia, 20; Octic, Catalunya, 10; J. Roca, Bages, 25; Ribera R., Castelsarrasin, 50; Benedetto, Londres, 45; Baruta Vila, Marsella, 30; Figueras S., Perpinyà, 35; Adell, Charleval, 15; Parra, id, 15 F.

Entrades	1 037 16
Despeses:	
Impressió del nº 43	776 16
Expedició	193 30
	973 46

Escreix 63 70
Manca a pagar aquest número.

EL BOSSER

J. L., Baix Ebre: Rebudes les 100 ptes.

Cançó de Mar i de Vida

La mar és blava,
Margarida.
La mar és blava com el cel
i com la vida,
Margarida,
si se l'albira florida,
amb tot un món d'il·lusions,
si dins del cor picarolen
tot un eixam de cançons.

La mar és ampla i verdosa,
Margarida.
Unes voltes és calmosa,
altres irada i furiosa,
si el vent doblega el seu lloç.
I profunda i misteriosa,
Margarida,
com una tomba de plom.

Així és igual la vida,
Margarida.
com ampla
i profunda mar.
Amb serenors de llar clara,
on t'hi pots veure la cara,
de tant com és pau i goig.
Però també,
Margarida,
és la vida.
tempesta irada com mar,
on l'onada i embranzida
deixa fonda la ferida
i el dolor punyent al roig.

Mes quan prenguis
— rema i barca —,
Margarida,
no mesuris l'embranchida,
ni el ritme del seu compàs.
T'hi capbusses, si és florida,
si tu ets goig i pau sentida
i és l'amor qui la bressola,
amb dolç oratjoi de pas.

I si arribes la tempesta,
i escuma amb fúria la cresta,
perquè el vent ve desfermat,
planta l'ancla del coratge.
Sempre l'esguard té un ribatge
pel consol del malaurat.

I altra volta dins la plana
de la vida i de la mar,
Margarida,
el sol és llàntia embellida
si el cor canta esperançat.

ROC LLOP

Le Directeur de la Publication :
Maurici CUATRECASAS

Imprimerie des Gondoles
4 et 6, rue Chevreul, 94-Choisy-le-Roi.

Girs a Roc Llop
33, rue des Vignoles, Paris (20).
C.C.P. 9 232 33 V Paris